

01. Béns Arquitectònics

08 ARQUITECTURA RELIGIOSA (AR)

ANTONI
VILANOVA
OMEDAS /
num:28213-8

Signat digitalment
per ANTONI
VILANOVA OMEDAS /
num:28213-8
Data: 2020.10.21
10:41:11 +02'00'

01. Béns Arquitectònics

08 ARQUITECTURA RELIGIOSA (AR)

CODI Nom

- AR.01** Ermita de Santa Maria de Togores
- AR.02** Santuari de la Mare de Déu de la Salut
- AR.02.01** Santuari de la Mare de Déu de la Salut
- AR.02.02** Santuari de la Mare de Déu de la Salut
- AR.03** Església de Sant Fèlix
- AR.04** Església de Sant Antoni Maria Claret
- AR.05** Església de la Puríssima Concepció
- AR.06** Església de Sant Agustí
- AR.07** Església de Sant Vicenç de Jonqueres
- AR.08** Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria
- AR.09** Ermita de Sant Vicenç de Verders
- AR.10** Capella de Sant Nicolau
- AR.11** Església de Sant Julià d'Altura
- AR.12** Sant Pau de Riu-Sec
- AR.12.01** Sant Pau de Riu-Sec
- AR.12.02** Sant Pau de Riu-Sec
- AR.13** Església de la Santíssima Trinitat
- AR.14** Església de la Creu Alta
- AR.15** Parròquia de Ca n'Oriac
- AR.16** Ermita de la Mare de Déu dels Dolors
- AR.17** Parròquia de la Santa Creu

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Camí Torre Canonge I Can Vilar, 128	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 425800 ; y = 4603152	Identificació al plànol	Nd1-08
		Grafisme categoria	

DADES CADASTRALS

Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
001211100DG20D	1.294	507	PB+1	

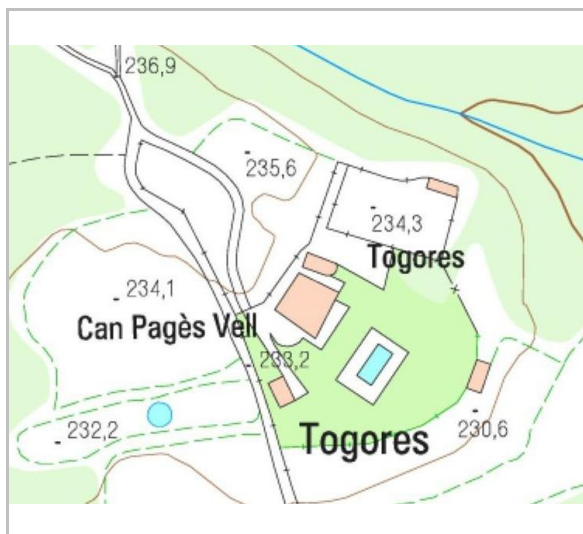
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)

Plànol emplaçament
ICGC

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 1.3
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Béns naturals

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Són protegits els dos xiprers davant de la façana (Patrimoni Natural).

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Conjunt Ermita + Masia
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. XII
<i>Autor/promotor</i>	-
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	Es tracta d'una ermita i masia possiblement del segle XIV, situades a l'esquerra del Ripoll, a la vall del riu Tort, en una esplanada envoltada d'alzines.
<i>Elements</i>	Conjunt format per l'ermita de Togores i la masia de Can Pagès Vell. L'ermita té l'absis vuitavat, que dona a migdia i a la paret de llevant, amb aparell de pedra, s'hi veuen dues voltes de formigó encanyissat. La gran té un gruix d'1,10 metres i un diàmetre de 2,25 m, que ara fa l'ofici d'arc botant, unint la capella, per la banda ponent amb la masia. L'arc més petit uneix la capella amb la masia per ran de pou i té un gruix d'1,35 m i una volta d'uns 2 m.
<i>Ús actual</i>	Ermita + Habitatge unifamiliar
<i>Ús original/altres</i>	Ermita
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	Element aïllat, sense entorn proper edificat, llevat de la Masia. A nivell ambiental i paisatgístic els xiprers situats a banda i banda de la façana de l'ermita, són protegits integralment i formen una imatge icònica i representativa en el conjunt del bé declarat.
<i>Estructura/Interior</i>	Donada la claredat tipològica d'aquesta construcció, encara que no ha estat visitada interiorment, tot fa indicar un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'ermita.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les
-----------------	--

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'ermites, al rodal de la ciutat. Construccions significatives en la dimensió cultural del municipi.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	El valor resideix principalment en la seva estructura tipològica, l'estil romànic representatiu d'una època, reflectit en la tipologia, la nau única, l'espadanya i la disposició de la coberta, a dues vessants.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre la construcció i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

Façanes/Coberta	Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.
Entorn/Jardí	Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.
Estructura/interior	No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat). Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.
Entorn de protecció	L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.
Gestió	Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Possiblement, segons Miquel Carreras, l'ermita de Togores hagi estat bastida damunt les restes d'una vella construcció romana. Les primeres dates documentals però ens remeten a 1323. En els segles XII i XIII s'hi venerava la Mare de Déu de Togores, advocada per a sortir indemne dels fets d'armes i per a la pluja. Durant els segles XIV i XV Togores fou estatge de monges, depenent del monestir de Sant Llorenç del Munt. Un cop desaparegudes les monges, alguns abats de la Mola habitaren aquesta casa. Togores va pertànyer al terme municipal de Terrassa fins aquest segle.

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Ermita de Santa Maria de Togores

AR.01.EA

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

EA

EA

LOCALITZACIO

Indret / barri

14. Rodal

Codi INE 187

Adreça/es

Camí Ripollet a Castellar del Vallès, de, 162B

Coordenades UTM

x 426882,0 ; y 4601577,0

Plànol

Nd1-13

Delimitació bé

x 426882,0 ; y 4601577,0

Grafisme cat.

Entorn protecció

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

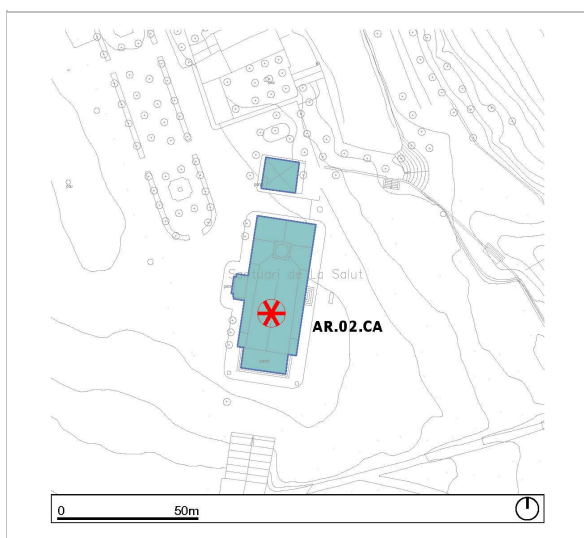
Titularitat

7018002DG2071B

3.534

829

PB+1

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Panoràmica del conjunt
Google

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SNU (no urbanitzable)

Qualificació

d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.18
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.035 La Salut i JA-04 Jaciment arqueològic de la Salut.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia Funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipus Funcional</i>	Santuari
<i>Context</i>	El Santuari s'emplaça al nord-est de la ciutat, dalt la carena de la serra de la Salut o de Sant Iscle. Al parc periurbà de la Salut s'hi arriba prenent un trencall a l'altura del km 24 de la carretera de Sabadell a Sentmenat i Caldes de Montbui (C-1413).
<i>Conjunt / elements</i>	El conjunt edificat de la Salut el formen l'església, la casa del capellà, l'edifici de l'hostatgeria, les restes de l'ermita de Sant Iscle i Santa Victòria i l'àrea arqueològica de la vil·la romana. La casa del capellà es troba entre el Santuari de la Mare de Déu de la Salut i l'ermita de Sant Iscle.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general del conjunt en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'església i del conjunt en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Conjunt de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir tipològicament (conservació), amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.
-----------------	---

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix.

És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana,

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

és entès com a referent “monumental” de Sabadell.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del conjunt i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Conjunt referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'equipaments assistencials de matriu religiosa. Construccions significatives en la història de la ciutat.
☒ Valor arqueològic i paleontològic	Conjunt referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor urbanístic	Conjunt emblemàtic per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura periurbana de la ciutat de Sabadell i l'articulació dels valors ambientals, urbanístics, artístics i socials.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	Conjunt d'especial interès el valor del qual resideix, principalment, en les estructures tipològiques reflectides en les façanes com a reflex de les tècniques constructives del moment, així com la presència d'elements artístics, escultòrics i pictòrics.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Conjunt referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les característiques representatives vinculades al culte, devoció i tradició religiosa dels cristians de Sabadell.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Conjunt interessant, des del punt de vista ambiental, per la identificació singular que presenten els edificis i l'entorn que defineixen al seu voltant, conformant el Parc de la Salut.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un informe patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Efectes sobre entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Es permet l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, d'acord amb el seu nivell de protecció, i de conformitat amb l'establert a l'article 37 de la normativa.

Es permet l'eliminació de cossos i altres elements sobreposats contraris als valors d'interès per a la història del bé i que es demostrin incoherents amb els valors patrimonials del bé catalogat.

Altrament, es permeten les actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, les condicions de salubritat, higiene i seguretat.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica La vil·la romana (segles I aC – I dC)

Sota el parc de la Salut es conserven les restes, en bona part sense excavar, d'una vil·la romana. Es tracta d'un assentament rural, un veritable centre de producció vinícola, format per dues parts: la rústica, amb magatzems i forns i obradors de ceràmica, i la residencial, de la qual es va trobar un magnífic paviment de mosaic amb la representació del déu Neptú i una tritonesa.

Les excavacions d'aquest jaciment s'iniciaren a principis de segle i al llarg d'aquest mateix segle s'hi han efectuat diferents campanyes. Entre els anys 1980 i 2000 el Museu d'Història de Sabadell hi ha fet intervencions puntuals. Precisament és en aquest museu on es conserven les restes materials que s'han pogut recuperar gràcies als treballs arqueològics.

L'ermita de Sant Iscle i Santa Victòria (segle XIV – 1872)

Aquesta ermita ja surt citada al primer quart del segle XIV. Al llarg dels segles XV al XVII, a causa de les successives guerres i pestes que afectaren Sabadell, i tenint present la tradició oral de la troballa d'una imatge de la verge en una font prop del torrent de Canyameres, en un temps no definit, aquesta ermita va esdevenir morberia (per a l'observació i quarentena dels malalts) i lloc de pelegrinatge.

L'ermita fou enderrocada l'any 1872, i se suposa que el seu emplaçament era a la part posterior de l'antiga hostatgeria i futur centre d'interpretació del parc.

El santuari: arquitectura i art

L'edifici del santuari de la Salut es va començar a construir el 1876, com a obra de Carles Gauran. Després que s'ensorrés abans de ser acabat, l'any 1882 es va inaugurar, ja com a obra de Miquel Pascual i Tintorer. Aquest mateix arquitecte fou l'autor de l'esbelt campanar modernista, bastit l'any 1907.

Després de la destrucció soferta durant la Guerra Civil, el temple, entre els anys 1939 i 1940, fou reconstruït per Francesc Folguera.

El pintor sabadellenc Antoni Vila Arrufat (1884-1989) fou l'artífex de la decoració mural i dels vitralls de l'interior del santuari un cop estigué reconstruït. Aquests treballs es van fer

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

en dues etapes: entre el 1944 i el 1952 les pintures al fresc del presbiteri, volt absidal i absis, i la part alta dels murs de la nau principal i, entre els anys 1958 i 1962, els quatre murals a l'oli de la nau central, tot plegat amb escenes d'art sacre i sobre la història del santuari.

Bibliografia

Santuari de la Mare de Déu de La Salut. Bisbat de Terrassa.

Actuacions finca

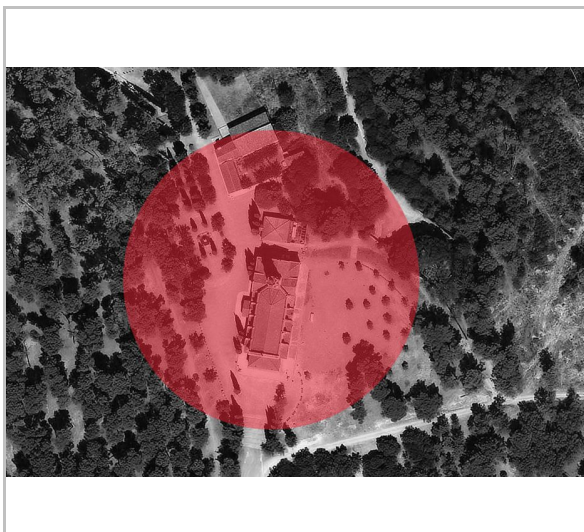
Tal i com s'ha esmentat en l'apartat de la informació històrica, sota el parc de la Salut es conserven les restes, en bona part sense excavar, d'una vil·la romana. Es tracta d'un assentament rural, un veritable centre de producció vinícola, format per dues parts: la rústica, amb magatzems i forns i obradors de ceràmica, i la residencial, de la qual es va trobar un magnífic paviment de mosaic amb la representació del déu Neptú i una tritonesa.

Les excavacions d'aquest jaciment s'iniciaren a principis de segle i al llarg d'aquest mateix segle s'hi han efectuat diferents campanyes. Entre els anys 1980 i 2000 el Museu d'Història de Sabadell hi ha fet intervencions puntuals. Precisament és en aquest museu on es conserven les restes materials que s'han pogut recuperar gràcies als treballs arqueològics.

Observacions

En el moment actual la conservació dels edificis del Santuari (Església i Casa del rector) està a cura de la Fundació Canònica Mare de Déu de La Salut, dirigida des del Bisbat de Terrassa. La Hostatgeria annexa així com l'entorn del Santuari (Parc periurbà de La Salut), són de propietat municipal.

El sosteniment econòmic de la fundació es vehiculitza principalment a través dels Amics de La Salut.

Vista aèria
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.CA

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Sabadell

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

Altres denominacions Església

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Camí Ripollet a Castellar del Vallès, de, 162B	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 426887 ; y = 4601607	Identificació al plànol	Nd1-13
		Grafisme categoria	✖

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

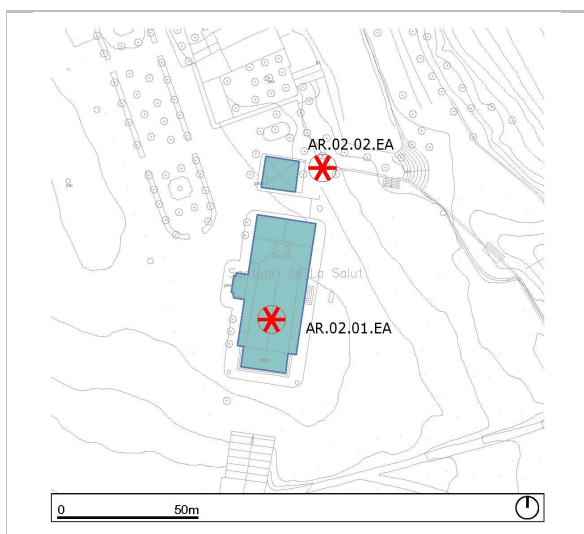
Titularitat

7018002DG2071B0001QG

732

3.534

PB+2

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació SNU (no urbanitzable)

Qualificació d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.18
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.035 La Salut i JA-04 Jaciment arqueològic de la Salut.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Santuari
<i>Estil i Època</i>	Neogòtic; Època contemporània. Segle XIX
<i>Cronologia</i>	1879 / 1907
<i>Autor/promotor</i>	Miquel Pascual i Tintorer, arquitecte (1879), Juli Batllellé i Arús, arquitecte (1907)
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en un entorn natural, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell. La popularitat i la concurrència cada vegada major de sabadellencs cap a aquest indret van desencadenar l'inici, a finals del segle XVII, de l'Aplec de la Mare de Déu de la Salut de Sant Iscle.
<i>Elements</i>	Conjunt eclesiàstic aïllat, integrat per església i campanar. L'església compta amb la portalada donant a oest, i un segon accés ubicat a la façana sud. La façana principal de l'església, a l'oest de la nau principal, es compon per tres cossos verticals. Els laterals, on s'hi troben les capelles i d'amplada més reduïda, emmarquen el central, on s'hi troba la portalada d'accés principal formada amb arquivolta, llinda i timpà, sobre el que s'hi troba una obertura amb arc de mig punt i traceria. El conjunt destaca, exteriorment, pel coronament general amb bandes llombardes que recorren tot el perímetre. L'església compta amb una sola nau de quatre crugies amb transsepte, absis poligonal i capelles laterals. La nau central, lleugerament més elevada, es cobreix per volta de canó amb arcs torals. Es troba composta exteriorment per un basament que és la pròpia església, fust de tres alçades separades per imposta i cresteria superior. A nivell d'imatge externa és formada per una combinació de paredat i obra vista als paraments verticals. Totes les façanes es presenten arrebossades i pintades, amb ressalt d'emmarcaments a les obertures executades amb arcs de mig punt i coronament amb ritme d'arcs llombards, tal i com es descriuen a continuació: La façana principal té una clara composició de simetria, amb portalada i obertura superior al centre. Les laterals, amb tractament diferencial a la nau principal i les capelles, compten amb un ritme clar marcat pels contraforts amb basament format per les capelles i les obertures d'arc de mig punt. La façana sud s'hi troba l'accés secundari, obert per arc de mig punt i escalinata, amb ressalt al coronament. La coberta de l'església és a dues vessants, amb carener perpendicular a la façana principal i acabada amb teula àrab. La coberta de les capelles laterals és a una única vessant, amb el mateix tractament d'acabat. Així es manifesta, externament també, la distinció de la planta amb la nau principal i el transsepte que conformen les capelles laterals. L'interior és format per una volta de canó amb arcs torals. Es presenten decoracions pictòriques als paraments, amb pintures murals seguint la tècnica del fresc al presbiteri,

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

l'absis i part superior de la nau principal i a la nau central murals pintats sobre tela.
Frontons de coronament, amb un creu al cim de cadascun dels vèrtex del triangle que es
forma a cada façana del campanar.

El campanar, de planta octogonal, és coronat per coberta cònica, i es troba ubicat just
sobre el creuer de l'església.

<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general del conjunt de l'església en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	La resta de les edificacions properes que conformen el conjunt presenten característiques similars en l'estat de conservació.
<i>Estructura/Interior</i>	La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal de l'església. S'han preservat elements decoratius, especialment la decoració mural i els vitralls reconstruïts i els béns mobles que li atorguen el seu caràcter representatiu en la història i la tradició, passada i present, de la ciutat.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'església i del conjunt en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Edifici, construcció o bé de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir tipològicament (conservació), amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el composen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.
-----------------	---

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i
justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels
patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels
espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves
decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la
composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la
totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns
mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors
patrimonials associats al mateix.

És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana,
és entès com a referent "monumental" de Sabadell.

<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.
----------------------------	---

☒ Valor històric

Conjunt referent en el context de la història sabadellenca per la seva
representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'un santuari
en honor de la patrona de la ciutat. Construccions significatives en la
història de la ciutat.

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

☒ Valor urbanístic	El Santuari s'insereix en un conjunt emblemàtic per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura periurbana de la ciutat de Sabadell i l'articulació dels valors ambientals, urbanístics, artístics i socials.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	Bona disposició de volums, emfatitzats per les teulades a diferents nivells i els arcs sota cornises. El campanar, d'estil modernista, combina l'obra vista amb el paredat i està acabat amb un pinacle de ceràmica vidriada.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les característiques representatives de l'església, en el culte i la tradició religiosa de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé interessant, des del punt de vista ambiental, per la identificació singular que presenta en ell mateix i l'entorn que defineix al seu voltant en el conjunt del parc de la Salut.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació Cal adequació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior. Conservació amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren.

En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat.

Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

(PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics.

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica En aquest espai on es situa aquest santuari, es sap, mitjançant fonts arqueològiques que hi havia hagut una antiga vil·la romana dedicada, molt possiblement, a la producció de vi. Els treballs arqueològics s'iniciaren l'any 1912 de la mà de Joan Vila Cinca i Vicenç Renom, i perduraren fins l'any 1949. En la dècada dels anys 80 es reprenen els treballs d'arqueologia. Gràcies a aquests treballs, podem saber que la vil·la Romana de La Salut, es fundà la segona meitat del segle I a.C i estigué en funcionament fins el segle III d.C. En aquest paratge també trobem documentada, en època medieval, una ermita dedicada a Sant Iscle i Santa Victòria, aquesta estava situada darrera de l'actual edifici de l'hostatgeria. No en coneixem la data de fundació, i el primer document que la cita data de 1323. Aquesta ermita s'utilitzà com a morberia durant les pestes colèriques del s. XVI, i altra vegada durant les pestes de 1652. És en aquest moment, segons explica la tradició popular, que l'ermità trobà una imatge d'una Mare de Déu, prop de la riera de Canyameres. A aquesta se li atribuï el miracle del final de la pesta i per això se li atorgà poders curatius, per la qual cosa va prendre el nom de Mare de Déu de la Font de la Salut. Aquesta Mare de Déu fou motiu de gran devoció, és per això que l'any 1697 el Consell de la Vila va determinar celebrar un aplec en honor a ella. Aquesta ermita fou enderrocada l'any 1896, estant en estat ruïnós, tot i que sembla ser que un dels seus murs es troba formant part de l'hostatgeria. L'any 1854 hi hagué una forta epidèmia de còlera la qual cosa feu revifar l'interès per la Mare de Déu de la Salut. Es per això que l'any 1872 es decideix enderrocar la vella ermita i construir un santuari per tal d'albergar la imatge. Les obres, iniciades l'any 1876, es porten a terme mitjançant fons municipal, donatius, subscripcions i préstecs. L'arquitecte

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

al qual s'encarregaren les obres fou Carles Gauran. Tot i que aquest fou destituït a causa de l'esfondrament de la coberta, concretament l'any 1879 quan ja era apunt d'acabar-se la coberta, l'edifici s'enfonsà. Les obres foren represes l'any 1880 per l'arquitecte Miquel Pasqual i Tintorer.

El santuari s'inaugurà l'any 1882, tot i que durant aquesta època encara es continuaren els treballs de decoració del temple. El campanar és de construcció posterior, l'encarregat de bastir-lo fou en Juli Batllell.

L'any 1933 Santiago Casulleras construí la rectoria.

Durant la Guerra Civil el santuari fou cremat i es reconstruí un cop acabada la guerra, entre el 1939 i 1940 a mans de Francesc Folguera. El pintor sabadellenc Antoni Vila Arrufat (1884-1989) fou l'artífex de la decoració mural i dels vitralls de l'interior del santuari un cop estigué reconstruït. Aquests treballs es van fer en dues etapes: entre el 1944 i el 1952 les pintures al fresc del presbiteri, volt absidal i absis, i la part alta dels murs de la nau principal i, entre els anys 1958 i 1962, els quatre murals a l'oli de la nau central, tot plegat amb escenes d'art sacre i sobre la història del santuari.

Bibliografia

Senyalització del Patrimoni Històric de Sabadell. Ajuntament de Sabadell, 2010.

Disponible a: <http://ca.sabadell.cat/Oficinadelpatrimoni/d/Senyalitzacio.pdf> (darrera consulta: Febrer 2019).

La Salut: el santuari i la vil·la romana. Autor: Carbó, Montse; Ventura, Eva; i Comellas, Sílvia.

Actuacions finca

Tal i com s'ha esmentat en l'apartat de la informació històrica, sota el parc de la Salut es conserven les restes, en bona part sense excavar, d'una vil·la romana. Es tracta d'un assentament rural, un veritable centre de producció vinícola, format per dues parts: la rústica, amb magatzems i forns i obradors de ceràmica, i la residencial, de la qual es va trobar un magnífic paviment de mosaic amb la representació del déu Neptú i una tritonesa.

Les excavacions d'aquest jaciment s'iniciaren a principis de segle i al llarg d'aquest mateix segle s'hi han efectuat diferents campanyes. Entre els anys 1980 i 2000 el Museu d'Història de Sabadell hi ha fet intervencions puntuals. Precisament és en aquest museu on es conserven les restes materials que s'han pogut recuperar gràcies als treballs arqueològics.

Observacions

En el moment actual la conservació dels edificis del Santuari (Església i Casa del rector) està a cura de la Fundació Canònica Mare de Déu de La Salut, dirigida des del Bisbat de Terrassa. La Hostatgeria annexa així com l'entorn del Santuari (Parc periurbà de La Salut), són de propietat municipal.

El sosteniment econòmic de la fundació es vehiculitza principalment a través dels Amics de La Salut.

Vista aèria
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

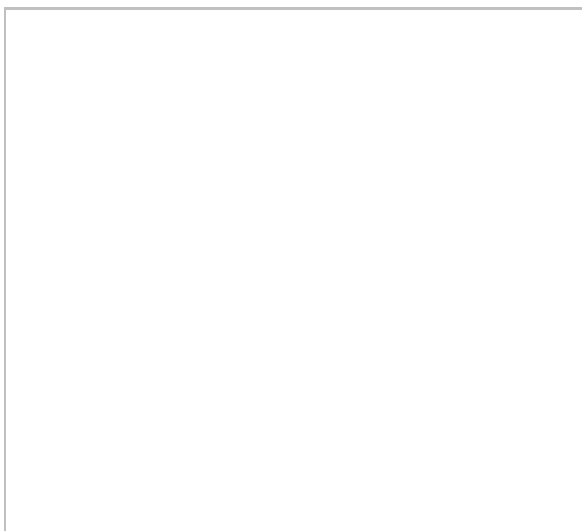
Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.01.EA

Sabadell

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

Altres denominacions Casa del Capellà

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

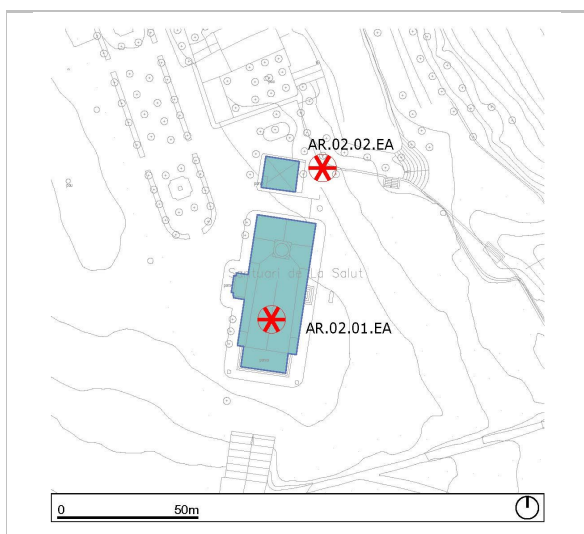
BAMP

LOCALITZACIÓ

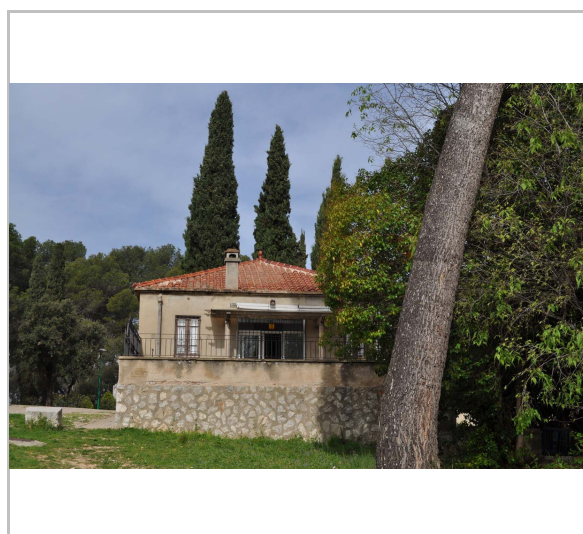
Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Camí Ripollet a Castellar, de	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 426890 ; y = 4601643	Entorn protecció	
Identificació al plànol	Nd1-13		
Grafisme categoria	*		

DADES CADASTRALS

Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
7018002DG2071B0001QG	732	3.534	PB+2	

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 2.74
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 3. Parcial
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.035 La Salut i JA-04 Jaciment arqueològic de la Salut.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Rectoria
<i>Estil i Època</i>	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XX
<i>Cronologia</i>	1931
<i>Autor/promotor</i>	Casulleras i Forteza, Santiago
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en un entorn natural, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell. La popularitat i la concurrència cada vegada major de sabadellencs cap al Santuari van desencadenar l'inici, a finals del segle XVII, de l'Aplec de la Mare de Déu de la Salut de Sant Iscle.
<i>Elements</i>	La casa del capellà del Santuari de la Salut és un edifici aïllat d'una sola planta originalment destinat a habitatge. La seva dimensió, segons els plànols del projecte original, és de 14x8,60m, amb un total de 120,40 m² construïts. La porta d'accés, orientada a oest, configura un eix de simetria que només es trenca amb el porxo de la botiga de records. Aquest porxo està suportat en cantonada per una vistosa columna jònica de pedra artificial. Les finestres de les façanes laterals de l'edifici, també estan decorades amb motius clarament neoclassicistes, com són les pilastres dels brancals, igualment de pedra artificial. La façana és arrebossada, amb sòcol revestit de pedra natural. La coberta de l'edifici queda dividida en dues parts de tipologies diferents. D'una banda, la coberta de pavelló de teula àrab amb quatre vessants. D'altra banda, la franja de serveis a llevant, de coberta plana i estructura de biguetes metàl·liques. A l'entrar a la casa del capellà trobem un petit cancell, que ens porta a un passadís i distribuïdor de les diferents estances. El paviment és hidràulic amb motius geomètrics en blanc i negre. Tota la fusteria és de fusta pintada en blanc i vidres simples incolors. Al arribar a la franja de serveis a llevant, hi ha la cuina i un lavabo. Trobem, com element destacat, una cuina de carbó en desús, que està en bon estat, encara que té algunes parts oxidades. La distribució interior ve determinada per un eix de simetria en direcció est-oest. Les sis estances ventilen a l'exterior, mentre que cuina i bany tenen finestres al pati de llevant.
<i>Ús actual</i>	En ús
<i>Ús original/altres</i>	Habitatge pel capellà del Santuari de la Salut
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

- Entorn/Jardí* voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
- Estructura/Interior* La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
- Entorn de protecció* Es desconeix l'estat de conservació de l'interior i de les seves estructures originals que, poden o no haver estat modificades en el temps.
- Entorn de protecció* Per les característiques arquitectòniques i posicionals de la Casa del Capellà i del conjunt en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

- Elements* ES PRESERVA PARCIALMENT (NP.3) ÚNICAMENT LA PART DE L'EDIFICI QUE CONFORMA EL VOLUM ORIGINAL. EL COS AFEGIT ÉS CONTRARI ALS VALORS PATRIMONIALS DEL BÉ I DEL CONJUNT. A nivell general és un bé on el seu valor patrimonial resideix, principalment, en l'estructura tipològica general reflectida essencialment en la/es façana/es a partir del rigor en la composició, el ritme i l'estil determinat d'un període concret, així com a la resta de parts objecte de la protecció parcial atribuïda.
- La valorització del bé es concreta en la persistència, encara que fragmentada, dels seus trets originals o perquè la preservació de la composició formal de la/es façana/es com element identificador associat a les característiques del bé, conforma un valor referent en el paisatge urbà on es situa. Aquesta atribució és independent de què l'interior hagi sofert alteracions notables en el temps, com és el cas, ja sigui recuperable o no, o no tingui especial significació.
- Entorn de protecció* Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

- ☒ Valor històric El principal valor bé determinat per la seva associació directe amb l'edifici de l'església formant el conjunt del Santuari.
- ☒ Valor arqueològic i paleontològic Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
- ☒ Valor sociocultural i etnològic L'interès d'aquesta construcció rau en la seva disposició complementària a l'edifici de culte, com a dotació que s'havia utilitzat com a residència del capellà.
- ☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic El principal interès es la constitució d'una unitat d'interès patrimonial del conjunt del Santuari i la seva relació inseparable amb el paisatge e l'entorn.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

- Tipus d'intervenció* Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)
- Regulació* Es permet la modificació segons criteris de catalogació expressats;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Restauració tipològica adequada a fi de preservar i revaloritzar totes les parts o elements protegits d'aquest bé.

Les intervencions d'ampliació, si el planejament general vigent ho permet i que, en tots els casos, hauran de preservar els valors tipològics i formals que han justificat la seva catalogació amb aquest nivell de protecció.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran, sempre que sigui factible, de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, es requerirà un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -anàlisi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

No es permet la modificació de les parts protegides excepte les que siguin contràries al bé patrimonial, cossos afegits i/o volums disconformes, així com per l'adequació als requeriments determinats pel Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS).

Es contemplen de manera especial les actuacions dirigides al sanejament, restauració i rehabilitació d'elements inherents als valors tipològics i ambientals originals del bé.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En aquest cas caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i al tractament específic de les mitgeres, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Es permet la reordenació compositiva de les obertures que han modificat la façana de manera justificada i d'acord amb les conclusions de l'estudi patrimonial.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent, el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures referents en els seus valors tipològics i que són objecte de protecció física, excepte de les parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu que representa el Santuari de la Mare de Déu de la Salut a Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Intervencions que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes patrimonials significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història del bé i es demostrin incoherents amb l'estructura originària del mateix.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

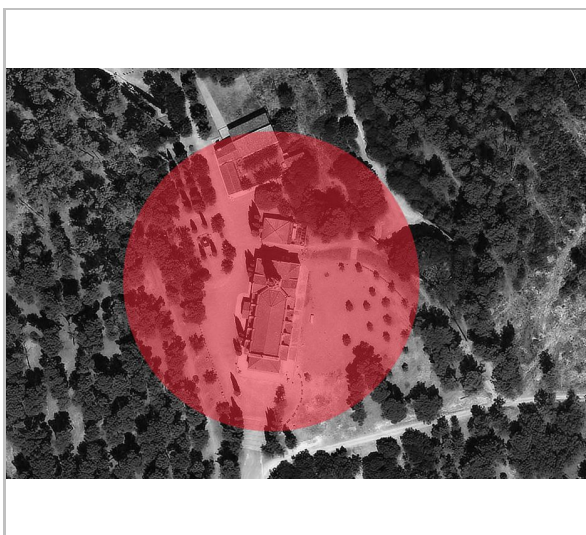
Informació històrica Construït l'any 1931 per l'arquitecte Santiago Casulleras i Forteza a instància de la junta administrativa de la Salut, es tracta de la casa que hauria d'habitar el capellà custodi del Santuari de la Salut.

Bibliografia Senyalització del Patrimoni Històric de Sabadell. Ajuntament de Sabadell, 2010.
Disponible a: <http://ca.sabadell.cat/Oficinadelpatrimoni/d/Senyalitzacio.pdf> (darrera consulta: Febrer 2019).
Guia del Patrimoni Monumental i Artístic de Catalunya. Volum 1. (pàg. 667-701) Col·lecció dirigida per Xavier Barral i Altet Ed. Pòrtic.
AHS, Fons municipal, Llicència d'obres, 1056/1931.

Actuacions finca Sota el parc de la Salut es conserven les restes, en bona part sense excavar, d'una vil·la romana. Es tracta d'un assentament rural, un veritable centre de producció vinícola, format per dues parts: la rústica, amb magatzems i forns i obradors de ceràmica, i la residencial, de la qual es va trobar un magnífic paviment de mosaic amb la representació del déu Neptú i una tritonesa.

Les excavacions d'aquest jaciment s'iniciaren a principis de segle i al llarg d'aquest mateix segle s'hi han efectuat diferents campanyes. Entre els anys 1980 i 2000 el Museu d'Història de Sabadell hi ha fet intervencions puntuals. Precisament és en aquest museu on es conserven les restes materials que s'han pogut recuperar gràcies als treballs arqueològics.

Observacions En el moment actual la conservació dels edificis del Santuari (Església i Casa del rector) està a cura de la Fundació Canònica Mare de Déu de La Salut, dirigida des del Bisbat de Terrassa. La Hostatgeria annexa així com l'entorn del Santuari (Parc periurbà de La Salut), són de propietat municipal.
El sosteniment econòmic de la fundació es vehiculitza principalment a través dels Amics de La Salut.

Vista aèria
ICGC

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

*Fotografia del bé
(ER) Equip redactor*

*Fotografia del bé
(ER) Equip redactor*

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

*Llegenda
(ER) Equip redactor*

Santuari de la Mare de Déu de la Salut

AR.02.02.EA

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

Altres denominacions Parròquia de Sant Feliu

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

8.

Codi INE

187

Adreça/es

Plaça Sant Roc, de, 2

Delimitació bé

Coordenades UTM

x = 425614 ;

Identificació al plànol

Nd1-22

Entorn protecció

y = 4599814

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

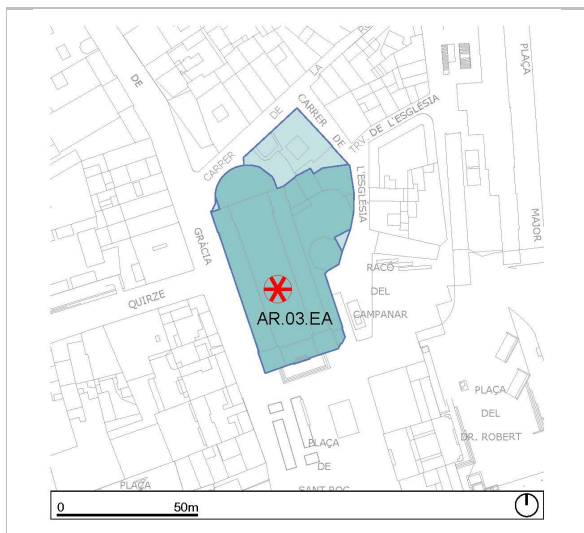
Titularitat

5701501DG2050B

2.001

2.999

PB

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

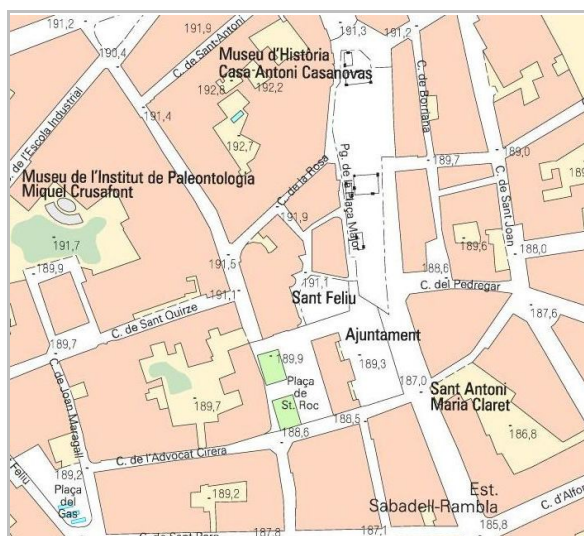
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SUC (urbà consolidat)

Qualificació

c-9

Plànol emplaçament
ICGC

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.12
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	AEA (N.6). AEA.049.004 Església de St. Fèlix. AM.10.11CA C. Església / AM.10.16CA C. Gràcia / AM.10.54CA Pl. St. Roc / AM.10.43CA C. de la Rosa

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Església
<i>Estil i Època</i>	Gòtic tardà; Època moderna (Segles XV-XVI)
<i>Cronologia</i>	s. XV 1724-1738
<i>Autor/promotor</i>	Temple: Enric Sagnier, Jeroni Martorell (reixes) i Francesc Folguera. J. Garrido
<i>Parcel·la</i>	Conforma cantonada
<i>Context</i>	El conjunt es troba a l'àrea urbana central de la ciutat de Sabadell on és un dels referents més importants i característics. Conjunt eclesiàstic aïllat, integrat per església (d'estil neogòtic) construïda sobre un edifici preexistent (del que es conserva un absis gòtic), campanar (d'estil barroc auster) i sagristia-rectoria (d'època moderna). L'església compta amb la portalada donant a la plaça de Sant Roc, i dos accessos secundaris ubicats a la façana oest.
<i>Elements</i>	L'església compta amb planta basilical de vuit crugies i absis semicircular d'estil gòtic amb deambulatori. La nau central, lleugerament més elevada, es separa de les laterals per arcs apuntats i voltes de creueria. La façana principal de l'església, al sud de la nau principal i donant a la plaça de Sant Roc, es compon per tres cossos verticals. Els laterals, d'amplada més reduïda, emmarquen el central, on s'hi troba la portalada d'accés principal formada amb arquivolta, llinda i timpà, sobre el que s'hi troba gran vitrall també amb arquivolta. Les façanes laterals, amb basament opac, tenen el ritme marcat per pilastres amb pinacle superior i obertures verticals amb arcs ogivals. A la façana oest, s'hi troben els dos accessos secundaris, oberts per dos arcs ogivals, amb llinda, timpà amb pedestal i dossieret. L'absis semicircular, amb parament de pedra de tall irregular, compta amb contraforts vistos i obertures d'arc lobulat. A nivell compositiu, la façana principal té una clara composició de simetria, amb portalada i vitrall superior al centre. Altrament, les façanes laterals, amb tractament diferencial al sòcol, compten amb un ritme clar marcat per pilastres i obertures. A nivell del tractament exterior les façanes es troben acabades, en part, estucades, d'obra vista i amb carreus vistos, amb treballs de relleu a les cantonades i als emmarcaments d'obertures. Aquestes obertures són força representatives i podem distingir tres tipologies: amb arcs ogivals, la que conforma la portalada i el vitrall de l'accés principal. La coberta de l'església es disposa seguint les vessants dels arcs apuntats i les voltes de creueria. Com altres elements referents cal esmentar l'orgue, els vitralls, les imatges i els retaules. Finalment cal esmentar el Campanar, com una veritable icona en la imatge de la ciutat. És de planta octogonal i es troba ubica a la banda est de l'església. Exteriorment i a nivell compositiu és format per un basament de pedra obrada separat per impostes amb tres alçades i cresteria superior amb cornises d'obra vista. Com a coronament s'ubica una

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

	interessant estructura metàl·lica on es disposen les campanes. Les obertures del campanar són formades per finestres arquejades de mig punt a la cresteria i són protegides per una barana balustrada.
Ús actual	Religiós
Ús original/altres	Religiós
Estat conservació	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
Façanes/Coberta	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
Entorn/Jardí	La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
Estructura/Interior	La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal de l'església. S'han preservat elements decoratius i béns mobles.
Entorn de protecció	L'edificació s'emmarca en els següents Ambients destacats -la plaça de Sant Roc (AM.10.54), el Racó del Campanar (AM.10.05) i el carrer de la Rosa (AM.10.43)- que són extensibles a altres dos propers -la plaça del Doctor Robert (AM.10.09) i el passeig de la plaça Major (AM.10.35). Tots ells, com a tal, són objecte de protecció específica.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements	ESGLÉSIA, INCLOENT LA CAPELLA LATERAL DEL SANTÍSSIM, CAMPANAR I SAGRISTIA AMB PROTECCIÓ DE CONSERVACIÓ (NP.2) RECTORIA AMB PROTECCIÓ DOCUMENTAL (NP.5) Es tracta d'un edifici de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir tipològicament en tota la seva dimensió, amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada. CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix. És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana, és entès com a referent "monumental" de Sabadell. Cal esmentar que, tal i com s'ha indicat a l'inici, la Rectoria per les seves característiques formals serà objecte de protecció Documental.
Entorn de protecció	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret, donat que es troba en diversos ambients protegits formalment.

☒ Valor històric

Bé referent en el context de la història de Sabadell per la monumentalitat que denota la lectura d'una època i un moment destacat en la disposició de l'església més important i representativa en un indret estratègic com a

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

☒ Valor arqueològic i paleontològic	continuitat històrica. Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor urbanístic	Conjunt emblemàtic (església i campanar) per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana del Centre a partir de la implantació de construccions dotacionals de rellevància com la que ens ocupa.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	El valor resideix principalment en la seva estructura tipològica, la unitat formal entre l'església i el campanar, l'estil representatiu academicista, reflectit en les façanes i la disposició de les cobertes,
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives i la dimensió identitària que mostra com a icona representativa, juntament amb la Torre de l'Aigua.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i identificador, a partir de la seva monumentalitat, del paisatge urbà i les visuals que es configuren al seu entorn.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)
Regulació	No es permet la modificació; CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES FÍSICAMENT (La Rectoria és protegeix documentalment) Conservació de la volumetria, façanes, estructura tipològica original que pot incloure elements decoratius i ornamentals, estructures que suporten la coberta, característiques formals de la coberta, i configuració distributiva que emana de l'estructura portant. Altrament, es protegeixen elements decoratius, ornamentals i/o altres béns mobles que puguin restar a l'interior. L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat. Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.
Façanes/Coberta	Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.
Entorn/Jardí	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit. Altrament podrà concretar-se, si el planejament general o derivat ho determina, una regulació general de tipus ambiental. Per la resta d'actuacions a l'entorn, caldrà portar a terme les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Totes aquestes actuacions s'hauran de portar a terme sense impedir la correcta visualització del bé catalogat.

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

Estructura/interior	No es permet la modificació, excepte de les parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes.
Entorn de protecció	L'entorn definit per la conca visual sobre l'element és delimitat, figurativament, per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i les edificacions veïnes conformin o preservin el paisatge en coherència amb l'estructura urbana d'aquest barri o sector característic de la ciutat.
Gestió	Les intervencions o actuacions de reparació, consolidació; remodelació o rehabilitació; restauració; reconstrucció i reproducció hauran d'anar precedides per la redacció d'un estudi patrimonial, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla i/o davant una troballa fortuïta es requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Es permet l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, d'acord amb el seu nivell de protecció, i de conformitat amb l'establert a l'article 37 de la normativa. Es permet l'eliminació de cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i els que es demostrin incoherents amb l'estructura originària, així com amb les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps. En definitiva, amb els seus valors patrimonials. Altrament, es permeten les actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'any 1076, en aquesta mateixa localització es trobava la capella de Sant Salvador d'Arrahona, mentre que l'església Parroquial de Sant Feliu d'Arraona (s. X-XI) s'alçava a la riba esquerra del riu Ripoll, on s'hi troba localitzada fins l'any 1373, moment en què es trasllada a l'esglesiola de Sant Salvador. L'ampliació gòtica es va iniciar l'any 1403, essent-ne consagrat l'altar major l'any 1420. L'any 1578 es prengué l'acord de fer una sagristia al costat nord de l'absis gòtic. L'any 1580 es decidí, segons consta en una escriptura del notari sabadellenc Gabriel Pons Tristany, fer un pis sobre la sagristia dedicada a casa del Consell de la Vila. L'any 1623 s'inaugurà un nou cos de l'edifici, situat al nord de la nau gòtica, aquest tenia forma de creu i anava paral·lel a l'església. Es va anomenar capella del cimbori i estava dedicat a acollir tres noves capelles. Entre 1724 i 1738 es construeix el campanar barroc de l'església de Sant Feliu. L'any en què s'iniciaren les obres, el vicari general va donar l'autorització per poder enderrocar, per a l'obra del campanar, la part del mur lateral de migdia de l'església, on hi havia l'altar de Sant Joan Baptista. Aquest mateix any es col·locà la primera pedra, i es beneïren les obres de fonamentació amb l'assistència de totes les autoritats del moment i també de l'arquitecte de l'obra, el mestre Juan Garrido, de Barcelona. L'any 1738 segons el cronista Bosch i Cardellach, la quantia de les despeses i la mort d'un obrer va fer que es donés per acabada la construcció del campanar. Posteriorment, l'any 1856, es va remodelar la planta original del pis de les campanes amb la construcció d'una estança per instal·lar-hi un nou rellotge. Entre 1751 i 1775 es va realitzar una darrera ampliació barroca de l'església que va consistir en crear un edifici que integrés en un sol cos l'església gòtica i la capella del cimbori, al mateix temps que s'ampliava el conjunt de l'edifici cap a l'oest i cap al sud, de manera que quedava un nou edifici de tres naus, mantenint la capçalera gòtica i donant façana al c. de Gràcia. Aquest edifici es va mantenir fins l'any 1909, durant els esdeveniments de la setmana tràgica un incendi va provocar la pràctica destrucció de l'església.

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

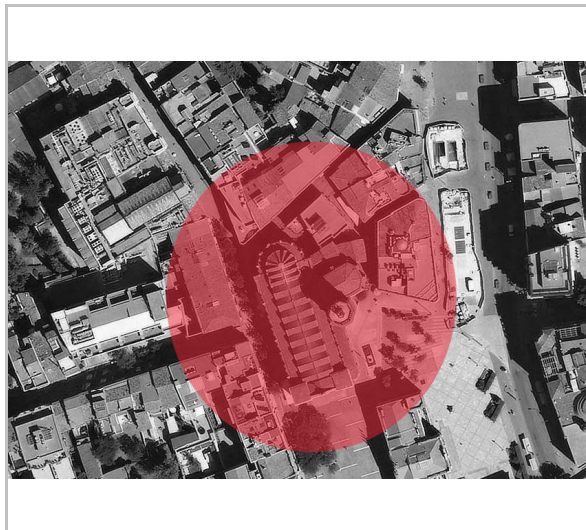
El 1910, poc després dels cruentos esdeveniments, les obres de reconstrucció del temple foren confiades per la recent creada Junta Constructora, als arquitectes Enric Sagnier i Jeroni Martorell i al contractista Josep Banyeres. Al cap de poc de començar, les obres es varen aturar davant les dificultats que sorgien, tant per problemes tècnics com per manca de diners. Poc després les obres foren repeses, de manera que l'any 1912 ja s'estava treballant tant en la consolidació del campanar com en la construcció de la nova església. El 1914 es varen portar a terme les obres de consolidació del campanar. L'arquitecte municipal Josep Renom Costa va informar de la necessitat de reforçar l'obra del campanar, ja que l'enderroc dels últims arcs de la nau gòtica afeblien l'estabilitat de la torre. Cap al 1914 es començà la construcció d'una nova església, de factura neogòtica, amb una orientació diferent a l'anterior. Antigament l'església tenia orientació est-oest. Però per problemes d'espai, es canvià l'orientació de la nova església, donant-li així l'orientació nord-sud, de manera que la façana principal passà a estar a la plaça Sant Roc (abans estava al carrer de Gràcia); i l'absis de l'antiga església es convertí en capella lateral de l'actual església, actual capella del Santíssim. L'obra restà inacabada fins després de la Guerra Civil.

Bibliografia

CASTELLS PEIG, Andreu: L'art sabadellenc, Sabadell: Edicions Riutort, 1961.
CARRERAS COSTAJUSSÀ, Miquel; Elements d'Història de Sabadell, 1932.
LÓPEZ NAVARRO, Tomàs; Les Reixes dels vapors i de les cases pairals a Sabadell. Museu d'Art de Sabadell, 1991.
Quaderns de Patrimoni V: Campanar de Sant Fèlix. Autor: Roig Deulofeu, Albert.
Senyalització del Patrimoni Històric de Sabadell. Ajuntament de Sabadell, 2010.
Disponible a: <http://ca.sabadell.cat/Oficinadelpatrimoni/d/Senyalitzacio.pdf> (darrera consulta: Febrer 2019).
GELPÍ, Glòria; GELPÍ, Lluís; GIRAL, M.Dolors: La rajola decorativa del selge XV al segle XX. Museu d'Història de Sabadell, 1998.

Observacions

Inventari de reixes R1.
La rajola decorativa a Sabadell. Núm. de fitxa 143. Plafó.

Vista aèria
ICGC

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ
NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Església de Sant Fèlix

AR.03.EA

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

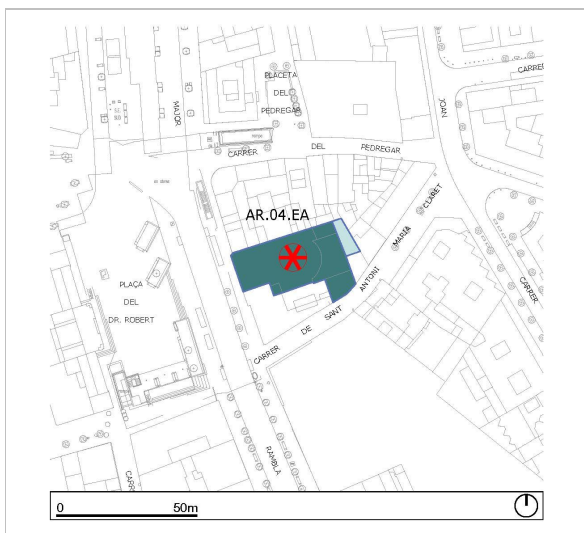
BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	8.	Codi INE	187
Adreça/es	Plaça Doctor Robert, del 3 Carrer Sant Antoni Maria Claret, de, 11	Delimitació bé	
		Entorn protecció	
Coordenades UTM	x = 425710 ; y = 4599812	Identificació al plànol	Nd1-22
		Grafisme categoria	

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	5800003DG2050B	515	906	PB	

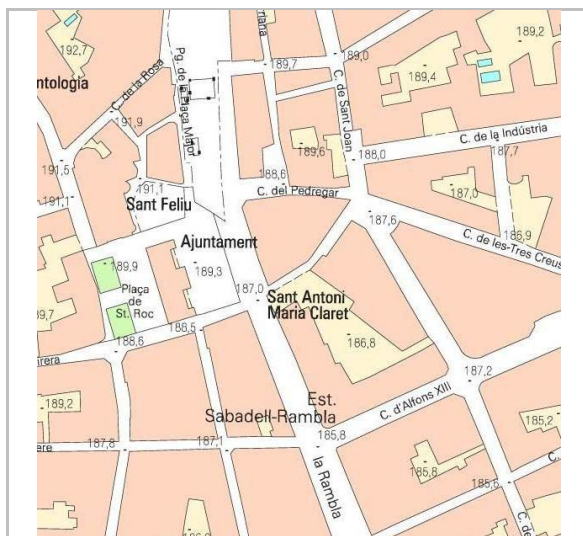
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SUC (urbà consolidat)
Qualificació	c-9

Plànol emplaçament
ICGC

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.13
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral
<i>Altres prot.</i>	AM.10.09CA Plaça del Doctor Robert / AM.10.46CA Carrer de Sant Antoni Maria Claret

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Església
<i>Estil i Època</i>	Neoclassicisme Romàntic; Època contemporània. Segle XIX
<i>Cronologia</i>	1831-1832
<i>Autor/promotor</i>	Antoni Cellés i Azcona, MO
<i>Parcel·la</i>	Amb front a dos carrers oposats
<i>Context</i>	El conjunt es troba a l'àrea urbana central de la ciutat de Sabadell. Conjunt eclesiàstic entre mitgeres, amb façana principal a la plaça del Doctor Robert, de la que destaca la seva simetria i austeritat en la composició.
<i>Elements</i>	Església situada a la vila barroca del segle XVII. La planta és ovalada, d'una sola nau. Està coberta per una cúpula esglaonada proveïda de lluernà. La façana del temple s'eleva sobre un gran basament en el qual hi trobem quatre col·losals columnes jòniques que suporten un gran arc serlià, que centra la composició i correspon a l'àtic. Sota l'arc hi trobem la inscripció llatina bíblica «Ave Gratia Plena» (Alegra't, plena de gràcia) (Lluc 1,28). Entre les columnes hi ha dues fornícules laterals que allotjen escultures de l'autor Camil Fàbregas Dalmau, col·locades l'any 1949 en honor al 50è aniversari de l'arribada dels claretians a la ciutat, que representen Sant Antoni Maria Claret (banda esquerra) i el doctor Fèlix Sardà i Salvany (banda dreta). A la part superior de la façana hi trobem dos medallons decorats amb relleus: el de la dreta representa l'aparició de la Verge Maria amb el nen Jesús a Sant Josep de Calassanç, fundador de les Escoles Pies, presidint missa; el de l'esquerra simbolitza el rei Ferran VII entregant l'església la qual reben els pares Escolapis i els alumnes. Finalment dues grans làpides, una a sota de cada medalló, esmenten el rei Ferran VII, l'arquitecte Antoni Cellers i Azcona i l'any de la construcció del temple, el 1831. L'interior és barroc. A l'interior hi havia grans composicions pictòriques que representaven la Sagrada Família, el Naixement, Sant Agustí, Sant Tomàs i Sant Ferran, obra dels pintors Salvador Mayol i Adrià Ferran.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

Estructura/Interior La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'edifici. S'han preservat elements decoratius.

Entorn de protecció L'edificació s'emmarca en dos Ambients destacats -la plaça del Doctor Robert (AM.10.09) i el carrer de Sant Antoni Maria Claret (AM.10.46)- i que, com a tal, són objecte de protecció específica.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Edifici, construcció o bé de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir íntegrament, amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix.

És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana, és entès com a referent "monumental" de Sabadell.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Bé referent en el context de la història de Sabadell per la seva monumentalitat que denota la lectura d'una època i un moment destacat en la disposició d'edificis o conjunts religiosos en llocs representatius de la ciutat.
☒ Valor urbanístic	Bé interessant per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana del Centre, en concret de la plaça del Doctor Robert, a partir de la implantació d'edificis singulars pel culte com el que ens ocupa.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	Bé d'especial interès el valor del qual resideix, principalment, en la seva estructura tipològica reflectida en les façanes i com a reflex de les tècniques constructives del moment, així com per l'equilibri compositiu que ofereix la seva imatge exterior.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i la religió, reflex d'un període determinat en la construcció del centre de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i identificador, a partir de la seva monumentalitat, del paisatge urbà de Sabadell al primer terç del segle XX en aquest indret del Centre.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)
Regulació	No es permet la modificació;

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LA TOTALITAT DEL BÉ CATALOGAT
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter monumental o com a bé que ha preservat els seus valors originals (tipològics, compositius, constructius, estructurals, decoratius i/o ornamentals, així com béns mobles o altres elements complementaris i associats directament al bé. L'estudi constarà d'una memòria històrica, síntesi de l'evolució urbanística a l'entorn del bé, transformacions i canvis esdevinguts en el temps, aixecament de l'estat actual de la zona o àrea d'intervenció, recull de documentació complementària -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Especificacions d'intervencions admeses sobre la totalitat del bé catalogat:

Obres de manteniment i/o reparació: intervencions que tenen per objecte garantir l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant, coberta i escala sense modificar-ne la seva posició i mida, reparar, restaurar i/o reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.

Obres de consolidació: intervencions que tenen per objecte reparar, restaurar o reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural.

Obres de reforma: intervencions que constitueixen una actuació parcial a l'edifici i que tenen per objecte reparar, restaurar, reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, restablir al seu estat originari els elements arquitectònics alterats, emparant la reconstrucció de les parts eventualment enderrocades, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de l'edifici i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi suportat en el temps, així com reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició del bé, expressat en les façanes i les cobertes, s'haurà d'intervenir segons els criteris següents:

FAÇANES: les intervencions que es portin a terme hauran de respectar la geometria, el ritme, la proporció i la forma de les obertures i els tancaments associats al bé original; el tractament exterior (obra vista i/o revestiments) amb els seus materials constitutius; les fusteries originals (fins i tot revertint les parts o modificades en el temps), així com la totalitat de tots els elements ornamentals i decoratius que la conformen.

COBERTES: les intervencions hauran de preservar la forma, geometria i tipologia característica de la solució de coberta (plana, inclinada o mixta) originària del bé. Fins i tot revertint actuacions contràries i/o cossos o elements sobreposats.

En els casos on es constati una alteració que afecte les propietats i/o característiques de les façanes o cobertes del bé, caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

Entorn/Jardí	elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta, així com al tractament específic de les mitgeres, si s'escau, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent. Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Sempre amb respecte per les qualitats ambientals i paisatgístiques de l'entorn, sense impedir la correcta visualització del bé catalogat. Tant pel bé catalogat com per les construccions del seu entorn proper caldrà, per exemple, emprendre mesures de regulació sobre el tractament específic de mitgeres amb materials concrets, eliminació d'antenes parabòliques i/o convencionals, eliminació de cadiretes i línies elèctriques així com d'altres elements distorsionadors de la imatge del bé protegit integralment.
Estructura/interior	No es permet l'enderroc de cap de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles, etc...). Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial que s'hauran d'enderrocar.
Entorn de protecció	L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest bé i les edificacions veïnes conformin o preservin el paisatge en coherència amb l'estructura urbana d'aquest barri o sector característic de la ciutat.
Gestió	Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Restauració o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució del bé fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida integralment i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció integral.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'any 1899 els missioners claretians arriben a Sabadell i l'antiga església dels Escolapis de Sabadell (anomenada popularment Església dels Padres), passa a mans claretianes, anomenant-se definitivament Església de l'Immaculat Cor de Maria. Des de llavors l'església va quedar vinculada als actes religiosos del Col·legi Claret de Sabadell i de la ciutat. Està situada entre el carrer de Sant Antoni Maria Claret (entrada posterior), en honor al fundador dels claretians, i la plaça del Doctor Robert, núm. 3 (entrada principal). Tot i que les obres havien començat el 3 de gener de 1831, la col·locació de la primera pedra de l'església no es va dur a terme fins al 7 de març del mateix any, sent beneïda pel

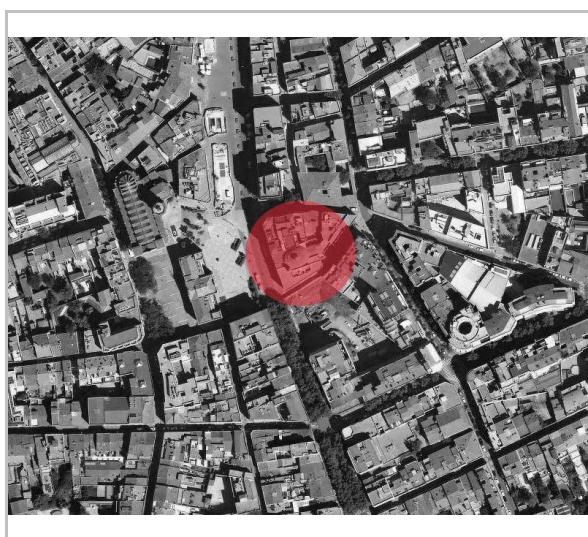
Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

pare Tomàs Miret. Finalment l'edifici fou inaugurat oficialment el 9 de setembre de 1832, quan s'hi va traslladar el Santíssim (el temple havia estat beneït el 8 de setembre). El finançament del temple fou fruit de la súplica dels escolapis arran d'una visita de Ferran VII i la seva esposa Maria Josepa de Saxònia a Sabadell l'any 1828. La subvenció, que fou concedida pel Reial Patrimoni el 22 de gener de 1829, va ser de 480.000 rals. El dia 20 de juliol de 1936, en ple esclat de la Guerra Civil Espanyola, com altres temples de la ciutat, l'església fou incendiada junt amb imatges i altres objectes de culte. Conté en el seu interior les restes de Josep Reixach Reguer, Josep Cardona Dalmases i Mateu Casals Mas.

Bibliografia

Senyalització del Patrimoni Històric de Sabadell. Ajuntament de Sabadell, 2010.
Disponible a: <http://ca.sabadell.cat/Oficinadelpatrimoni/d/Senyaltizacio.pdf> (darrera consulta: Febrer 2019)

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

Església de Sant Antoni Maria Claret

AR.04.EA

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

8.

Codi INE

187

Adreça/es

Via Massagué, de, 19 B

Carrer Campaña, de, 34-38

Delimitació bé

Entorn protecció

Coordenades UTM

x = 425576

;

y = 4600179

Identificació al plànol

Nd1-22

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

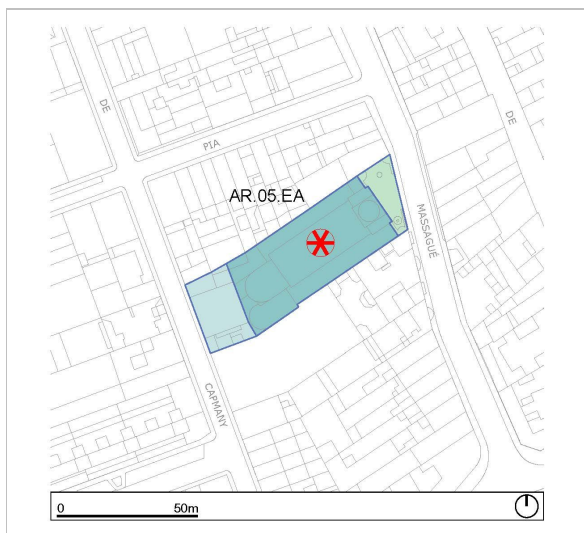
Titularitat

5703714DG2050B

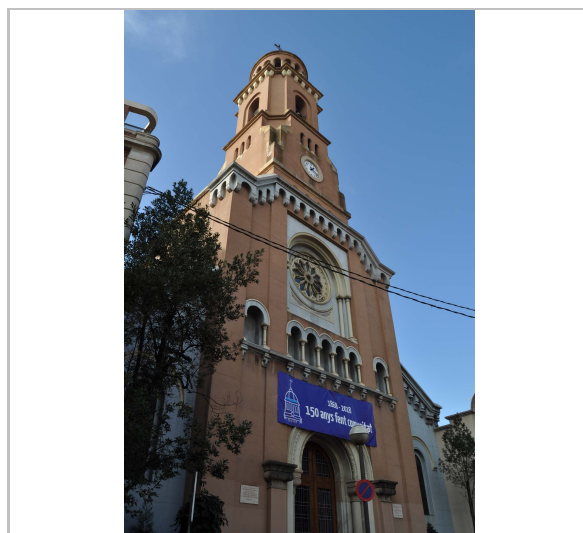
1.415

1.815

PB+1

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

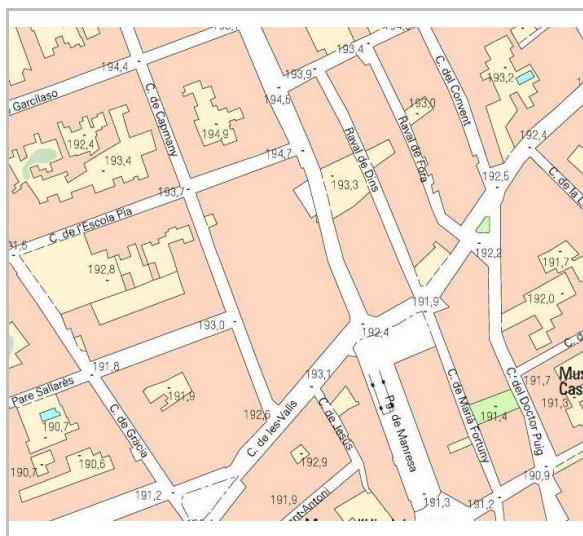
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SUC (urbà consolidat)

Qualificació

c-9

Plànol emplaçament
ICGC

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.14
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	AM.10.27CA Via de Massagué

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia funcional Arquitectura Religiosa (AR)

Subtipologia funcio. Església

Estil i Època Neoclassicisme Romàntic; Època contemporània. Segle XIX

Cronologia 1879-1885, 1892 campanar

Autor/promotor Pascual Tintorer, Miquel, arquitecte

Parcel·la Amb front a dos carrers oposats

Context El conjunt es troba a l'àrea urbana central de la ciutat de Sabadell. Conjunt eclesiàstic, actualment entre mitgeres, integrat per l'església i el campanar disposat centralment i al damunt d'aquesta; la sagristia i la rectoria.

Elements L'església compta amb la portalada d'accés donant a la Via de Massagué, lleugerament retirada de l'alineació, creant un petit àmbit d'accés. L'edifici conforma una planta basilical d'una sola nau coberta amb volta d'aresta, presenta un absis semicircular i disposa de capelles entre els contraforts laterals. La façana principal es compon per tres cossos verticals. Els laterals, d'alçada i amplada inferior, corresponen a les capelles i n'emmarquen el cos central. En aquest cos s'hi troba la portalada d'accés principal formada amb arc de mig punt i cor superior, ressaltat per l'impоста i rosetó emmarcat per arc de mig punt amb columnes.

Externament, les façanes són arrebossades i pintades, amb treballs de relleu a les cantonades i als emmarcaments d'obertures. Les obertures estan conformades amb arcs de mig punt i també cal destacar la portalada i el rosetó.

La coberta de la nau central és a dues vessants, desguassant les aigües sobre la coberta de les capelles, que són d'una única vessant. Això permet diferenciar la nau central i les capelles laterals. Externament totes les cobertes són acabades amb teula àrab.

Interiorent cal destacar, apart de la volta d'aresta de la nau central, el trifori sobre les capelles format amb finestres bífors.

El Campanar és el segon que s'aixeca a Sabadell -fins aleshores només hi havia el de Sant Feliu, construït l'any 1724-. El 30 d'agost de 1892 el rector Salvador Vidal havia demanat permís a l'Ajuntament per construir-lo. S'inaugura el 21 d'octubre 1916. L'any 1893 i amb assistència del Bisbe de la Diòcesi, es procedeix a la col·locació de les dues campanes que havien estat en el campanar provisional des de 1881 i que provenien de Sant Pau de Riusec.

El novembre de 1918, es porta a terme la benedicció de les dues campanes forjades a Palència amb els noms de Maria, Josepa, Enrica i Francesca, Cristina i Irene.

El juliol de 1936 l'església fou destruïda i les campanes foses. El campanar, però, es mantingué dempeus.

El seu fons artístic es compona de pintures, talles barroques i vitralls. Entre les obres cal destacar les següents:

Imatge de talla de la Mare de Déu de Riusec, segle XIV. Dipositada a la Capella de l'Acolliment el 21 de maig de 1989.

Mare de Déu de Montserrat. Pintura a l'oli sobre tela de l'artista sabadellenc, Antoni Vila i Arrufat. Es va salvar en el decurs de la Guerra Civil i fou restaurada el 1996.

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

Consagració del seu Altar Major pel Bisbe de Barcelona, Dr. Gregori Modrego Casaus.
Relleus de l'escultor Camil Fàbregas i Dalmau.
Altar del Sagrat Cor. Pintura al fresc de Ricard Marlet i Saret.
Retaule de l'Altar del Sant Crist de la Bona Mort. Mosaic de Josep Maria Brull i Pagès.
Altar de la Mare de Déu de la Mercè, ofrena de la Confraria d'Ex-captius, amb pintures al fresc d'Antoni Vila Arrufat.
Capella del Santíssim Sacrament. Tota ella decorada amb pintures al fresc d' Antoni Vila i Arrufat.
Altar de Jesús de Natzaret, amb escultura de Josep Mª Brull i Pagés.
Altar del la Mare de Déu del Sagrat Cor. Obra de l'escultor Francesc Juventeny Boix.
Transformació de l'antic baptisteri en la Capella de l'Acolliment.

Quadre de l'Immaculada Concepció, copia anònima d'una obra de Bartolomé Esteban Murillo.

Quadre del Baptisme de Jesús, oli de Josep Mª Bosch, Prevere.

Quadre de La Pietat, oli de M. Teresa Batalla Martínez.

Ús actual

Religiós

Ús original/altres

Religiós

Estat conservació

Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.

Façanes/Coberta

Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.

Entorn/Jardí

La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.

Estructura/Interior

La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'església. S'han preservat elements decoratius i béns mobles.

Entorn de protecció

L'edificació s'emmarca en un Ambient destacat -la Via de Massagué (AM.10.27)- i que, com a tal, és objecte de protecció específica.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

Edifici de factura eclèctica i de caràcter singular, que recull els codis interpretatius de l'academicisme aplicat a l'arquitectura religiosa per a la construcció de temples importants en àmbit urbà al llarg del darrer quart del segle XIX. Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir tipològicament en tota la seva dimensió, amb respecte per les seves característiques específiques, especialment en l'equilibri compositiu i la successió d'ordres aplicats, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, en els seus cossos que la integren; la tipologia comprènent la forma i disposició dels elements referents en la definició dels espais del temple, tant en la seva imatge externa com interna; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix.

És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana,

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

és entès com a referent en la història dels temples de culte que s'han implantat a Sabadell a finals el segle XIX.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Bé referent en el context de la història de Sabadell per la seva monumentalitat que denota la lectura d'una època i un moment destacat en la disposició d'edificis o conjunts religiosos en llocs representatius de la ciutat com ho és la Via de Massagué.
☒ Valor urbanístic	Testimoni de l'evolució i transformació de l'estructura urbana a l'entorn del teixit històric central. Es reflecteix, també, la posició propera a una important via de comunicació com una situació estratègica envers el desenvolupament de ciutat.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	Bé d'especial interès arquitectònic, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, així com el sistema constructiu derivat de l'arquitectura de l'eclecticisme amb una imatge externa que reflecteix els models més acadèmics.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i la religió, reflex d'un període determinat en la construcció de ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i identificador, a partir de la seva monumentalitat, del paisatge urbà de Sabadell al primer terç del segle XX en aquest indret del Centre.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació Cal adequació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

INTERVENCIIONS ADMESES SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

Obres de Conservació; Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma; Millora; Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé).

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i les edificacions veïnes conformin o preservin el paisatge en coherència amb l'estructura urbana d'aquest barri o sector característic de la ciutat.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica La parròquia de Santa Maria de la Puríssima Concepció s'erigeix canònicament com a tal el 27 de juny de 1867, s'instal·la provisionalment en la Capella de la Casa de la Caritat, ubicada en el lloc que ara ocupa la Plaça Marcet. Un any després de la canonització el Bisbe de Barcelona traspasa el tresor de l'antiga parròquia de Sant Pau de Riusec a la

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

nova Puríssima.

La nova seu de la parròquia arrenca el 21 de desembre de 1941 quan mossèn Josep Alomà Altisent, regent de la Parròquia, va beneir les quatre noves campanes:

CAMPANA MAJOR. Batejada amb el nom de Montserrat-Olga. Els padrins van ser uns particulars. Presenta la inscripció "Alabo Déu". Fa 1030 kg.

SEGONA. Batejada amb el nom d'Assumpció-Ramona. Els padrins foren també particulars. Presenta la inscripció "Ploro als difuns". Fa 600 kg.

TERCERA. Batejada com Maria-Teresa. Té també padrins particulars. Presenta l'inscripció "Honorables Festes". Pesa 223 kg.

QUARTA. Batejada com a Providència. Els padrins foren els pobres de la Casa de Caritat. Presenta la inscripció: "Déu vos Salve Maria". Pesa 120 kg.

Forjades a Olot. Van sonar per primera vegada el Nadal de 1941.

fou dissenyada per Miquel Pascual i Tintorer, l'inici de la construcció data de 1879, l'agost d'aquest any es beneeix la primera pedra del temple i, sis anys més tard, el 31 de juliol de 1885, té lloc la benedicció de l'església.

El campanar, del mateix arquitecte, comença la seva construcció l'any 1892 i s'inaugura el 21 d'octubre de 1893.

El 20 de juliol de 1936 es crema l'església, la qual cosa comporta la destrucció de la coberta i l'òrgan. Amb la reconstrucció es traslladà l'escala d'accés al campanar, al costat de migdia, abans centrada respecte la façana principal, realitzant un cos al costat nord per mantenir la simetria. Les obres de reconstrucció de l'església tingueren lloc l'any 1943.

Bibliografia

PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DE LA PURISSIMA CONCEPCIO. SABADELL. VALLÈS OCCIDENTAL. Antonio Mora Vergés

Actuacions finca

Recentment s'ha restaurat el Campanar i la façana de l'Església i s'ha arranjat la seva il·luminació. La parròquia te constituït un Arxiu-Museu. Aquest ha rebut l'aprovació de les institucions sabadellenques dedicades a l'història.

Observacions

La rajola decorativa a Sabadell. Núm. de fitxa 21. Teulada.

Vista aèria
ICGC

Església de la Puríssima Concepció

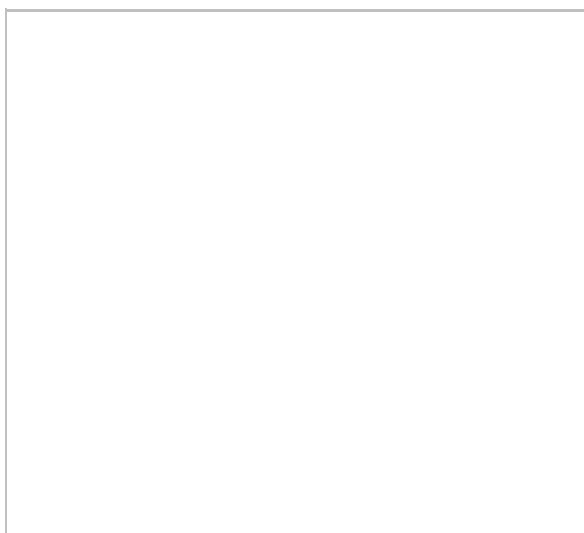
AR.05.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

 BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Església de la Puríssima Concepció

AR.05.EA

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

8.

Codi INE

187

Adreça/es

Carrer Escola Pia, 80-92

Delimitació bé

Carrer Garcilaso, de, 93

Entorn protecció

Coordenades UTM

x = 425218 ;

Identificació al plànol

Nd1-17

y = 4600092

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

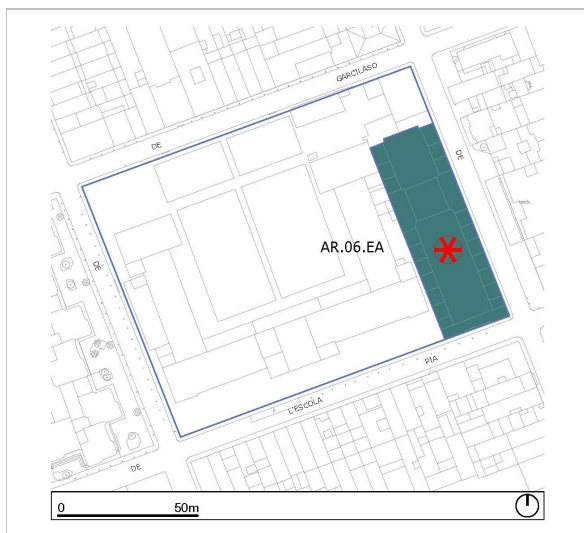
Titularitat

5303001DG2050B

7.587

9.117

PB+1

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

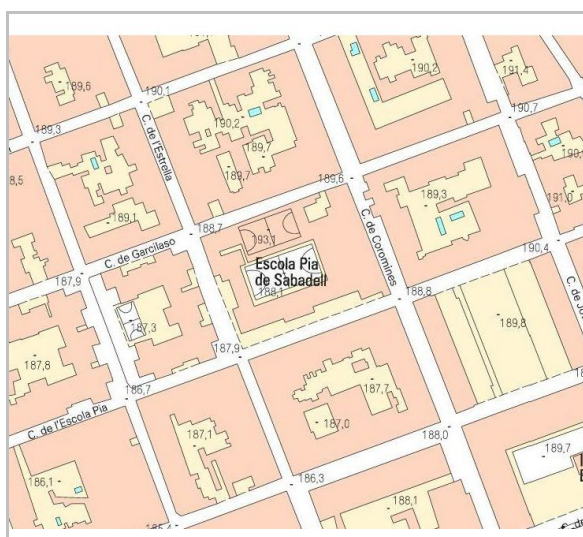
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SUC (urbà consolidat)

Qualificació

c-1

Plànol emplaçament
ICGC

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.15
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Església
<i>Estil i Època</i>	Neogòtic; Època contemporània. Segle XX
<i>Cronologia</i>	1924-1932
<i>Autor/promotor</i>	Bernardí Martorell i Puig
<i>Parcel·la</i>	Conforma cantonada
<i>Context</i>	El conjunt es troba a l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, concretament al barri del Centre.
<i>Elements</i>	Conjunt eclesiàstic, integrat per l'església pertanyent al conjunt escolar dels Pares Escolapis i amb l'accés principal donant al carrer de l'Escola Pia. La façana principal de l'església, actualment inacabada, es troba formada per tres cossos, distingint-se'n la portalada amb arquivolta i un petit rosetó superior. La façana lateral donant al carrer de Coromines, amb la portalada lateral coincident amb el transsepte (actualment tapiada), compta amb un basament opac i una composició marcada per contrastos volumètrics i cromàtics, aquests últims donats per la utilització de diferents materials. La façana lateral, amb tractament diferencial al sòcol, juga amb el contrast volumètric marcat pels contraforts i arcbotants de la nau principal. La façana principal es troba acabada amb maó vist, mentre que la lateral combina aquest material amb el paredat, jugant amb el cromatisme. Coberta de l'església seguint les vessants dels arcs parabòlics, a dues vessants. Distinció de la nau central i el transsepte, més elevades que les naus laterals. L'església compta amb planta basilical de tres naus (una central i capelles als contraforts) i transsepte. La nau central, de gran alçada i lleugerament més elevada, es separa de les laterals per arcs parabòlics de maó vist. La utilització de materials d'aparença lleugera i el contrast entre ple i buit, donen gran esveltesa a aquesta església. Arcs parabòlics acabats amb maó vist i parament revestits i pintats. A l'interior hi ha: pintures de nois i noies de Mauri per l'altar de Sant Josep de Calasanç amb escultura de Juventeny i tres relleus d'alabastre policromat (1945-1949); altar de la Mare de Déu de l'Escola Pia amb imatge de talla de Claudi Rius (1945-1952); Altar de Sant Pompili amb imatge de Fàbregas (1947) i Altar de Sant Benet, projectat i pintat per Joan Pàres (1950-1951). Inexistència del campanar, el qual mai es va arribar a construir.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

- que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
- Entorn/Jardí* La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
- Estructura/Interior* La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'església. S'han preservat elements decoratius i béns mobles.
- Entorn de protecció* Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'edifici en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

- Elements* Edifici, construcció o bé de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir íntegrament, amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix.

És un edifici que per la seva qualitat intrínseca i per la mateixa posició en la trama urbana, és entès com a referent "monumental" de Sabadell.

- Entorn de protecció* Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

- ☒ Valor històric Bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició dels edificis de culte i escoles, al centre històric. Construccions significatives en la dimensió cultural de la ciutat.
- ☒ Valor urbanístic Conjunt emblemàtic (Església i Escola Pia) per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana del Centre a partir de la implantació de construccions dotacionals de rellevància com la que ens ocupa.
- ☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic Bé d'especial interès el valor del qual resideix, principalment, en la seva estructura tipològica reflectida en les façanes i com a reflex de les tècniques constructives modernistes, així com per l'equilibri compositiu que ofereix la seva imatge exterior.
- ☒ Valor sociocultural i etnològic Conjunt referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i l'escola associada, reflex d'un període determinat en la construcció de ciutat.
- ☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic Conjunt singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i identificador, a partir de la seva monumentalitat, del paisatge urbà de Sabadell al primer terç del segle XX en aquest indret del Centre.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

Regulació

(eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé;
Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals
necessaris per a la comprensió del bé)

No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LA TOTALITAT DEL BÉ CATALOGAT
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter monumental o com a bé que ha preservat els seus valors originals (tipològics, compositius, constructius, estructurals, decoratius i/o ornamentals, així com béns mobles o altres elements complementaris i associats directament al bé. L'estudi constarà d'una memòria històrica, síntesi de l'evolució urbanística a l'entorn del bé, transformacions i canvis esdevinguts en el temps, aixecament de l'estat actual de la zona o àrea d'intervenció, recull de documentació complementària -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Especificacions d'intervencions admeses sobre la totalitat del bé catalogat:

Obres de manteniment i/o reparació: intervencions que tenen per objecte garantir l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant, coberta i escala sense modificar-ne la seva posició i mida, reparar, restaurar i/o reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.

Obres de consolidació: intervencions que tenen per objecte reparar, restaurar o reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural.

Obres de reforma: intervencions que constitueixin una actuació parcial a l'edifici i que tenen per objecte reparar, restaurar, reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, restablir al seu estat originari els elements arquitectònics alterats, emparant la reconstrucció de les parts eventualment enderrocades, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de l'edifici i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi suportat en el temps, així com reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició del bé, expressat en les façanes i les cobertes, s'haurà d'intervenir segons els criteris següents:

FAÇANES: les intervencions que es portin a terme hauran de respectar la geometria, el ritme, la proporció i la forma de les obertures i els tancaments associats al bé original; el tractament exterior (obra vista i/o revestiments) amb els seus materials constitutius; les fusteries originals (fins i tot revertint les parts o modificades en el temps), així com la totalitat de tots els elements ornamentals i decoratius que la conformen.

COBERTES: les intervencions hauran de preservar la forma, geometria i tipologia característica de la solució de coberta (plana, inclinada o mixta) originària del bé. Fins i tot revertint actuacions contràries i/o cossos o elements sobreposats.

En els casos on es constati una alteració que afecte les propietats i/o característiques de

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

	les façanes o cobertes del bé, caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta, així com al tractament específic de les mitgeres, si s'escau, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent. L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.
Entorn/Jardí	Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Sempre amb respecte per les qualitats ambientals i paisatgístiques de l'entorn, sense impedir la correcta visualització del bé catalogat.
Estructura/interior	No es permet l'enderroc de cap de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles, etc.). Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial que s'hauran d'enderrocar.
Entorn de protecció	L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest bé i les edificacions veïnes conformin o preservin el paisatge en coherència amb l'estructura urbana d'aquest barri o sector característic de la ciutat.
Gestió	Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Restauració o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució del bé fins l'estat previ a la intervenció proposada amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida integralment i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció integral.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

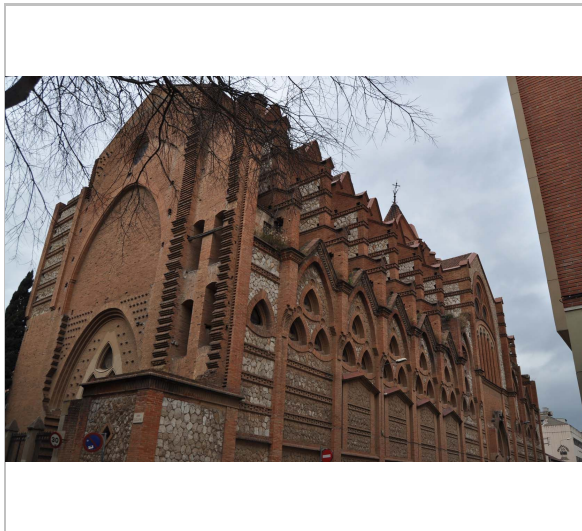
<i>Informació històrica</i>	La primera pedra fou posada el 25 de maig de 1924. El primer de maig del 1932 l'església va ésser beneïda, encara que no estava acabada, ja que mancaven la façana principal i el campanar, que havia de tenir 40 m. Va actuar com ajudant el futur arquitecte sabadellenc Vila Juanico i el paleta local Simó Piera que va ser qui va rebre a Le Corbusier en la seva visita a Sabadell.
-----------------------------	---

Església de Sant Agustí

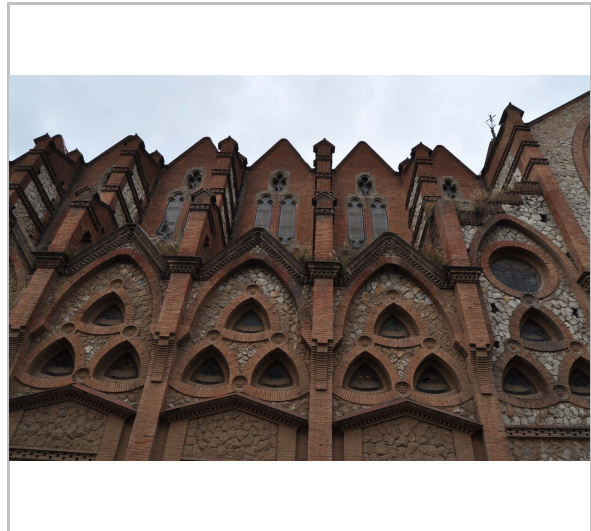
AR.06.EA

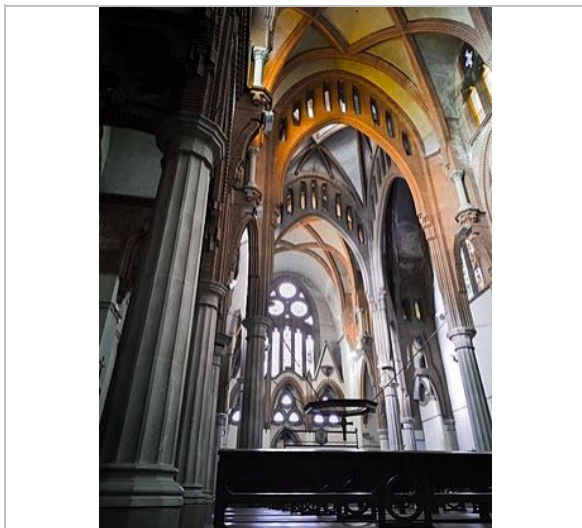
Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia interior
(ER) Equip redactor

Gravat
Web

Església de Sant Agustí

AR.06.EA

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

 BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

 NIVELL 1. INTEGRAL
 NIVELL 2. CONSERVACIÓ
 NIVELL 3. PARCIAL
 NIVELL 4. AMBIENTAL
 NIVELL 5. DOCUMENTAL
 ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

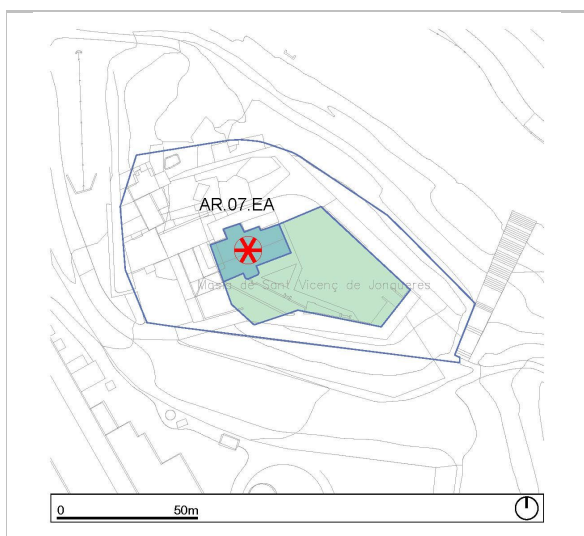
BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	15. Ripoll	Codi INE	187
Adreça/es	Carretera Prats Lluçanès, de, 490	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 425144 ; y = 4602382	Identificació al plànol	Nd1-08
		Grafisme categoria	

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	5225010DG2052D	2.592	403	PB+1	

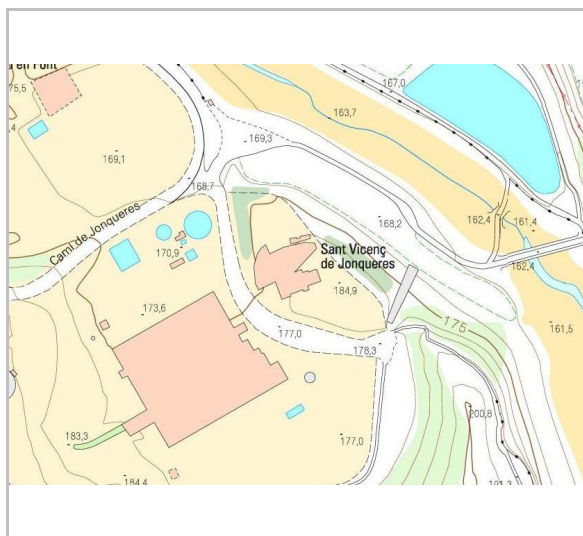
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	c-7

Plànol emplaçament
ICGC

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.17
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.024 Sant Vicenç de Jonqueres - Collsalarca.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Conjunt Església + Mas
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Baixa Edat Mitjana (Segles XIII-XV)
<i>Cronologia</i>	s. XII-XIII
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en un entorn natural, al rodal, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell.
<i>Elements</i>	Conjunt eclesiàstic aïllat, integrat per església, rectoria (al mur de ponent de l'església), sagristia (actualment tancada i en desús), campanar i cementiri (al cantó sud-est). L'església compta amb la portalada donant a la rectoria, i un accés secundari (actualment el principal) ubicat a la façana nord. La façana principal de l'església, a l'oest de la nau principal i que dona a la rectoria, es compon per un únic cos vertical, on s'hi troba la portalada d'accés (lleugerament elevada de la cota exterior) amb arc de mig punt adovellat i coronada superiorment pel campanar. L'església compta amb planta rectangular d'una sola nau de quatre crugies, amb dues capelles laterals de planta quadrada a banda i banda. La nau de l'església compta amb encavallades metàl·liques de nova construcció sota empostissat en fusta, amb un arc de diafragma entre el cor i la resta. Una de les capelles compta amb volta per aresta i volta de canó a l'altra. Les façanes laterals, no compten amb un ritme clar, amb finestres amb emmarcaments rectangulars. A la façana Nord s'hi troba l'actual portal d'accés (d'època renaixentista), emmarcada amb pedra ben tallada, amb llinda plana i fals timpà. La façana principal té una clara composició de simetria, amb portalada i campanar al seu damunt. Les façanes laterals, no compten amb un ritme clar. La façana principal es troba acabada amb carreus vistos i la resta arrebossades i pintades. Coberta de l'església a dos vessants, amb carener perpendicular a la façana de oest. Distinció de la planta rectangular de l'església amb ressalt del campanar. Aquest és d'espadaña de dos ulls, d'època romànica, ubicat al costat de ponent.
<i>Ús actual</i>	Associatiu (Servei General d'Informació de Muntanya)
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general del conjunt en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entrevé la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

- Entorn/Jardí* Conjunt aïllat, en sòl no urbanitzable, sense entorn proper edificat.
- Estructura/Interior* La claredat tipològica d'aquesta església fa preveure un manteniment correcte de l'estructura principal.
- Entorn de protecció* Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'església en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

- Elements* Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.
- Entorn de protecció* Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.
- ☒ Valor històric Bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'ermites esglésies -en aquest cas-, al rodal de la ciutat. Construccions significatives en la dimensió cultural del municipi.
- ☒ Valor arqueològic i paleontològic Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
- ☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic El valor principal recau en l'ordenació de les edificacions que conformen el conjunt seguint un model evolutiu per aquestes dotacions. El conjunt està format per l'edifici de l'església, la rectoria, la sagristia, el campanar i el clos del cementiri.
- ☒ Valor sociocultural i etnològic Conjunt referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

- Tipus d'intervenció* Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

- Regulació* No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent. L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps,

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Parròquia del terme de Jonqueres, terme que depenia del Castell de Terrassa; s'estenia des de Castellar i Sentmenat, pel costat de tramuntana, i fins a Sant Quirze de Terrassa per la banda de migdia, i limitava pel costat de llevant amb Sabadell (límit que seguia el c. de les Valls, la via Massagué i el camí de Can Puiggener), i per ponent amb el terme de Sant Julià d'Alta.

L'any 1001 aquest edifici surt documentat per primera vegada; i apareix com a parròquia l'any 1017.

L'any 1214 s'hi fundà un monestir de monges benetes amb el nom de Santa Maria de Jonqueres, monestir fundat per Maria de Terrassa. Per influència de Garsendis, vescomtessa de Bearn i senyora de Castellbell i Montcada, i també de la vila de Sabadell i el terme d'Arraona, el monestir passà, l'any 1233, a l'ordre de la Fe i de la Pau. Aquest ordre s'extingí l'any 1269 i el monestir passà a mans de l'ordre de Santiago. Entre aquesta darrera data i el 1298 el monestir es traslladà als afores de Barcelona. Sant Vicenç, però, seguí funcionant com a parròquia dins el terme de Jonqueres. Aquesta en l'aspecte religiós depenia del Bisbat de Barcelona, i en l'aspecte civil i polític depenia del Castell de Terrassa. L'any 1562 es produeix la divisió d'aquesta parròquia i d'altres del terme de Terrassa. Però no és fins el 1800 que aquesta separació és total, és el moment en què s'aconsegueix un batlle propi, independent del de la vila de Terrassa.

A finals del s. XVIII es comença a formar un nucli de poblament separat de la parròquia (la Creu Alta), l'augment progressiu d'aquest nucli fou motiu suficient perquè els seus habitants demanessin el trasllat de la parròquia. Aquest canvi de parròquia s'aconseguí provisionalment l'any 1882 i definitivament l'any 1889.

Per altra banda la vila de Sabadell tenia un gran interès per annexionar-se aquest terme, l'any 1852 aconseguirà la primera annexió (part de l'actual Ronda Zamenhof amb la Riereta, actual Ronda Ponent). La resta de territori no l'aconseguirà fins el 1904.

En aquesta església hi podem observar diferents etapes constructives, una que va del s. XI al s. XIII, determinada per un edifici de tipologia romànica, de planta rectangular (mida més reduïda que l'actual), del qual es conserva el mur de ponent i el nord. La següent etapa va del s. XIII al s. XIV, produint-se una ampliació lateral pel cantó sud en època gòtica. Trobem una altra etapa d'època Renaixentista (s. XVI-XVII), moment en què es construeix la rectoria. La darrera de les etapes té lloc durant el s. XVIII, reforma en la qual s'allarga la nau pel cantó de llevant, creant-se un espai destinat a sagristia. Es construeix la capella pel costat sud.

Finalment l'any 1993 es produeix una consolidació, rehabilitació i restauració donant a l'edifici un nou ús, actualment l'església ha estat transformada en seu del Servei General d'Informació d'Alta Muntanya.

Bibliografia Quaderns de Patrimoni I: Església de Sant Vicenç de Jonqueres. Autor: Masagué, Josep Maria.

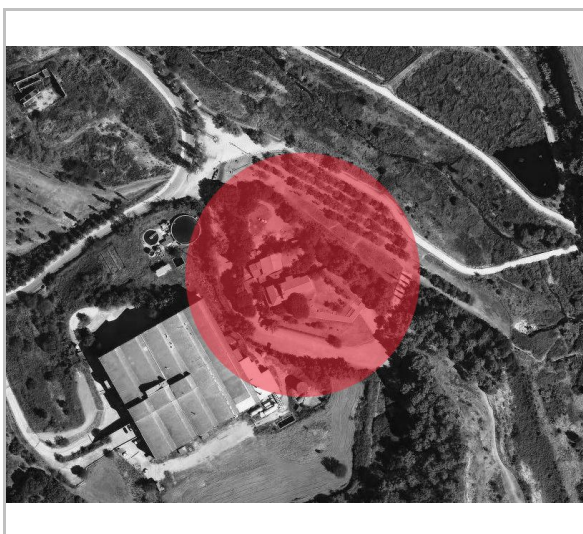
"Història gràfica del riu Ripoll al seu pas per Sabadell. 1864-1964"

Autors: Òscar Carbonell i Costa i Jordi Prat i Fernández. Edició de l'Ajuntament de Sabadell. 2003.

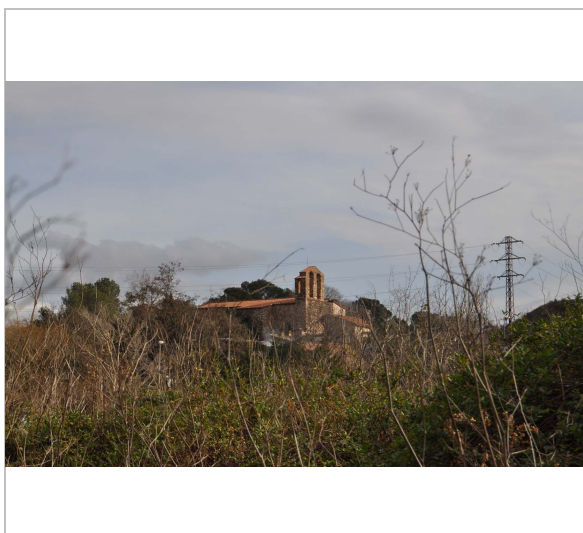
Actuacions finca En els anys 90, l'ermita i la rectoria es trobaven en procés de rehabilitació sota el patronatge de l'Ajuntament de Sabadell (actual propietari), del Fons social Europeu i del Servei d'Ocupació de Catalunya.

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

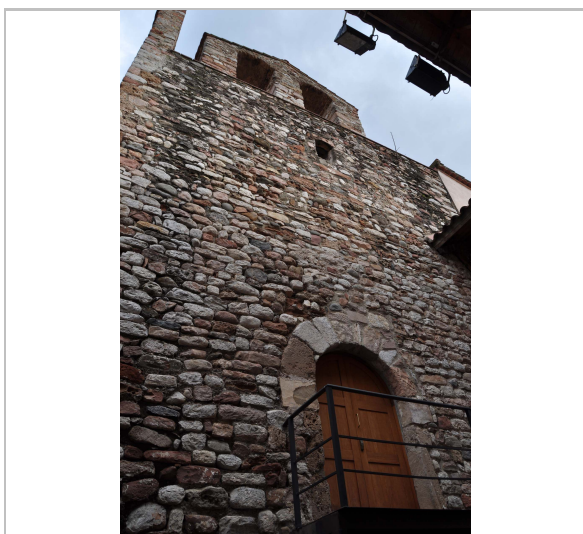
Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Església de Sant Vicenç de Jonqueres

AR.07.EA

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

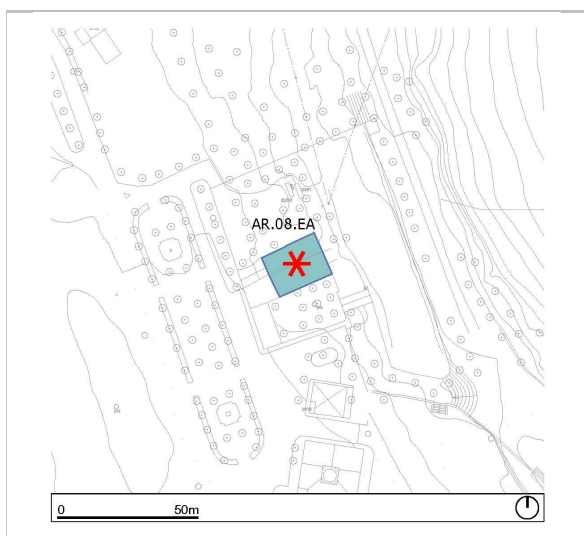
BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Parc Periurbà de la Salut	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 426882 ; y = 4601682	Identificació al plànol	Nd1-13
		Grafisme categoria	*

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	7018002DG2071B0001QG	829			

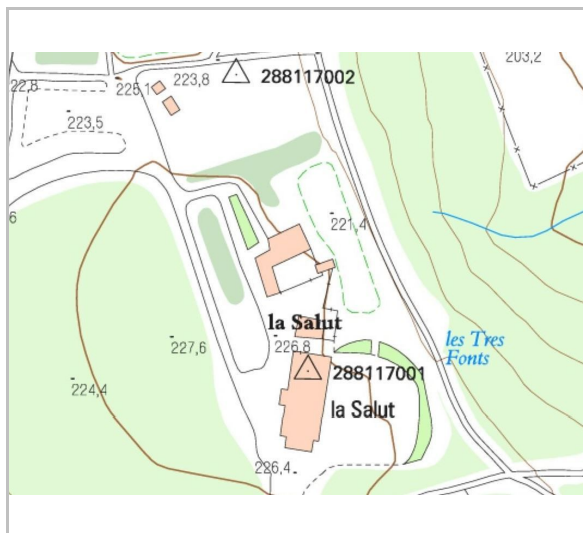
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	Altres
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.19
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 5. Documental
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 3. Parcial
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Conjunt Ermita + Mas
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. XI
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba al rodal; a la plana de la carretera de Sabadell a Caldes de Montbui.
<i>Elements</i>	Petit edifici de planta rectangular erigit sobre de les ruïnes de la vila romana de la Salut, essent el presbiteri situat exactament sobre la musivària pagana del déu Neptú. En l'actualitat aquesta ermita està situada a la part de tramuntana de l'hostal: un petit edifici de planta rectangular i petits carreus, que és el llegat produït per diverses modificacions que s'hi han produït a la llargada de les centúries. Façanes de carreus senzilla i absent de decoració. Una de les façanes, sembla que conté l'accés a través d'una portalada actualment rectangular i una petita finestra per sobre d'aquesta. A la part posterior de l'ermita hi ha una portalada formada per tres arcs. Remat de les façanes amb petit ràfec sustentat per tortugada. Edificació amb façanes de carreus vistos, amb poques obertures. Obertura arquivada en una de les façanes, amb finestra a la part superior que sembla ser la porta d'accés tot i que actualment és inaccessible. Façanes de petits carreus vistos. Actualment es poden veure els emmarcaments d'algunes obertures de maó vist. Coberta de l'ermita a una única vessant, desguassant l'aigua a la façana longitudinal a través d'unes canals.
<i>Ús actual</i>	Equipament cultural
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general del conjunt en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	Bon estat de conservació de les edificacions de l'entorn i que constitueixen el conjunt del Santuari de la Salut.
<i>Estructura/Interior</i>	Dels vestigis romans podem veure a dins de la capella la piscina de les termes i una imatge d'un mosaic amb la representació de Neptú que pavimentava l'espai. El mosaic original es troba exhibit al Museu d'Història de Sabadell des de l'any 1934. A les dependències de l'hostatgeria també han quedat a la vista elements constructius d'època romana i altres elements arqueològics d'època medieval.

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

La rehabilitació de l'ermita ha posat al descobert murs i altres elements arquitectònics de les diferents etapes constructives de l'edifici, que van tenir lloc als segles XIII i XIV -època gòtica- i més tard al segle XVIII -època barroca.

Entorn de protecció La resta de les edificacions properes i que conformen el conjunt patrimonial del Santuari de la Salut, presenten característiques similars en l'estat de conservació.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

ES PROTEGEIX PARCIALMENT (NP.3) LA PART DE L'ESTRUCTURA I LA COBERTA QUE CONFORMAVEN ORIGINÀRIAMENT L'ERMITA DE SANT ISCLE. LA RESTA ÉS OBJECTE DE PROTECCIÓ DOCUMENTAL A JUSTIFICAR (NP.5). A nivell general es tracta d'un bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, preservat de manera parcial. El valor de la mitja nau de l'ermita resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	La primitiva ermita, tenia una necròpolis associada, data del segle X i fou construïda damunt una vil·la romana. L'edifici religiós fou reformat en època gòtica (segles XIII i XIV) i després en època barroca (segles XVII i XVIII).
☒ Valor arqueològic i paleontològic	Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	És remarcable la interacció dels estils arquitectònics en el conjunt de la construcció. Altrament s'han de valorar les restes arqueològiques, especialment el mosaic romà.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Juntament amb el Santuari de la Salut cal destacar la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre les construccions i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients significatius del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé); Ampliació

Regulació Es permet la modificació segons criteris de catalogació expressats;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Restauració tipològica adequada a fi de preservar i revaloritzar totes les parts o elements protegits d'aquest bé.

Les intervencions d'ampliació, si el planejament general vigent ho permet i que, en tots els casos, hauran de preservar els valors tipològics i formals que han justificat la seva catalogació amb aquest nivell de protecció.

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran, sempre que sigui factible, de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, es requerirà un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -anàlisi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

No es permet la modificació de les parts protegides excepte les que siguin contràries al bé patrimonial, cossos afegits i/o volums disconformes, així com per l'adequació als requeriments determinats pel Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS).

Es contemplen de manera especial les actuacions dirigides al sanejament, restauració i rehabilitació d'elements inherents als valors tipològics i ambientals originals del bé.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En aquest cas caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i al tractament específic de les mitgeres, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Es permet la reordenació compositiva de les obertures de l'edificació no protegida parcialment d'acord amb les conclusions de l'estudi patrimonial.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures referents en els seus valors tipològics i que són objecte de protecció física, excepte de les parts contràries al bé patrimonial i cossos o altres elements distorsionadors afegits.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

actuació parcial a la part protegida del bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Al paratge de la Salut es coneix l'existència de diverses edificacions corresponents a diferents èpoques històriques, que testimonien una ocupació del lloc amb finalitats diferents.

D'època romana és una vil·la (segles I aC - IV dC) dedicada a l'explotació de la vinya, bàsicament. Damunt una part d'aquesta vil·la es construí al segle X una ermita dedicada, segurament, ja en aquest moment, als sants cordovesos Iscle i Victòria. A redós d'aquesta ermita i arran de la troballa llegendària d'una marededéu prop la font de la Salut s'inicià, el 1697, l'Aplec de la Mare de Déu de la Salut, patrona de Sabadell. Al segle XIX l'estat ruïnós de l'antiga ermita va fer plantejar la construcció de l'actual santuari (1882), obra de Miquel Pasqual.

L'evolució arquitectònica d'aquesta església és paral·lela a la d'altres esglésies de Sabadell -Sant Pau de Riu-sec, Sant Julià d'Alta i l'actual Sant Fèlix (antiga Sant Salvador)-, les quals també tenen un origen medieval i experimenten ampliacions i reformes en el segle XIV primer i en el segle XVIII després, coincidint amb una època d'expansió dels ordes religiosos i de llur santoral, la fundació de confraries i la construcció de retaules.

En el cas de l'ermita, s'ha constatat una primera fase d'assentament d'època preromànica, documentada gràcies a les troballes d'unes tombes antropomorfes i algunes sitges corresponents al segle IX, que ens parlen d'una ocupació a la qual no es pot associar, de moment, cap recinte.

Al segle X, es construí una petita ermita de planta rectangular amb parets fetes de còdols lligats amb morter de calç. Al mur de migdia s'han conservat dues finestres d'esqueixada. Associada a l'església hi havia una necròpolis de tombes antropomorfes.

Entre els segles XIII i XIV s'amplià l'església primitiva i es construí un nou absis de planta rectangular a llevant i una nova façana a ponent. També en aquest moment es construí una nova.

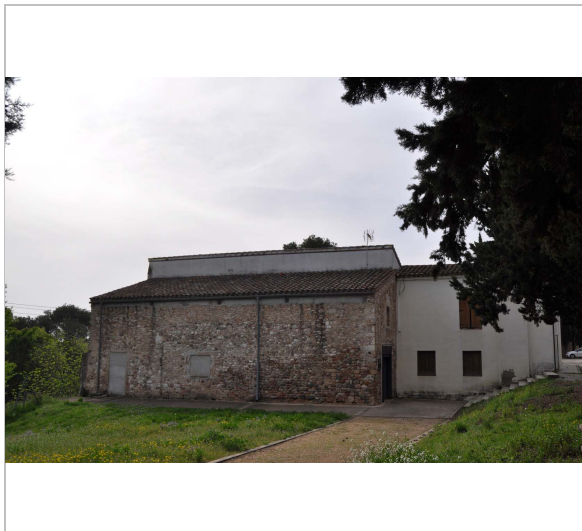
Actuacions finca L'any 2007 s'inaugurà l'ermita restaurada i museïtzada.

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

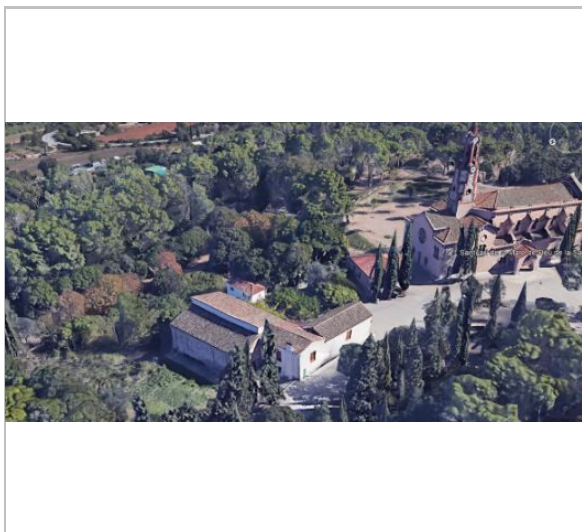
*Vista aèria
ICGC*

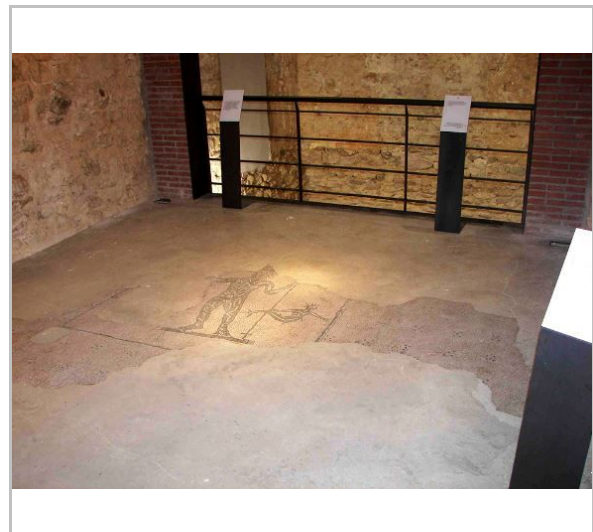
*Fotografia del bé
(ER) Equip redactor*

*Fotografia del bé
(ER) Equip redactor*

*Fotografia del bé
Web*

*Interior. Mosaic
AS*

Ermita de Sant Iscle i Santa Victòria

AR.08.EA

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

Altres denominacions Sant Vicenç de Sarriera

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Rodal. Masia de Can Déu, 77	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 423574 ; y = 4603484	Identificació al plànol	Nd1-07
		Grafisme categoria	✖

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

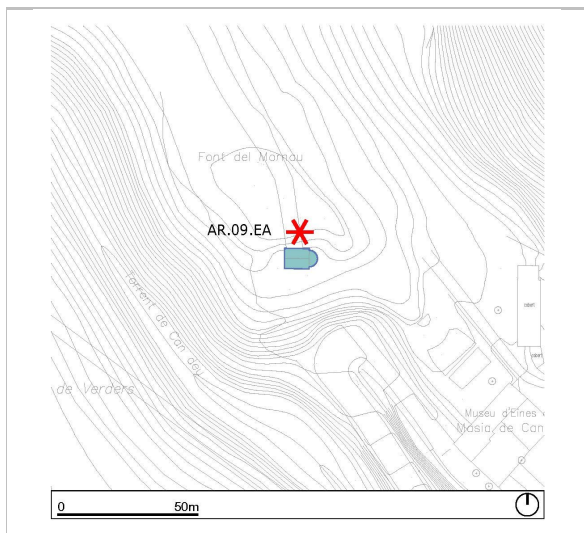
Titularitat

001407200DG20C

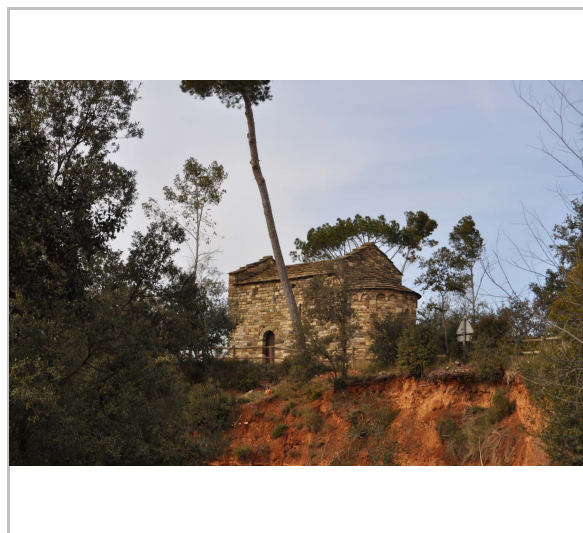
91

46

PB

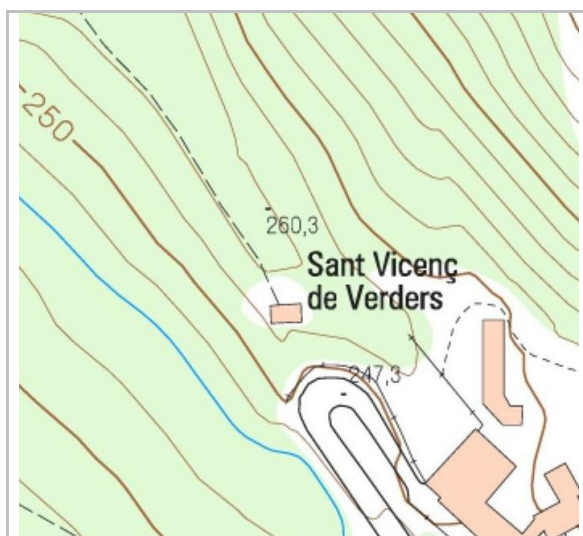
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.20
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 5. Documental

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Ermita
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. XI
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en un entorn natural, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, concretament en el Bosc de Can Deu. La seva posició és fruit d'un trasllat. Així, durant el curs 1973-74, aprofitant el baix nivell de les aigües del pantà de Sau, després d'una gran sequera, va ser traslladada al bosc de Can Deu per poder-la conservar. Malgrat que s'afirma que va ser desmuntada i tornada a bastir pedra per pedra, certament el bassament dels murs s'ha quedat a Osona. La major part dels carreus, però, són els originals.
<i>Elements</i>	Conjunt eclesiàstic aïllat, integrat únicament per ermita de petites dimensions (d'estil romànic), amb portalada a la façana principal donant a oest i un segon accés a la façana de sud. Ermita d'estil romànic. Presenta característiques preromàniques i llombardes. La porta d'accés és en arc rodó i amb emmarcament de pedres. Té una sola nau amb volta de canó i un absis semicircular decorat amb arcuacions llombardes damunt d'una finestra central de doble esqueixada. La porta principal i la lateral tenen un arc de mig punt. Avui tota la teulada és de lloses, tot i que abans només n'hi havia a l'absis. A sobre hi ha una obertura de petites dimensions amb les mateixes característiques. La coberta és a dos vessants i de teula. La portalada a la façana principal dona a l'oest i té un segon accés a la façana de sud.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, formats per carreus de pedra. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	Element aïllat, sense entorn proper edificat.
<i>Estructura/Interior</i>	La claredat tipològica d'aquesta construcció fa preveure un manteniment correcte de l'estructura principal de l'ermita.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'edifici en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat donat que el propi Bosc de Can Deu és un paratge de gran qualitat ambiental

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

en el rodal de Sabadell.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció

Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric

Tot i que fou traslladada i reconstruïda pedra a pedra des del seu emplaçament originari, l'ermita és un bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època i l'arrelament al bosc de Can Déu.

☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic

El valor resideix principalment en la seva estructura tipològica, l'estil romànic representatiu d'una època, reflectit en la tipologia, la nau única, l'absis amb arcuacions llombardes i la disposició de la coberta, a dues vessants.

☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic

Tot i ser un element reubicat, avui és referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre la construcció i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció

Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació

No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Aquesta ermita, la construcció de la qual es situa entre el 1073 i el 1100, s'anomenava

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

originàriament Sant Vicenç de Sarriera, aquesta, situada al terme municipal de Santa Maria de Corcó, servia de parròquia als masos de la demarcació del Monestir de Sant Pere de Casserres (Osona). L'església estava al costat del Mas Verders, mas que acabarà per donar-li nom. L'any 1572 s'abandonà la seva funció religiosa i esdevingué una dependència del Mas. L'any 1973 fou traslladada i reconstruïda pedra a pedra des del seu emplaçament originari al terme de l'Esquirol, avui colgat sota les aigües de l'embassament de Sau, fins al seu lloc actual al bosc de Can Deu. És propietat de la Caixa de Sabadell.

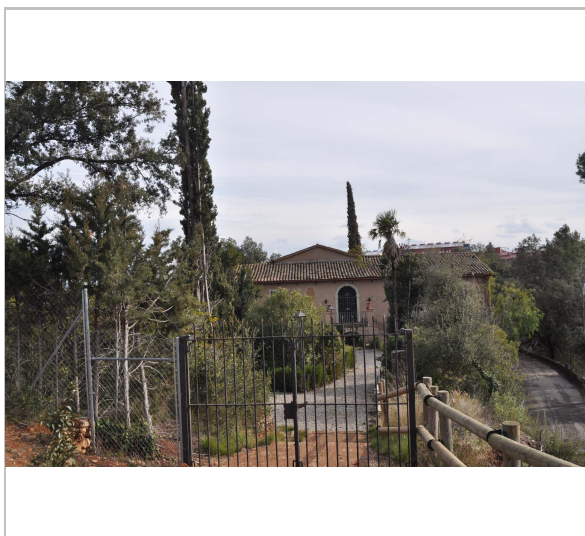
Bibliografia

Fernàndez Lòpez, Lluís. Itineraris pel rodal de Sabadell. Sabadell: Unió Excursionista de Sabadell, 2004, p. 245.

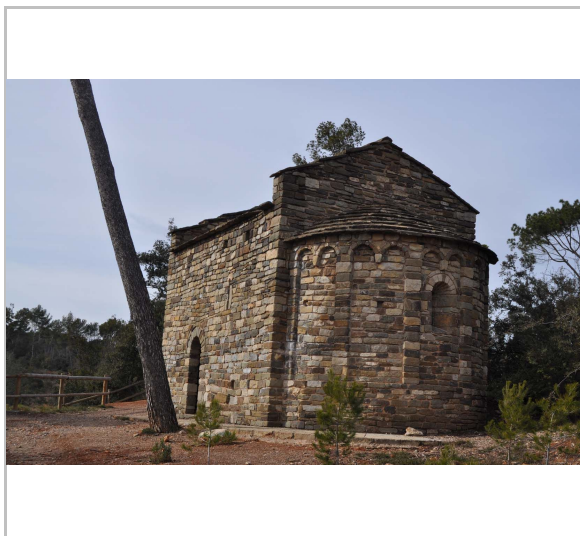
Lluís Fernàndez i Cesc Prat (coord.). Quatre itineraris pel Ripoll a Sabadell. Sabadell: Amics del Ripoll, 2004.

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Ermita de Sant Vicenç de Verders

AR.09.EA

*Fotografia del bé
(ER) Equip redactor*

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

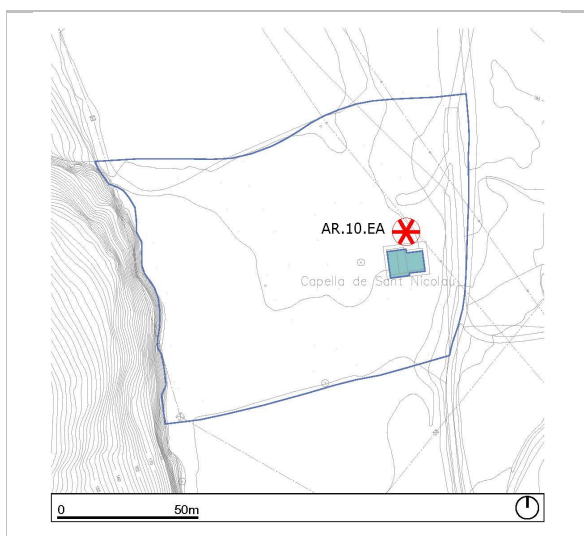
BN

BAMP

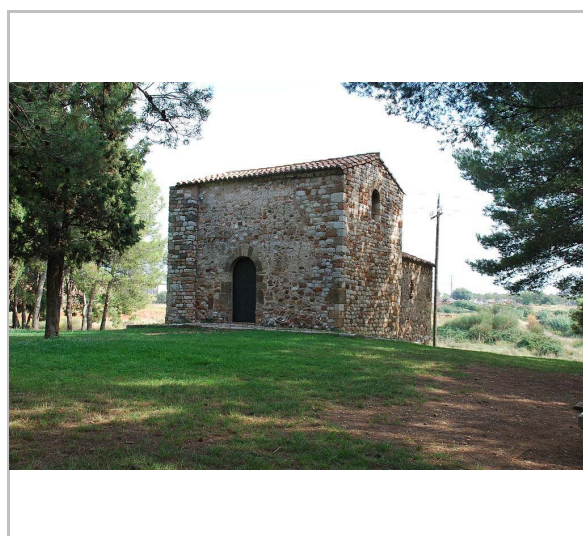
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	15. Ripoll	Codi INE	187
Adreça/es	Carretera Vella de Sabadell a Granollers	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 426810 ; y = 4600631	Identificació al plànol	Nd1-18
		Grafisme categoria	

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	6710010DG2061B	6.059	68	PB	

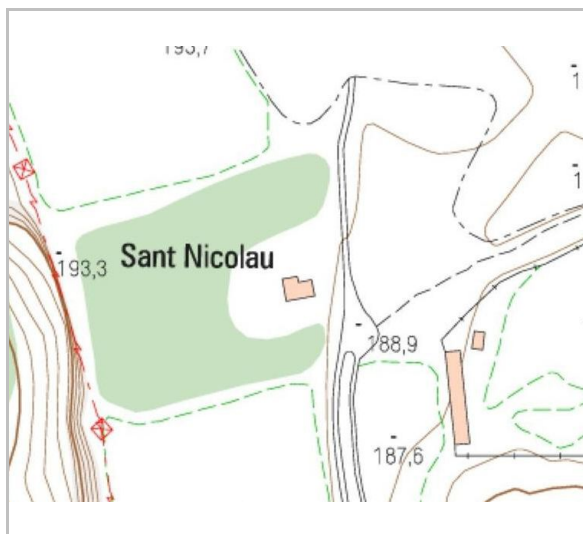
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.21
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.036.002 Capella de Sant Nicolau.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Capella
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època islàmica (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. X-XI / 1815 Es tanca al culte / 1928 Reconstrucció / 1998 Obres de consolidació
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut / Ajuntament de Sabadell
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en un entorn natural a la riba esquerra del riu Ripoll, a la Serra de Sant Iscle, proper a dos camins històrics: l'antic camí de Sabadell a Polinyà i el camí carener de Barcelona a Castellar.
<i>Elements</i>	D'un antic conjunt eclesiàstic aïllat, resta únicament una ermita de petites dimensions amb un absis de planta rectangular (ambdós d'estil romànic de diferents èpoques). La Capella de Sant Nicolau es creu que era el braç dret de la creu de la parròquia de Sant Feliu d'Arraona. Està emplaçada sobre abundants restes romanes. Consta d'un petit oratori rectangular amb una petita nau transversal, té una volta de canó encanyissada i en un extrem, un portal de punt rodó que comunicava amb la nau central i lateral. El portal d'entrada a l'església es troba tapiat. Els paraments són llisos de dalt a baix i en els de llevant s'obren dues finestres en forma de creu llatina, a migjorn hi ha una finestra de punt rodó. El volum del transsepte, d'alçada superior a la de l'absis, compta amb la portalada d'accés principal adovellada a la façana lateral d'oest, única obertura adovellada amb arc de mig punt a la façana sud i finestres amb forma de creu a est. L'absis s'il·lumina únicament per dues finestres d'una sola esqueixada. Les façanes, pràcticament opaques, no compten amb ritmes clars de composició. En la seva imatge externa les façanes es troben acabades amb carreus de pedra vistos. La coberta és inclinada a dues vessants i acabada amb teula àrab. A nivell interior l'edificació compta amb absis i transsepte, ambdós de planta rectangular i coberts per volta de canó seguida sense arcs torals. El transsepte destaca en alçada per damunt de la de l'absis. Els paraments verticals interiors es troben acabats amb carreus de pedra vistos, amb tractament homogeni col·locats curosament sobre filades al transsepte i menys acurats a l'absis. Destaca la volta de canó continua i la disposició de carreus al transsepte.
<i>Ús actual</i>	L'església fou tancada al culte l'any 1815
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.

Entorn/Jardí Element aïllat, sense entorn proper edificat.

Estructura/Interior La claredat tipològica d'aquesta construcció fa preveure un manteniment correcte de l'estructura principal de la capella.

Entorn de protecció Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

- Elements* Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.
- Entorn de protecció* Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

- ☒ Valor històric Bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'ermites, al rodal de la ciutat. Construccions significatives en la dimensió cultural del municipi.
- ☒ Valor arqueològic i paleontològic Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
- ☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic La Capella de Sant Nicolau, de tipologia romànica està emplaçada sobre abundants restes romanes. Aquests dos aspectes li confereixen un valor especial, tot i la seva simplicitat formal.
- ☒ Valor sociocultural i etnològic Bé públic referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.
- ☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre la construcció i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Aquesta petita capella es troba ubicada en un punt proper a dos camins històrics: l'antic camí de Sabadell a Polinyà i el camí carener de Barcelona a Castellar. Concretament a la Serra de Sant Iscle.

El poblament dispers d'aquesta àrea arrenca de l'època romana. Aquests establiments de la banda esquerra del riu Ripoll han tingut una clara continuïtat, encara que canviant la distribució i l'organització territorials.

A l'àrea que ocupa l'actual capella i tot el seu rodal immediat hi ha documentat un espai amb restes de murs, paviments, i sitges l'origen dels quals es datable entre els segles IV i V dC.

Aquesta parròquia consagrada a Sant Feliu aplegava tots els masos del terme d'Arraona. Sembla que a partir de finals del s. XI el lloc no pateix grans transformacions i va perdent importància a favor del desenvolupament del nou nucli administratiu de Sant Salvador.

Les primeres dates documentals remeten a l'any 1039 i es tracta d'un testament jurat que féu Sendred, damunt l'altar de Sant Pau Apòstol de l'Església de Sant Feliu d'Arraona.

L'església fou bastida sobre les terres dominades per l'alou dels monjos benedictins de Sant Cugat del Vallès. A partir del segle XIII l'església caigué en decadència, era l'hora de la supremacia del terme urbà sobre el rural.

El canvi oficial de Parròquia cap fou a finals del segle XIV. El trasllat oficial de la parròquia esdevingué l'any 1391, de manera que Sant Salvador passà a ser Sant Feliu, i Sant Feliu d'Arraona passa a ser Sant Nicolau.

En el segle XV l'església fou donada a la família dels Rosseta, la qual construí un mas a les seves parets, el Mas Isern.

L'any 1815 la capella fou tancada al culte i finalment, el 4 de setembre de 1927, la corporació municipal –presidida per l'alcalde Esteve M. Relat– acordà adquirir ermita i terres per 3.000 pessetes al propietari del moment, Antoni Vilet. El 1928 Ajuntament reconstruí la capella.

L'any 1976 es condicionà l'entorn enjardinant-lo; i finalment, l'any 1994, l'Ajuntament efectuà una darrera intervenció en el marc de recuperació i potenciació integral del patrimoni arquitectònic i arqueològic del rodal sabadellenc.

Bibliografia

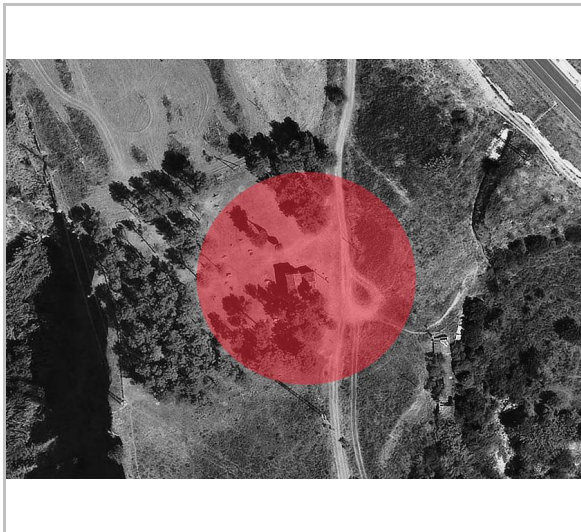
Elements d'Història de Sabadell. Autor:Carreras Costajussà, Miquel.p.159

Història de l'Art Català (s. IX-XII), vol. I. Autor:Dalmasses, Núria i José Pitarch, Antonio.p.47

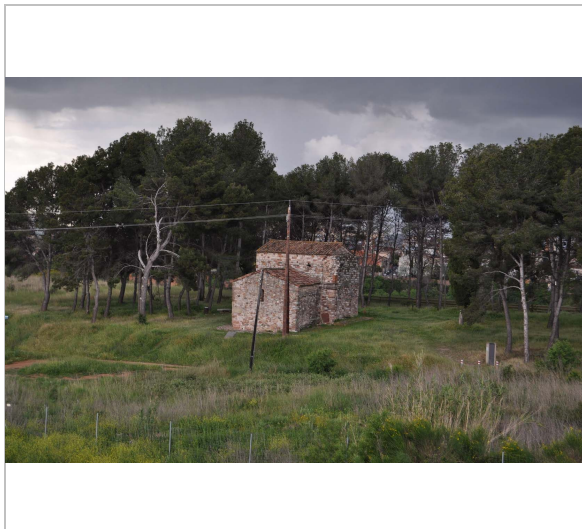
Quaderns de Patrimoni II: La Capella de Sant Nicolau. Autor:Ribé Monge, Genís.

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Capella de Sant Nicolau

AR.10.EA

Sabadell

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

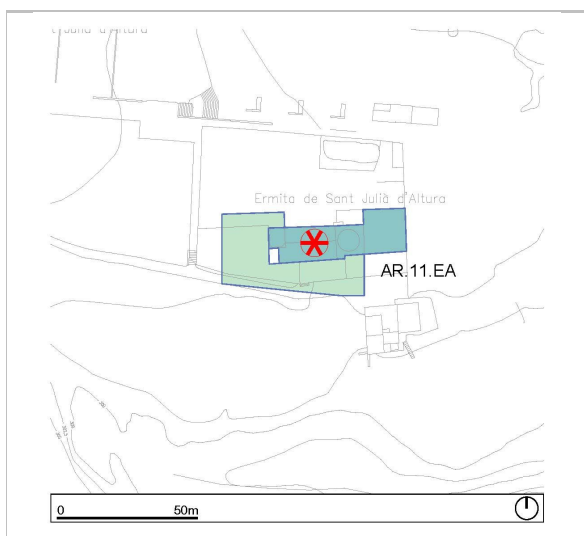
BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	14. Rodal	Codi INE	187
Adreça/es	Carretera Sabadell a Matadepera, de, Km4	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 422270 ; y = 4603932	Identificació al plànol	Nd1-02
		Grafisme categoria	

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	000804400DG20C	1.236	683	PB+2	

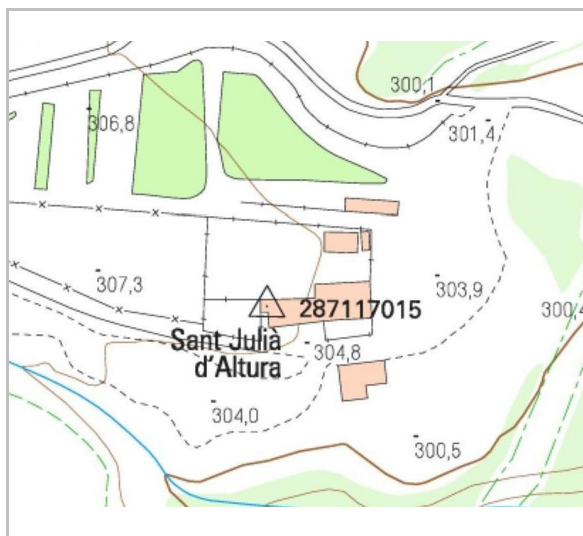
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SNU (no urbanitzable)
Qualificació	d-2

Plànol emplaçament
ICGC

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.22
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.001 Sant Julià d'Altura.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Conjunt Església + Mas
<i>Estil i Època</i>	Barroc; Època moderna (Segle XVII)
<i>Cronologia</i>	s. XVII
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba al rodal, en un entorn natural, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell. Conjunt eclesiàstic aïllat i auster, integrat per església construïda sobre un edifici preexistent, rectoria, campanar i cementiri circumdant amb closa.
<i>Elements</i>	La façana sud de l'església compta a un dels laterals de planta baixa amb la portalada d'accés, amb arc de mig punt d'arquivoltes en pedra i escut superior, i dues obertures d'espitllera d'una sola esqueixada. A nivell de planta primera s'hi troben dues obertures amb arc de mig punt. A la façana nord pot distingir-se un basament format per les capelles i un segon nivell, el de la nau principal de l'església. La rectoria, adossada a la banda de llevant, compta amb planta baixa, planta pis i golfes. A nivell de composició, les façanes de l'església no compten ni amb eixos de composició ni amb un estil d'obertures concret (el que fa pensar que el registre inferior i el superior són d'èpoques diferents). Altrament, a les façanes de la rectoria tampoc pot trobar-se un ritme clar de composició. A nivell de sistema constructiu, les façanes es troben acabades amb arrebossat sense pintar, amb desprendiments puntuals. Puntualment poden veure's els carreus de pedra formant cantonada. Com elements remarcables en la imatge externa cal esmentar, la portalada amb arc de mig punt amb arquivoltes en pedra i escut superior, així com les obertures d'espitllera d'una sola esqueixada. La coberta de l'església és a dues vessants, desguassant a les façanes laterals, mentre que el nivell inferior de les capelles a la banda nord, és a una única vessant. Es genera, per tant, una distinció entre la planta basilical de l'església i les capelles a la banda nord. Externament, totes les cobertes són acabades en teula àrab. Com aspectes a remarcar cal esmentar la practica inexistència de ràfec a la banda sud de la nau de l'església i, en un altre ordre de consideració fe esment de la cúpula amb llanternó sobre el presbiteri. A nivell de l'interior cal remarcar que l'església compta amb planta basilical d'una sola nau de quatre crugies amb cor, capelles laterals entre els contraforts, presbiteri cobert per cimbori de cúpula semiesfèrica amb llanternó i absis de planta quadrada orientat a est. La sagristia es troba coberta amb una solució a mig camí entre la volta de creueria i la

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

d'aresta, feta amb rajola de terra cuita.

El sistema constructiu es posa de manifest en els paraments interiors de l'església, que es troben pintats sense ornamentació. Com elements remarcables cal esmentar els arcs torals, així com el cimbori de la cúpula semiesfèrica amb el llanternó.

Finalment, apareix com una construcció de referència el campanar, de planta quadrada, ubicat a la banda oest de l'església. Aquest es troba composta exteriorment per un basament amb planta quadrada i fust de planta octogonal amb una finestra d'arc de mig a quatre de les seves façanes. Constructivament, és format a partir de carreus de pedra i maó, ambdós puntualment vistos. Com elements remarcables cal esmentar les obertures aïllades amb arc de mig punt.

<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Regular; Estat de conservació regular en el seu aspecte exterior que es mostra, especialment, en la/es façana/es, especialment en el deteriorament dels arrebossats de morter. No s'entreu cap pla de manteniment predictiu sobre aquest bé.
<i>Façanes/Coberta</i>	Revestiment del parament vertical en un estat de conservació regular. S'aprecien desperfectes en els arrebossats de la/es façana/es, que poden ser corregits a partir d'una diagnosi, posterior reparació i establint un correcte pla de manteniment.
<i>Entorn/Jardí</i>	Element aïllat, sense entorn proper edificat.
<i>Estructura/Interior</i>	La claredat tipològica d'aquesta construcció fa preveure un manteniment correcte de l'estructura principal de l'església.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Conjunt referent en el context de la història per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'ermites o esglésies -en aquest cas-, al rodal de la ciutat. Construccions significatives en la dimensió cultural del municipi.
☒ Valor arqueològic i paleontològic	Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	A més a més de l'església, el conjunt comprèn l'edifici de l'actual rectoria i el tancat del cementiri. La disposició de diverses construccions i els seus estils diferenciats li confereixen un valor especial.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic

Bé singular i referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre la construcció i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que poden incloure elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

Gestió	naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell. Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	Va ser la parròquia rural de l'antic terme de Sant Pere de Terrassa fins l'any 1904. Des del s. XI hi ha documents que ens parlen de la parròquia de Sant Julià, que aplegava un territori densament poblat de masos que ja al segle XV eren més de vint, entre ells: Ca n'Ustrell, Ca n'Argelaguet, Ca n'Oriach, Can Deu, Ca n'Arnella, Ribatallada, Castellarnau. La primera església data del s. XI, i tenia les següents característiques: església de planta basilical amb absis semicircular, situat sota l'actual presbiteri i un campanar de torre al costat de tramuntana. Al voltant dels fonaments de la primitiva església s'ha posat al descobert la necròpolis amb un total de 82 tombes, fosses simples excavades a terra, amb una cronologia que va del s. XI al XVII. Als segles XIII i XIV s'amplià la nau de l'església, es convertí el campanar en capella i es construí un nou campanar d'espadanya als peus de la nau. Posteriorment, en època gòtica, s'aixecà aquest campanar i es convertí en un campanar de torre. La portalada també és d'aquest moment, tot i que sembla haver estat traslladada del seu lloc original. En època barroca, s. XVII, és quan l'edifici experimenta les modificacions més importants. La portalada actual mostra que es van aprofitar part dels materials gòtics d'una església anterior. El 1611 es va construir el cimbori i el 1693 el campanar. El retaule major era de l'any 1698. S'hi havia venerat una imatge de la Mare de Déu d'Altura, que sembla que devia ser de la fi del segle XII o el principi del XIII. Durant molts anys, es va guardar a la masia de Can Sales, després fou retornada a la parròquia i cremada el 1936. Durant la guerra del Francès l'església va ser incendiada i el cementiri profanat. Actualment l'església pertany a la parròquia del Sagrat Cor i, en l'actualitat, encara s'hi practica culte.
Actuacions finca	L'any 1990, i mercès a les excavacions arqueològiques endegades pel Museu d'Història de Sabadell, es va posar al descobert una necròpolis medieval, amb un total de 82 tombes, fosses simples excavades a terra, datades entre els segles XI-XVIII.

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

Església de Sant Julià d'Altura

AR.11.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

EA

EA

LOCALITZACIO

Indret / barri

Codi INE 187

Adreça/es

Carretera Bellaterra, de, 15

Camí Granja de Sant Pau de Riu-Sec, de la, s/n

Coordenades UTM

x 425182 ; y 4596213

Plànol

Nd1-32

Delimitació bé

x 425182 ; y 4596213

Grafisme cat.

Entorn protecció

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

Titularitat

5462002DF2956C

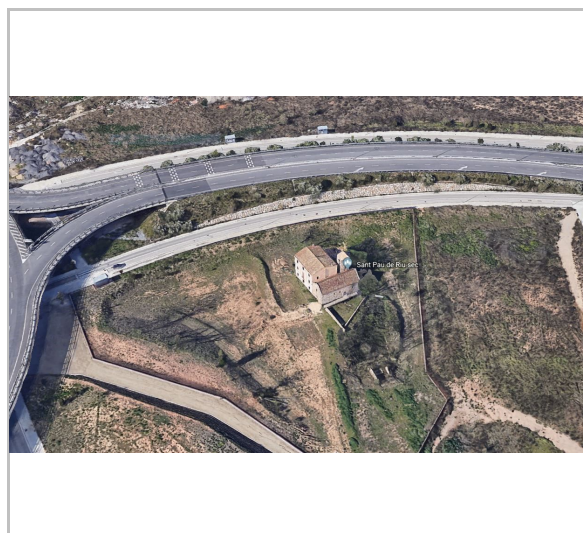
29.770

1.644

PB+2

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del conjunt
Google

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

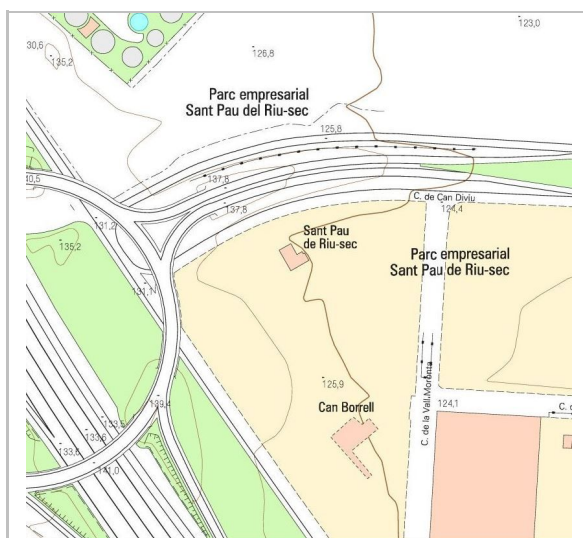
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SNU (no urbanitzable)

Qualificació

MPG-St. Pau

Plànol emplaçament
ICGC

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.23
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral
<i>Altres prot.</i>	En el PEPbamas ja consta com Espai de protecció arqueològica sistemàtica.

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Conjunts
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.013 Sant Pau de Riu-Sec - Camp d'Aviació i JA-01 Jaciment arqueològic de Sant Pau de Riu-Sec.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia Funcional Arquitectura Religiosa (AR)

Subtipus Funcional Església + Rectoria

Context

El conjunt es troba en un entorn natural, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell. L'Església de Sant Pau de Riu-Sec era antigament l'església parroquial de la quadra del mateix nom. S'hi accedeix amb una certa dificultat per un camí que surt de la dreta de la carretera de Bellaterra a Sabadell, després de la cruïlla amb la sortida Sabadell Sud de l'autopista C-58.

L'indret de Sant Pau s'esmenta en documents de l'any 984, i l'església es fa referència a l'església l'any 1033. Fou consagrada el 1054. No obstant això, restes arqueològiques trobades a l'església i els seus voltants han permès identificar les restes d'una basílica rectangular que reaprofitava elements estructurals d'una vil·la romana del segle I aC. També s'han trobat restes paleocristianes.

Conjunt / elements

Conjunt eclesiàstic aïllat, integrat per església amb absis semicircular, campanar i rectoria. La façana oest de l'església, donant al camí de la granja de Sant Pau, és composta per un únic cos vertical amb eix de simetria, on s'hi troba la portalada d'accés principal i finestra geminada a una cota superior. La façana sud compta amb la portalada d'accés adovellada i tres obertures d'arc de mig punt de doble esqueixada a una cota superior, col·locades sense ordre clar. L'absis s'il·lumina per finestra d'arc de mig punt de doble esqueixada.

La rectoria compta amb la seva façana principal donant a oest, composta a partir de tres eixos de composició, amb balconada a planta primera sobre l'eix de simetria.

A nivell de composició, les façanes de l'església, a excepció de la ubicada a oest, no compten amb eixos de composició clars.

La façana oest de la rectoria, té una clara composició a partir de tres eixos verticals amb eix de simetria.

A nivell de sistema constructiu, les façanes de l'església es troben acabades amb carreus vistos, de dimensions i talls irregulars.

La façana oest de la rectoria compta amb esgrafiats generals ressaltant l'emmarcament de les obertures.

Com elements remarcables en la imatge externa cal esmentar, obertures de mig punt de doble esqueixada. Finestra de creu llatina a la banda est. Esgrafiats de la rectoria.

La coberta de l'església és a dues vessants, desguassant a les façanes laterals. Es genera, per tant, una distinció entre la coberta a dues vessants lleugerament superior a la de l'absis. Externament, totes les cobertes són acabades en teula àrab. Com aspectes a remarcar cal esmentar la pràctica inexistència de ràfec a les façanes oest i est.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

A nivell de l'interior cal remarcar que l'església compta amb planta basilical d'una única nau coberta per volta apuntada correguda i absis semicircular cobert per volta de canó a la banda est.

El sistema constructiu es posa de manifest en els paraments verticals que es troben executats amb els carreus de pedra vistos. A la volta de canó de l'absis pot distingir-se les traces de l'encanyissat utilitzat per cintrar-la. Com elements remarcables cal esmentar la volta apuntada correguda i la volta de canó.

Finalment, apareix com una construcció de referència el campanar, de planta quadrada, ubicat a la banda nord de l'església. Aquest es troba composta exteriorment per un basament opac separat per impostes per tram superior amb arcs de mig punt i coberta a dues aigües. Constructivament, és format a partir de pedra obrada i teula àrab a la coberta. Com elements remarcables cal esmentar les finestres amb arc de mig punt.

Ús actual

Religió

Ús original/altres

Religió

Estat conservació

Bo; Bon estat de conservació general de tot el conjunt en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entrevé la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.

Entorn de protecció

Per les característiques arquitectòniques i posicionals del conjunt en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat, donat que ja ha quedat desvirtuat per la presència de les infraestructures que se situen en el seu perímetre proper.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

Conjunt d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva identitat com a tal, formada per l'església i la rectoria com a dos béns inseparables i que es reflecteix en les seves volumetries originals clarament diferenciades i la imatge general externa, com a conjunt de les dues edificacions i interna en cadascuna de les dues unitats edificatòries. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de cadascuna de les dues construccions. Altrament, es protegeix la configuració distributiva respectiva, que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de les dues tipologies que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció

Per les característiques inherents del conjunt i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric

Paratge configurat per diversos elements: restes d'una vil·la romana; restes d'un assentament carolingi amb necròpolis; restes d'una granja templera; l'església romànica (s. XI) i, finalment hi ha la rectoria del 1798.

☒ Valor arqueològic i paleontològic

Conjunt referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.

☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic

L'església romànica té planta rectangular, amb un absis a la banda de llevant i un campanar de secció quadrada i coberta piramidal a la banda nord. La rectoria, neoclàssica, es troba annexa i recull els valors de la composició neoclàssica.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

☒ Valor sociocultural i etnològic

Conjunt referent en el context sociocultural i etnològic per les característiques representatives i la dimensió social d'aquesta implantació rural vinculada a un indret o llinatge, que assenyalava un moment destacat en l'evolució de la història de Sabadell.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIONS

Tipus d'intervenció

Església i campanar: Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial); Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Rectoria: Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LA TOTALITAT DEL CONJUNT CATALOGAT I ELS DOS ELEMENTS QUE EL CONFORMEN
Conservació amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter monumental o com a bé que ha preservat els seus valors originals (tipològics, compositiu, constructius, estructurals, decoratius i/o ornamentals, així com béns mobles o altres elements complementaris i associats directament al bé.

L'estudi constarà d'una memòria històrica, síntesi de l'evolució urbanística a l'entorn del bé, transformacions i canvis esdevinguts en el temps, aixecament de l'estat actual de la zona o àrea d'intervenció, recull de documentació complementària -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Especificacions d'intervencions admeses sobre la totalitat del bé catalogat:

Obres de manteniment i/o reparació: intervencions que tenen per objecte garantir l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant, coberta i escala sense modificar-ne la seva posició i mida, reparar, restaurar i/o reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.

Obres de consolidació: intervencions que tenen per objecte reparar, restaurar o reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural.

Obres de reforma: intervencions que constitueixen una actuació parcial a l'edifici i que tenen per objecte reparar, restaurar, reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, restablir al seu estat originari els elements arquitectònics alterats, emparant la reconstrucció de les parts eventualment enderrocades, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de l'edifici i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi suportat en el temps, així com reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

**REGULACIONS SOBRE ELS ELEMENTS PATRIMONIALS QUE CONFORMEN EL
CONJUNT**

Per la complexitat del conjunt es detallen, en aquest cas, les regulacions sobre els elements patrimonials que el conformen i són objecte de protecció.

Referent a l'ESGLÉSIA:

Per les seves característiques es preservarà la volumetria, el coronament de les façanes, les peces d'ofici, la composició de les fusteries en les façanes -inloent el ritme i la proporció de les obertures (relació buit-ple)-, així com la composició general d'acord amb els referents tipològics originals.

S'hauran de preservar els ràfecs de les cobertes, així com l'acabat en teula àrab i els elements que les identifiquen d'acord amb les seves característiques formals. És important mantenir les característiques tipològiques evitant l'ocultació del sistema estructural tipològic que conformen aquestes cobertes per tal de preservar la composició, vessants i pendents de les mateixes.

En el tractament dels interiors les intervencions hauran de preservar els tractaments decoratius interiors (falsos sostres, pintures, motllures...); sense malmetre, tampoc, la modificació del sistema estructural i tipològic de l'element.

Finalment, es tindrà cura de no materialitzar cap tancament perimetral de propietat amb tanca opaca.

Referent a la RECTORIA:

Les intervencions han de reconèixer la volumetria característica de l'element.

En el cas de les façanes, s'han de preservar les proporcions d'obertures, així com la relació buit-ple de les mateixes, sense alterar la composició i els eixos rítmics tipològics originals.

Pel que fa a les cobertes, les intervencions hauran de respectar la composició, vessants i pendents de les mateixes, sense malmetre o desvirtuar les seves característiques tipològiques ni el sistema estructural tipològic, evitant l'ocultació del sistema estructural.

Pel que fa als interiors, les intervencions han de respectar la totalitat del sistema funcional i tipològic de l'element.

Com en el cas de l'església es tindrà cura de no formalitzar cap tancament perimetral de propietat amb tanca opaca.

Referent al CAMPANAR:

Es preservaran tots els seus valors tipològics i la seva volumetria, respectant les fusteries, el ritme i la proporció de les obertures i la relació buit-ple.

En el cas de les cobertes s'han de respectar la tipologia, la forma i els materials constitutius, amb la preservació de les vessants i pendents originals, així com els ràfecs característics.

Interiorment, les intervencions no modificaran el sistema funcional i tipològic de l'element.

Finalment, tampoc es podrà perimetrar amb una tanca de propietat opaca.

Usos permesos

Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits

Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

*Efectes sobre
entorn de protecció*

L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell i que

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

malhauradament ha estat alterat en aquest sector pels enllaços viaris de circulació.

Gestió

Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Restauració o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions

Es permet l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, d'acord amb el seu nivell de protecció, i de conformitat amb l'establert a l'article 37 de la normativa.

Es permet l'eliminació de cossos i altres elements sobreposats contraris als valors d'interès per a la història del bé i que es demostrin incoherents amb els valors patrimonials del bé catalogat.

Altrament, es permeten les actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, les condicions de salubritat, higiene i seguretat.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica

Església ubicada en un territori, Sant Pau de Riusec, definit ja des del s. XI i que no s'incorporà a Sabadell fins el 1471, aquest es troba ubicat a l'extrem sud del terme actual de Sabadell.

Data de consagració de l'església 1054.

Segons les excavacions arqueològiques realitzades entre els anys 1994 i 1996 s'han pogut detectar unes restes que fan pensar en un assentament romà, concretament una vil·la romana dedicada, molt possiblement, a la producció agrícola. Aquesta presència es detectà a partir del s. I dC i arribà fins el s. III o IV. D'aquesta època fins la data en què la documentació ens parla del territori, no sembla que hi hagi hagut un despoblament, sinó una continuïtat però amb moltes transformacions.

L'arqueologia ens posa al descobert una primera església amb una nau més reduïda que l'actual, molt possiblement l'església consagrada al s. XI.

Aquesta església definia un espai sagrat, la sagrera, espai delimitat com un àrea de trenta passes a l'entorn de l'església, la qual acollia inicialment el cementiri. Aquest espai considerat sagrat i protegit, com a conseqüència del vandalisme aquest espai considerat sagrat passa a acollir habitatges i sitges per a l'emmagatzematge de la collita.

Sembla ser, segons fonts arqueològiques i estilístiques, que l'església fou ampliada cap a mitjans del s. XII. L'ampliació va consistir en l'enderroc del mur de ponent de l'església i la prolongació de la nau. La coberta també és fruit d'una reforma posterior.

L'any 1798 es construeix la rectoria.

A partir de finals del s. XVII i principis del s. XVIII l'església serà considerablement alterada, es bastí un cor sobre la porta d'entrada de la façana oest; obrint-se una capella lateral, alhora que es tapia l'antiga porta de la paret nord, mentre que se n'obre una de nova que comunica l'església amb la nova rectoria; es tapien algunes de les finestres romàniques; es transforma la porta d'accés al campanar i s'obre des del seu interior un pas per accedir a la trona que es construeix per a la predicació; el paviment de l'església és substituït per un de nou, de cairons, i s'arrebossen totes les parets.

El 1851 amb la reorganització parroquial derivada del concordat signat per papa Pius IX i la reina Isabel II, es va dur a terme la supressió de la parròquia de Sant Pau. En esclatar la Guerra Civil, els pocs objectes conservats in situ, com ara el retaule, varen ser destruïts. El destí de l'església va ser l'abandonament, el de la rectoria va ser el de la reutilització, es transformà en habitatges familiars després de la compartimentació interior.

Bibliografia

CARRERAS COSTAJUSSÀ, Miquel; Elements d'Història de Sabadell, 1932. p. 71.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

Actuacions finca

Quaderns de Patrimoni III: L'església de Sant Pau de Riu-sec. Autor: Mauri, Alfred.
Patrimoni i Història de Sabadell. Oficina de Patrimoni. Ajuntament de Sabadell.

El Pla Director de Sant Pau de Riu-sec ha estat aprovat de manera inicial al plenari municipal del 6 d'abril de 2010, obrint-se un període d'exposició pública d'un mes. El Pla Director està estructurat en els següents apartats:

- Introducció.
- Diagnosi del jaciment arqueològic.
- El Projecte de Recerca al Parc Arqueològic.
- Consolidació, restauració i tractament del material i estructures arqueològiques del Parc Arqueològic.
- Estudis i recerca científica.
- La formalització física del Parc Arqueològic: criteris per a la intervenció de l'entorn del Parc Arqueològic.
- Difusió del patrimoni i del coneixement científic: Creació d'un parc arqueològic obert a la ciutat i visitable per a tothom.
- Gestió, capítol econòmic, valoració dels recursos humans.

Observacions

Fruit dels resultats de les intervencions arqueològiques fetes entre els anys 2007 i 2008 es va detectar l'interès excepcional d'aquest jaciment. Això va fer que el 5 de juny de 2009 es signés un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Sabadell, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica per tal de redactar un Pla Director de les Actuacions al Jaciment Arqueològic de Sant Pau de Riu-sec. Aquest document té per objectiu assenyalar les actuacions adequades per tal d'investigar i difondre el jaciment.

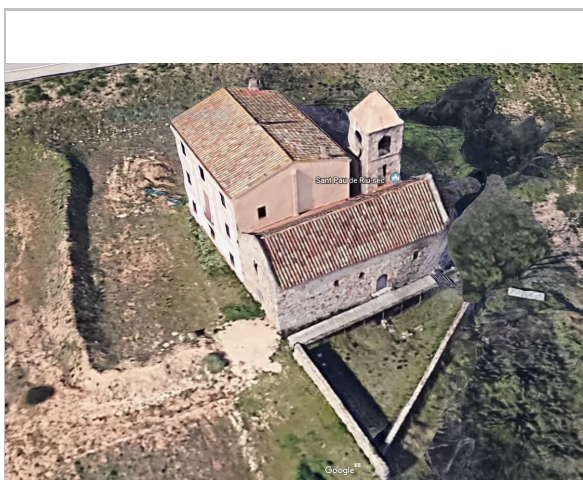
El document apunta a tres objectius principals: diagnosticar l'interès patrimonial del jaciment arqueològic, establir les actuacions de recerca i definir el procés per convertir el jaciment en un Parc Arqueològic.

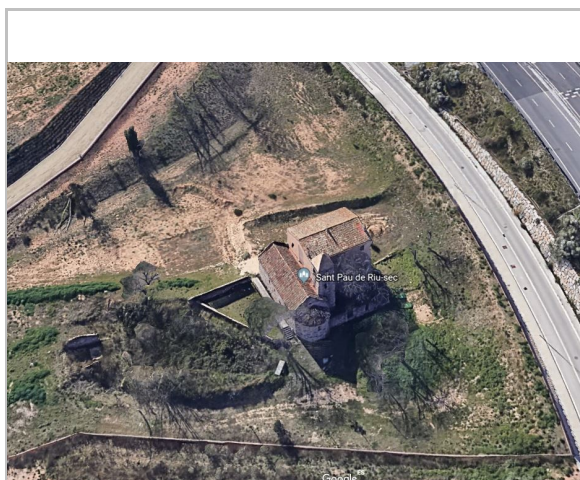
Vista aèria
ICGC

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

Vista general
Google

Vista general
Google

Vista propera del conjunt
MHS

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.CA

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

Altres denominacions Església

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

Codi INE 187

Adreça/es

Carretera Bellaterra, de, 15

Delimitació bé

Camí Granja de Sant Pau de Riu-Sec, de la, s/n

Entorn protecció

Coordenades UTM

x = 425188

;

Identificació al plànol

Nd1-32

y = 4596207

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

Titularitat

5462002DF2956C

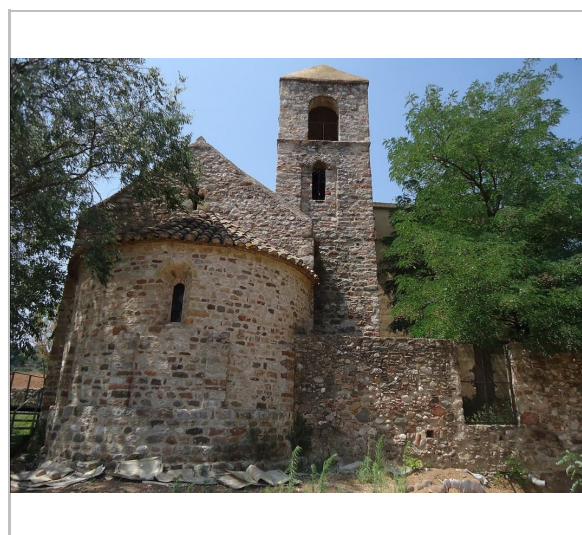
29.770 conjunt

1.644 conjunt

PB+2

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

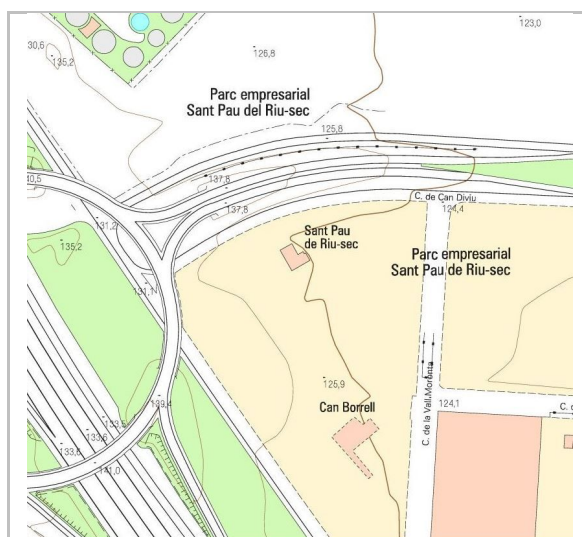
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SNU (no urbanitzable)

Qualificació

MPG-St. Pau

Plànol emplaçament
ICGC

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.23
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.013 Sant Pau de Riu-Sec i JA-01 Jaciment Sant Pau de Riu-Sec

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Església
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. XI-XII (consagració 1054)
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	L'Església de Sant Pau de Riu-Sec era antigament l'església parroquial de la quadra del mateix nom. S'hi accedeix amb una certa dificultat per un camí que surt de la dreta de la carretera de Bellaterra a Sabadell, després de la cruïlla amb la sortida Sabadell Sud de l'autopista C-58.
<i>Elements</i>	Església d'una sola nau rectangular, de volta apuntada, i semicircular a l'absis. Aquest està reforçat a fora per bases de pedra. A la façana hi té una finestra geminada de capitell trapezoïdal; les altres finestres són de punt rodó, excepte la de l'absis, que té forma de creu. La decoració del campanar és de caràcter llombard. L'edificació adossada a la seva cara nord, del segle XVIII, que servia com a rectoria, havia estat el convent de l'orde dels Templers (veure descripció fitxa AR.12.02). En el seu tractament exterior destaca la façana oest de l'església, que és la que queda encarada al camí de la granja de Sant Pau. Està composta per un únic cos vertical amb eix de simetria, on s'hi troba la portalada d'accés principal, amb arc i una finestra geminada a una cota superior. La façana sud compta, també, amb una portalada d'accés, en arc adovellat i tres obertures d'arc de mig punt de doble esqueixada a una cota superior, col·locades sense ordre clar. L'absis, encarat a llevant, s'il·lumina per una finestra d'arc de mig punt de doble esqueixada.

A nivell compositiu, les façanes de l'església, a excepció de la ubicada a oest, no compten amb uns eixos de composició clars i definits.

A nivell del sistema constructiu, les façanes de l'església es troben acabades amb carreus de pedra vistos, de dimensions i talls irregulars.

Com elements remarcables en la imatge externa cal esmentar, obertures de mig punt de doble esqueixada.

La coberta de l'església és a dues vessants, desguassant a les façanes laterals. Es genera, per tant, una distinció entre la coberta a dues vessants lleugerament superior a la de l'absis. Externament, totes les cobertes són acabades en teula àrab. Com aspectes a remarcar cal esmentar la practica inexistència de ràfec a les façanes oest i est.

A nivell de l'interior cal remarcar que l'església compta amb planta basilical d'una única

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

nau coberta per volta apuntada correguda i absis semicircular cobert per volta de canó a la banda est.

El sistema constructiu es posa de manifest en els paraments verticals que es troben executats amb els carreus de pedra vistos. A la volta de canó de l'absis pot distingir-se les traces de l'encanyissat utilitzat per cintrar-la. Com elements remarcables cal esmentar la volta apuntada correguda i la volta de canó.

Finalment cal esmentar com una construcció de referència el campanar, de planta quadrada, ubicat a la banda nord de l'església. Aquest es troba compost exteriorment per un basament de planta quadrada separat per impostes per tram superior amb arcs de mig punt i coberta a dues aigües. Constructivament, és format a partir de pedra obrada i teula àrab a la coberta. Com elements remarcables del mateix cal esmentar les finestres amb arc de mig punt i la tradicional coberta piramidal amb quatre faldons acabats externament amb teula àrab.

<i>Ús actual</i>	Religió
<i>Ús original/altres</i>	Religió
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior especialment gràcies a la solidesa estructural i a la estructura portant a base de carreus irregulars de pedra. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels murs de tancament, tant els que corresponen a l'església i el seu absis, com al llarg de tot el campanar, així com de les diferents obertures (finestres simples o geminades) que s'intengren en les diferents façanes. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	El conjunt de Sant Pau de Riu-sec (Església i Rectoria) es troba aïllat, sense entorn proper edificat i el seu estat de conservació és força correcte.
<i>Estructura/Interior</i>	Donada la claredat tipològica d'aquesta construcció romànica, tot i les modificacions que ha patit, presenta un manteniment correcte de l'estructura, tant de l'església com del campanar.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'església i el seu campanar, així com del conjunt (integrant la rectoria) en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat, donat que ja ha quedat desvirtuat per la presència de les infraestructures.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna que s'ha de preservar en la seva integritat sense modificar la volumetria ni de l'església, ni del campanar. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció com el tractament dels murs i els seus carreus de pedra constitutius, la mida, forma i tancaments de les obertures de les façanes, així com la proporció i ritme de disposició de les mateixes. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès com el volum de les dues construccions, el conjunt de les façanes; les cobertes, en la seva forma i materials constitutius, així com en la configuració del sistema portant.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

☒ Valor històric	Paratge configurat per diversos elements: restes d'una vil·la romana; restes d'un assentament carolingi amb necròpolis; restes d'una granja templera; l'església romànica (s. XI) i, finalment hi ha la rectoria del 1798.
☒ Valor arqueològic i paleontològic	Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	L'església romànica té planta rectangular, amb un absis a la banda de llevant i un campanar de secció quadrada i coberta piramidal a la banda nord.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Conjunt referent en el context sociocultural i etnològic per les característiques representatives i la dimensió social d'aquesta implantació rural vinculada a un indret o llinatge, que assenyalava un moment destacat en l'evolució de la història de Sabadell.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial); Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LA TOTALITAT DEL BÉ CATALOGAT
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del conjunt (església i campanar) ampliable també a la rectoria, en el marc de la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents a la seva evolució al llarg dels anys, així com els canvis i transformacions en contrast als valors originals (tipològics, compositius, constructius, estructurals), així com béns mobles o altres elements complementaris i associats directament al bé.

L'estudi patrimonial constarà d'una memòria històrica, síntesi de l'evolució urbanística a l'entorn del bé, transformacions i canvis esdevinguts en el temps, aixecament de l'estat actual de la zona o àrea d'intervenció, recull de documentació complementària - investigació sobre obres anteriors per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i un reportatge fotogràfic.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Especificacions d'intervencions admeses sobre la totalitat del bé catalogat:
Obres de manteniment i/o reparació: intervencions que tenen per objecte garantir l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant sense modificar ni els materials originals constitutius ni el sistema estructural, coberta i escala del campanar sense modificar-ne la seva posició i mida, reparar, restaurar i/o reposar a la totalitat de l'església i el conjunt catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic, amb ple respecte pels seus valors acreditats.

Obres de consolidació: intervencions que tenen per objecte reparar, restaurar o reforçar elements simples de l'estructura per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural.

Obres de reforma: intervencions que constitueixin una actuació parcial a les dues construccions i que tenen per objecte reparar, restaurar, reforçar elements simples de l'estructura per garantir i/o restablir les condicions de seguretat, restablir al seu estat

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

originari on s'hagin vist alterades les seves característiques inherents a l'estil original, emparant la reconstrucció de les parts eventualment enderrocades, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de l'edifici i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi suportat en el temps.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició del bé, expressat en les façanes i les cobertes, les intervencions que es portin a terme hauran de respectar la geometria, el ritme, la proporció i la forma de les obertures i els tancaments associats al bé original; el tractament exterior amb els seus materials constitutius.

Les intervencions a les cobertes de l'església i del campanar hauran de preservar la forma, geometria i tipologia característica originària de les dues construccions. Fins i tot revertint actuacions contràries i/o cossos o elements sobreposats.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Sempre amb respecte per les qualitats ambientals i paisatgístiques de l'entorn, sense impedir la correcta visualització del bé catalogat.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de cap de les estructures que són referents en els seus valors tipològics.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell i que malhauradament ha estat alterat en aquest sector pels enllaços viaris de circulació.

Gestió Les intervencions o actuacions de reparació, consolidació; reforma, millora, rehabilitació; restauració; reconstrucció i reproducció hauran d'anar precedides per la redacció d'un estudi patrimonial, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla i/o davant una troballa fortuïta es requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Es permet l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, d'acord amb el seu nivell de protecció, i de conformitat amb l'establert a l'article 37 de la normativa.

Es permet l'eliminació de cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i els que es demostrin incoherents amb l'estructura originària, així com amb les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps. En definitiva, amb els seus valors patrimonials.

Altrament, es permeten les actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Església ubicada en un territori, Sant Pau de Riusec, definit ja des del s. XI i que no s'incorporà a Sabadell fins el 1471, aquest es troba ubicat a l'extrem sud del terme actual de Sabadell.

Data de consagració de l'església 1054.

Segons les excavacions arqueològiques realitzades entre els anys 1994 i 1996 s'han pogut detectar unes restes que fan pensar en un assentament romà, concretament una

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

vil·la romana dedicada, molt possiblement, a la producció agrícola. Aquesta presència es detecta a partir del s. I dC i arriba fins el s. III o IV. D'aquesta època fins la data en què la documentació ens parla del territori, no sembla que hi hagi hagut un despoblament, sinó una continuïtat però amb moltes transformacions.

L'arqueologia ens posa al descobert una primera església amb una nau més reduïda que l'actual, molt possiblement l'església consagrada al s. XI.

Aquesta església definia un espai sagrat, la sagrera, espai delimitat com un àrea de trenta passes a l'entorn de l'església, la qual acollia inicialment el cementiri. Aquest espai considerat sagrat i protegit, com a conseqüència del vandalisme aquest espai considerat sagrat passa a acollir habitatges i sitges per a l'emmagatzematge de la collita.

Sembla ser, segons fonts arqueològiques i estilístiques, que l'església fou ampliada cap a mitjans del s. XII. L'ampliació va consistir en l'enderroc del mur de ponent de l'església i la prolongació de la nau. La coberta també és fruit d'una reforma posterior.

L'any 1798 es construeix la rectoria.

A partir de finals del s. XVII i principis del s. XVIII l'església serà considerablement alterada, es bastí un cor sobre la porta d'entrada de la façana oest; obrint-se una capella lateral, alhora que es tapia l'antiga porta de la paret nord, mentre que se n'obre una de nova que comunica l'església amb la nova rectoria; es tapien algunes de les finestres romàniques; es transforma la porta d'accés al campanar i s'obre des del seu interior un pas per accedir a la trona que es construeix per a la predicació; el paviment de l'església és substituït per un de nou, de cairons, i s'arrebossen totes les parets.

El 1851 amb la reorganització parroquial derivada del concordat signat per papa Pius IX i la reina Isabel II, es va dur a terme la supressió de la parròquia de Sant Pau. En esclatar la Guerra Civil, els pocs objectes conservats in situ, com ara el retaule, varen ser destruïts. El destí de l'església va ser l'abandonament, el de la rectoria va ser el de la reutilització, es transformà en habitatges familiars després de la compartimentació interior.

Bibliografia

CARRERAS COSTAJUSSÀ, Miquel; Elements d'Història de Sabadell, 1932. p. 71.

Quaderns de Patrimoni III: L'església de Sant Pau de Riu-sec. Autor: Mauri, Alfred.

ARRAGO, S.L. Arqueologia i Patrimoni. Jaciment de Sant Pau de Riu-sec. Excavacions.

Actuacions finca

INTERVENCIÓ: Abril – desembre 2007 i juliol – desembre 2008, i 2009. Dins el projecte de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona: Estius 2010 a 2013.

SUPERFÍCIE: 44.800 m²

PROMOCIÓ: Junta de Compensació del Pla Parcial de Sant Pau de Riusec, Ajuntament de Sabadell, Departament de Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana de la Universitat Autònoma de Barcelona

CRONOLOGIA: Època ibèrica – romana – medieval – moderna

DESCRIPCIÓ:

El jaciment de Sant Pau de Riu-sec, amb la seva església romànica, està localitzat al sud del terme municipal de Sabadell (Vallès Occ.), a 120 metres d'altitud. Els seus terrenys limiten amb el municipi de Badia del Vallès, el de Barberà del Vallès, l'enllaç viari C-58 i el polígon industrial Sant Pau de Riu-sec. Sabem que l'antiga Quadra de Riu-sec ocupava un sector de 200 hectàrees.

Les intervencions arqueològiques realitzades el 2007-2008 i fins el 2013 en el conjunt de Sant Pau de Riu-sec (Sabadell) han permès excavar parcialment un extens i potent jaciment de quasi 6 ha, amb importants restes arqueològiques i una seqüència i superposició d'assentaments des d'època romana republicana fins pràcticament a l'actualitat de forma quasi ininterrompuda.

S'han identificat 5 fases evolutives: SPR-olles

Fase 1. L'assentament d'època romana republicana (s. II – I aC): Gran edificació amb diverses estances. Potents nivells d'incendi i enderroc.

Fase 2. La vil·la romana imperial (s. I – II dC): Part d'una vil·la romana amb construccions de morter i paviments d'opus signinum.

Fase 3. L'assentament carolingi (s. VIII – IX – X): Sitges i necròpolis de tombes antropomorfes (s. IX – X)

Fase 4. L'església romànica, la sagrera i la necròpolis (s. XI – XIII): Extensa necròpolis amb una complexa seqüència estratigràfica i una evolució des del segle XI al segle XIX. Sagrera amb abundant material ceràmic, bronze i numismàtic. Per altra banda, també ha estat possible excavar algunes construccions emplaçades a l'entorn de l'església que podrien correspondre al període de domini i possessió de Riu-sec per l'Ordre del Temple,

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

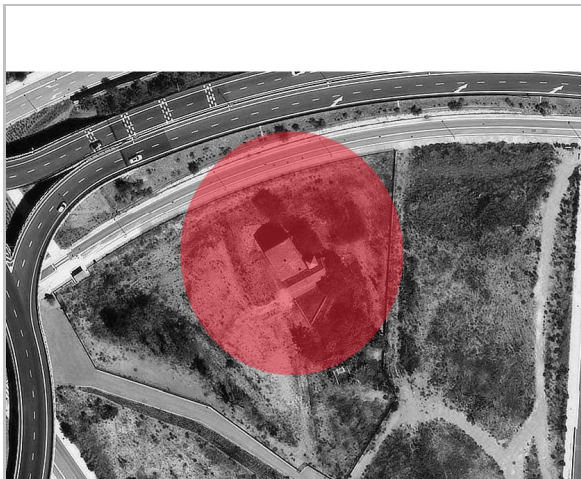
entre mitjan segle XII i el segle XIII.

Fase 5. Evolució de l'església i la parròquia en època baixmedieval i moderna (s. XV – XVIII).

Observacions

Fruit dels resultats de les intervencions arqueològiques fetes entre els anys 2007 i 2008 es va detectar l'interès excepcional d'aquest jaciment. Això va fer que el 5 de juny de 2009 es signés un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Sabadell, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica per tal de redactar un Pla Director de les Actuacions al Jaciment Arqueològic de Sant Pau de Riu-sec. Aquest document té per objectiu assenyalar les actuacions adequades per tal d'investigar i difondre el jaciment.

El document apunta a tres objectius principals: diagnosticar l'interès patrimonial del jaciment arqueològic, establir les actuacions de recerca i definir el procés per convertir el jaciment en un Parc Arqueològic.

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé des del sud
MHS

Fotografia històrica
Josep Salvany, 1922

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.01.EA

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

 BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

 NIVELL 1. INTEGRAL

 NIVELL 2. CONSERVACIÓ
NIVELL 3. PARCIAL

 NIVELL 4. AMBIENTAL

 NIVELL 5. DOCUMENTAL

 ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

Altres denominacions Rectoria

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

Codi INE 187

Adreça/es

Carretera Bellaterra, de, 15
Camí Granja de Sant Pau de Riusec, de la, -

Delimitació bé

Entorn protecció

Coordenades UTM

x = 425181 ;
y = 4596214

Identificació al plànol

Nd1-32

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

Titularitat

5462002DF2956C0001LH

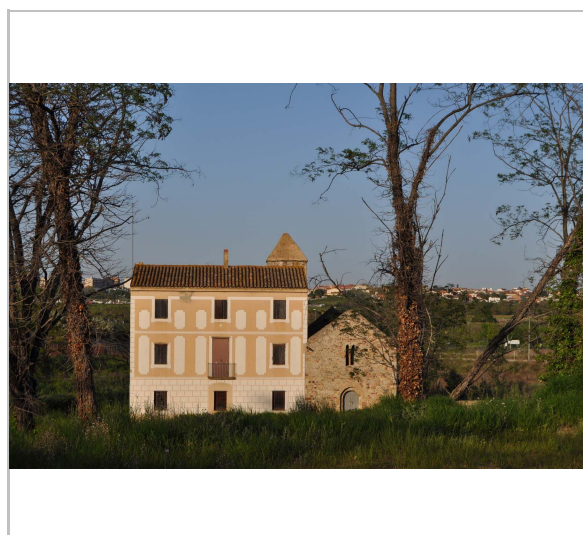
29.770

1.644

PB+2

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

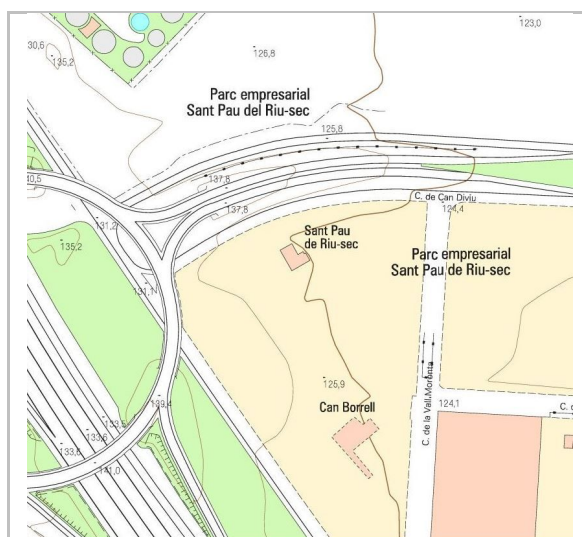
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SNU (no urbanitzable)

Qualificació

MPG-St. Pau

Plànol emplaçament
ICGC

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.23
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Afectacions com a Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA NP.6)

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BCIL
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	Àrea d'Expectativa Arqueològica (Nivell 6). Vinculació amb la fitxa Béns arqueològics AEA.013 Sant Pau de Riu-Sec i JA-01 Jaciment Sant Pau de Riu-Sec

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Rectoria
<i>Estil i Època</i>	Romànic; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
<i>Cronologia</i>	s. XI-XII (consagració 1054)
<i>Autor/promotor</i>	Desconegut
<i>Parcel·la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	El conjunt es troba en el rodal i en un entorn molt transformat, fora de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell. S'hi accedeix amb una certa dificultat per un camí que surt de la dreta de la carretera de Bellaterra a Sabadell, després de la cruïlla amb la sortida Sabadell Sud de l'autopista C-58.
<i>Elements</i>	La rectoria compta amb la seva façana principal donant a oest, composta a partir de tres eixos de composició, amb balconada a planta primera sobre l'eix de simetria. A nivell de composició, la façana oest de la rectoria, té una clara composició a partir de tres eixos verticals amb eix de simetria. A nivell de sistema constructiu i com elements remarcables cal fer esment que la façana oest de la rectoria compta amb esgrafiats generals ressaltant l'emmarcament de les obertures. Com elements remarcables en la imatge externa cal esmentar els esgrafiats de les façanes.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Rectoria
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	El conjunt de Sant Pau de Riu-sec (Església i Rectoria) es troba aïllat, sense entorn proper edificat.
<i>Estructura/Interior</i>	Es desconeix l'estat de conservació de l'interior i de les seves estructures originals que, poden o no haver estat modificades en el temps.

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

Entorn de protecció Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'edifici o el conjunt en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat, donat que ja ha quedat desvirtuat per la presència de les infraestructures.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

La Rectoria és un bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental associat a l'església, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric	Paratge configurat per diversos elements: restes d'una vil·la romana; restes d'un assentament carolingi amb necròpolis; restes d'una granja templera; l'església romànica (s. XI) i, finalment hi ha la rectoria del 1798.
☒ Valor arqueològic i paleontològic	Bé referent emplaçat en un solar que forma part d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica que cal preservar en tota la seva dimensió. Qualsevol treball que afecti el subsol es regirà per la normativa vigent.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	La Rectoria s'entén de forma indissociable a l'església i recull els valors compositius i formals derivats de l'arquitectura neoclàssica tradicional, sobrietat i equilibri.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic per les característiques representatives i la dimensió social d'aquesta implantació rural vinculada a un indret o llinatge, que assenyalava un moment destacat en l'evolució de la història de Sabadell.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que inclouen els elements decoratius com els estucats diferenciats en façana i altres elements ornamentals i/o béns mobles que puguin revestir interès a l'interior.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Aquest estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, apart dels elements objecte de protecció genèrica podrà detectar altres elements o parts objecte

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

de conservació.

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé, haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Per les característiques específiques d'aquest conjunt arquitectònic amb la presència de béns arqueològics de referència es descriuen les especificitats en les intervencions a portar a term.

Així, referent a la RECTORIA:

ENDERROCS

- No s'autoritza l'enderroc ni desplaçament de conjunt protegit.

VOLUMETRIA

- No s'autoritza intervenció que no reconegui volumetria de l'element.

FAÇANES

- No s'autoritza la modificació de peces de ofici.

- No s'autoritza modificació de proporcions d'obertures a façanes.

- No s'autoritza modificació de proporció buit-ple de façanes.

- No s'autoritza modificació de composició i eixos rítmics tipològics originals de façanes.

COBERTES

- No s'autoritza intervenció que no reconegui composició, vessants i pendents de cobertes.

- No s'autoritza acabat que malmeti o desvirtui característiques tipològiques de cobertes.

- No s'autoritza modificació de sistema estructural tipològic de cobertes.

- No s'autoritza ocultació de sistema estructural tipològic de cobertes.

INTERIORS

- No s'autoritza modificació de sistema estructural a forjats tipològics de l'element.

- No s'autoritza modificació de sistema funcional interior, tipològic de l'element.

ALTRES

- No s'autoritza vallat perimetral de propietat amb tanca opaca.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, especialment per la disposició dels emmarcaments i estucats diferenciadors que se situen en els panys entre les finestres, que les configuren.

En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat.

Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles i altres parts que confereixen el caràcter singular del bé declarat).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma; Millora,

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

	Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes, que s'hauran d'enderrocar.
Entorn de protecció	L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i altres construccions vinculades preservin el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell i que malhauradament ha estat alterat en aquest sector pels enllaços viaris de circulació.
Gestió	Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	Església ubicada en un territori, Sant Pau de Riusec, definit ja des del s. XI i que no s'incorporà a Sabadell fins el 1471, aquest es troba ubicat a l'extrem sud del terme actual de Sabadell. Data de consagració de l'església 1054. Segons les excavacions arqueològiques realitzades entre els anys 1994 i 1996 s'han pogut detectar unes restes que fan pensar en un assentament romà, concretament una vil·la romana dedicada, molt possiblement, a la producció agrícola. Aquesta presència es detectà a partir del s. I dC i arribà fins el s. III o IV. D'aquesta època fins la data en què la documentació ens parla del territori, no sembla que hi hagi hagut un despoblament, sinó una continuïtat però amb moltes transformacions. L'arqueologia ens posa al descobert una primera església amb una nau més reduïda que l'actual, molt possiblement l'església consagrada al s. XI. Aquesta església definia un espai sagrat, la sagrera, espai delimitat com un àrea de trenta passes a l'entorn de l'església, la qual acollia inicialment el cementiri. Aquest espai considerat sagrat i protegit, com a conseqüència del vandalisme aquest espai considerat sagrat passa a acollir habitatges i sitges per a l'emmagatzematge de la collita. Sembla ser, segons fonts arqueològiques i estilístiques, que l'església fou ampliada cap a mitjans del s. XII. L'ampliació va consistir en l'enderroc del mur de ponent de l'església i la prolongació de la nau. La coberta també és fruit d'una reforma posterior. L'any 1798 es construeix la rectoria. A partir de finals del s. XVII i principis del s. XVIII l'església serà considerablement alterada, es bastí un cor sobre la porta d'entrada de la façana oest; obrint-se una capella lateral, alhora que es tapia l'antiga porta de la paret nord, mentre que se n'obre una de nova que comunica l'església amb la nova rectoria; es tapien algunes de les finestres romàniques; es transforma la porta d'accés al campanar i s'obre des del seu interior un pas per accedir a la trona que es construeix per a la predicació; el paviment de l'església és substituït per un de nou, de cairons, i s'arrebossen totes les parets. El 1851 amb la reorganització parroquial derivada del concordat signat per papa Pius IX i la reina Isabel II, es va dur a terme la supressió de la parròquia de Sant Pau. En esclatar
----------------------	---

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

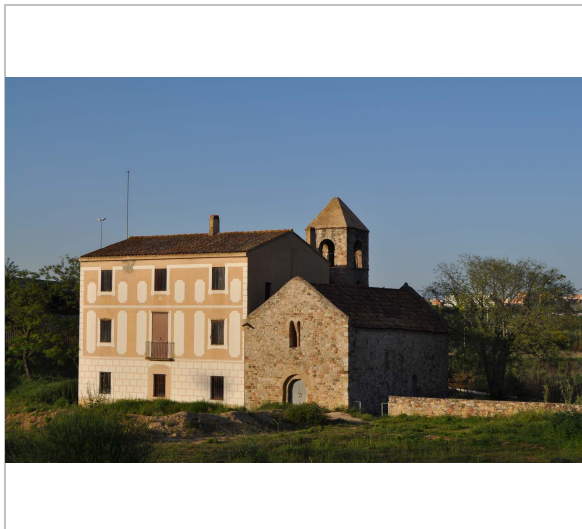
	la Guerra Civil, els pocs objectes conservats in situ, com ara el retaule, varen ser destruïts. El destí de l'església va ser l'abandonament, el de la rectoria va ser el de la reutilització, es transformà en habitatges familiars després de la compartimentació interior.
<i>Bibliografia</i>	CARRERAS COSTAJUSSÀ, Miquel; Elements d'Història de Sabadell, 1932. p. 71. Quaderns de Patrimoni III: L'església de Sant Pau de Riu-sec. Autor: Mauri, Alfred. ARRAGO, S.L. Arqueologia i Patrimoni. Jaciment de Sant Pau de Riu-sec. Excavacions.
<i>Actuacions finca</i>	INTERVENCIÓ: Abril – desembre 2007 i juliol – desembre 2008, i 2009. Dins el projecte de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona: Estius 2010 a 2013. SUPERFÍCIE: 44.800 m² PROMOCIÓ: Junta de Compensació del Pla Parcial de Sant Pau de Riusec, Ajuntament de Sabadell, Departament de Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana de la Universitat Autònoma de Barcelona CRONOLOGIA: Època ibèrica – romana – medieval – moderna DESCRIPCIÓ: El jaciment de Sant Pau de Riu-sec, amb la seva església romànica, està localitzat al sud del terme municipal de Sabadell (Vallès Occ.), a 120 metres d'altitud. Els seus terrenys limiten amb el municipi de Badia del Vallès, el de Barberà del Vallès, l'enllaç viari C-58 i el polígon industrial Sant Pau de Riu-sec. Sabem que l'antiga Quadra de Riu-sec ocupava un sector de 200 hectàrees. Les intervencions arqueològiques realitzades el 2007-2008 i fins el 2013 en el conjunt de Sant Pau de Riu-sec (Sabadell) han permès excavar parcialment un extens i potent jaciment de quasi 6 ha, amb importants restes arqueològiques i una seqüència i superposició d'assentaments des d'època romana republicana fins pràcticament a l'actualitat de forma quasi ininterrompuda. S'han identificat 5 fases evolutives: SPR-olles Fase 1. L'assentament d'època romana republicana (s. II – I aC): Gran edificació amb diverses estances. Potents nivells d'incendi i enderroc. Fase 2. La vil·la romana imperial (s. I – II dC): Part d'una vil·la romana amb construccions de morter i paviments d'opus signinum. Fase 3. L'assentament carolingi (s. VIII – IX – X): Sitges i necròpolis de tombes antropomorfes (s. IX – X) Fase 4. L'església romànica, la sagrera i la necròpolis (s. XI – XIII): Extensa necròpolis amb una complexa seqüència estratigràfica i una evolució des del segle XI al segle XIX. Sagrera amb abundant material ceràmic, bronze i numismàtic. Per altra banda, també ha estat possible excavar algunes construccions emplaçades a l'entorn de l'església que podrien correspondre al període de domini i possessió de Riu-sec per l'Ordre del Temple, entre mitjan segle XII i el segle XIII. Fase 5. Evolució de l'església i la parròquia en època baixmedieval i moderna (s. XV – XVIII).

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

Vista aèria
ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ
NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Sant Pau de Riu-Sec

AR.12.02.EA

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.24
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació
<i>Altres prot.</i>	AM.10.36CA La Rambla

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Església
<i>Estil i Època</i>	Historicisme; Època contemporània. Segle XIX
<i>Cronologia</i>	1867-73 / 1945 (Reconstrucció)
<i>Autor/promotor</i>	Rafael Estany i Casals, M.O / Lluís Bonet i Garí, arquitecte
<i>Parcel·la</i>	Conforma cantonada
<i>Context</i>	El conjunt es troba a l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, concretament a la part sud del barri del Centre. Conjunt eclesiàstic entre mitgeres fent cantonada, integrat únicament per església, amb la portalada d'accés principal donant a la Rambla i totes les seves façanes d'obra vista.
<i>Elements</i>	L'església de la Santíssima Trinitat és un edifici de planta basilical que conforma un gran volum exterior, amb coberta a dues vessants i on destaca la capçalera on s'articula una disposició de dos campanars annexats, el primer coincidiria amb la cúpula del transsepte i el segon apareix lateralment a la capçalera del temple. Internament la nau disposa d'una estructura simple a partir de diversos arcs que suporten la coberta, sense voltes i amb enteixinat. La façana principal de l'església donant a la Rambla, es compon per únic cos central vertical, on s'hi troba la portalada d'accés formada amb arquivolta, llinda i timpà, realitzada en pedra, sobre el que s'hi trobela resta del parament envoltent, realitzat en obra vista i on destaca sobre la mateixa portalada el ritme de tres obertures d'arc recte també amb arquivolta. La façana lateral, amb basament opac i realitzat, també, en obra vista, té el ritme marcat per seriació d'obertures d'arc recte al primer pla de façana, i coincidents amb la nau central ritme d'aparellament de tres obertures també d'arc recte conformant interiorment un fals trifori. En aquesta façana s'hi troba la intersecció amb el transsepte que dona lloc a una façana testera, amb rosassa central i la presència del petit campanar de planta circular. Cal referenciar que la façana principal està acabada amb el perfil triangular de la coberta i en destaquen, tal i com afirmàvem anteriorment, les tres finestres d'arc de mig punt i la porta, sobre la qual es troba un timpà escultòric que mostra la Santíssima Trinitat envoltada d'àngels i quatre medallons amb els símbols dels Evangelistes. A nivell de composició, la façana principal té una clara voluntat de simetria, amb portalada i obertures superiors al centre. La façana lateral, amb tractament diferencial al sòcol, compta amb un ritme clar marcat per les respectives obertures. A nivell de sistema constructiu, les façanes es troben acabades totes elles amb obra vista, amb treballs de relleu a emmarcaments d'obertures i cornisa superior, també realitzats amb obra vista. Com elements remarcables en la imatge externa cal fer notar, novament: les obertures amb arcs de mig punt, la portalada d'accés principal, així com l'absis posterior, sense contraforts visibles exteriorment. La coberta de l'església segueix les vessants dels arcs interiors, a dues vessants la nau central. Es genera, per tant, una distinció entre la coberta de la planta basilical, absis, transsepte i creueria amb la del campanar. Externament, totes les cobertes són acabades

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

	en teula àrab. Com aspectes a remarcar cal esmentar els coronaments i els ràfecs. A nivell de l'interior cal remarcar que la forta presència formal de la planta basilical, absis semicircular, transsepte i creueria. La disposició permet observar com la nau central, lleugerament més elevada, es separa de les laterals. Entre els elements artístics de rellevància cal destacar l'altar major i l'altar del Santíssim. Ambdós són obra de Lluís Bonet i Garí. A l'interior es conserven, també, pintures de R. Roca i Ricart i una imatge del Sagrat Cor amb terra cuita obra de Salanguera.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments que conformen la portalada d'accés, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
<i>Estructura/Interior</i>	La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal de l'edifici.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.
☒ Valor històric	Bé referent per la seva representativitat en la lectura d'una època i un moment determinat amb la disposició d'edificis de culte que han esdevingut construccions significatives en la història de la ciutat.
☒ Valor urbanístic	Bé interessant per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana del Centre a partir de la implantació d'edificis singulars pel culte. En aquest cas emfatitza la cantonada entre la Rambla i el c. Zurbano.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	El valor resideix en la tipologia representativa de l'edifici reflectida en la volumetria original i la imatge general externa. Destaquen l'estructura, la composició i la forma de les cobertes, així com les obertures de les façanes.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i la religió, reflex d'un període determinat en la construcció de ciutat.

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic

Bé interessant, des del punt de vista ambiental, per la identificació singular que presenta ell mateix, com arquitectura diferenciada, envers l'entorn que es consolida al seu voltant.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original.

És important, en aquest cas, la millora en el tractament de la mitgera de l'edifici residencial que confronta a la dreta de l'església.

En el moment que es planteja qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents a les seves característiques com a bé patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Per exemple mesures de regulació sobre el tractament específic de mitgeres amb materials concrets.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures referents en els seus valors tipològics i que són objecte de protecció física, excepte de les parts contràries al bé patrimonial i cossos afegits i/o volums disconformes.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada, amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològics en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions	Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

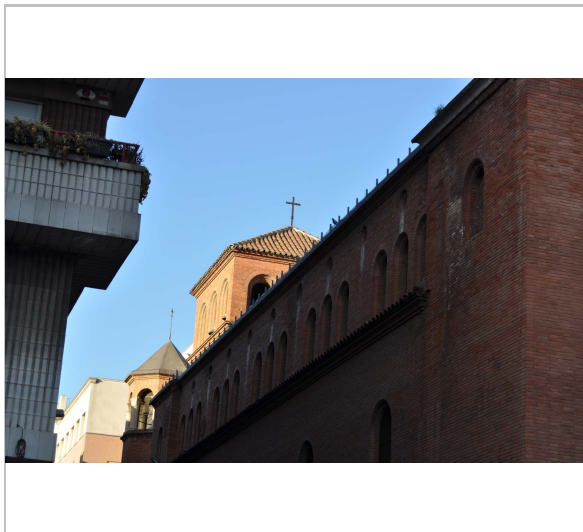
<i>Informació històrica</i>	L'església original, anomenada Església de la Misericòrdia, fou obra de R. Estany i va ser construïda entre el 1867 i el 1873. L'any 1936, durant la Guerra Civil Espanyola, l'església és destruïda i no es comença a reconstruir de nou fins al 1945. Les obres de reconstrucció de l'església són projectades per Lluís Bonet i Garí i efectuades per J. Padró.
<i>Observacions</i>	Els altars Major i el del Santíssim també són obra de Ll. Bonet i Garí. A l'interior es conserven pintures de R. Roca i Ricart i una imatge del Sagrat Cor amb terra cuita obra de Salanguera.

Vista aèria
ICGC

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Detall
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

✠ BCIN ✠ BCIL ✠ BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Església de la Santíssima Trinitat

AR.13.EA

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

Altres denominacions Parròquia de Sant Vicenç

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

<i>Indret / barri</i>	5.	<i>Codi INE</i>	187
<i>Adreça/es</i>	Plaça Creu Alta, de la, s/n Carrer Montllor i Pujal, de	<i>Delimitació bé</i>	
<i>Coordenades UTM</i>	x = 425165 ; y = 4600774	<i>Identificació al plànol</i>	Nd1-17
		<i>Grafisme categoria</i>	*

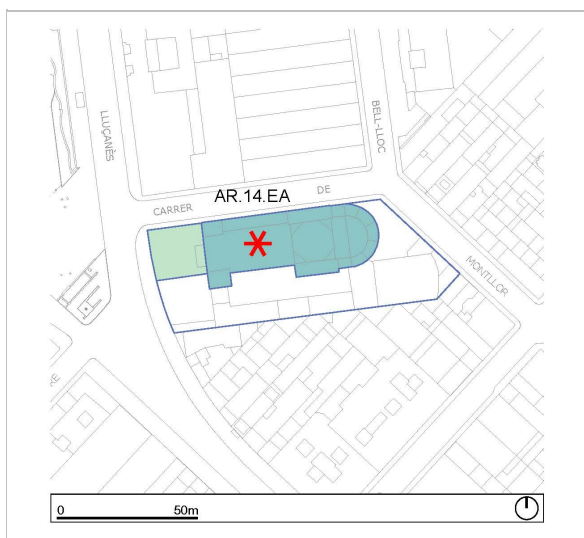
DADES CADASTRALS

Número 5310501DG2051B

Superfície 2.310

Sostre 2.600

N. plantes PB+2

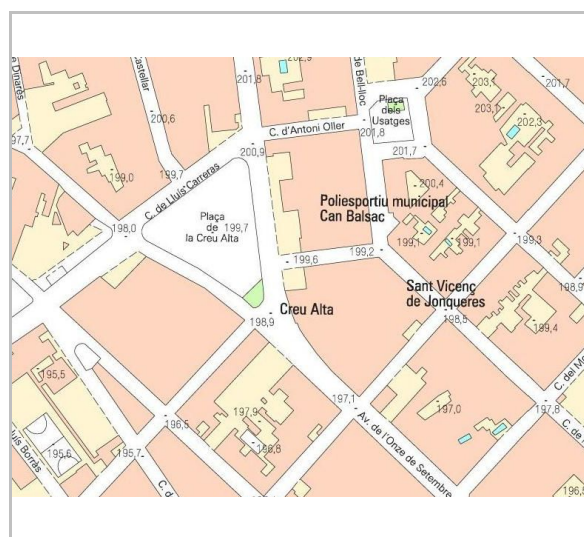
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

<i>Pla vigent</i>	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
<i>Classificació</i>	SUC (urbà consolidat)
<i>Qualificació</i>	c-9

Plànol emplaçament
ICGC

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.52
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia funcional Arquitectura Religiosa (AR)

Subtipologia funcio. Església

Estil i Època Monumentalisme Academicista; Època contemporània. Segle XX

Cronologia 1945

Autor/promotor Josep Vila Juanicó, arquitecte

Parcel·la Conformada cantonada

Context El conjunt es troba a l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, concretament dins el barri de la Creu Alta, on és un dels seus elements referenciadors.

Elements La façana principal de l'església, donant a la plaça de la Creu Alta, es compon de tres cossos verticals. Els laterals, d'amplada més reduïda i coronats pel campanar i una torreta, emmarquen el cos central, on s'hi troba la portalada d'accés principal d'arc de mig punt sota un porxo, sobre el que s'hi troba rosetó emmarcat amb peces de pedra artificial. Les façanes laterals i posterior (l'absis i deambulatori), amb acabat exterior totalment diferent, compten amb basament opac marcat per pilastres i contraforts amb obertures d'arc de mig punt a la nau de l'església de més alçada.

A nivell de composició, la totalitat de façanes compten amb eixos de composició verticals clars, marcat per pilastres o contraforts a la majoria d'elles. La façana lateral que dona al carrer de Montllor i Pujal, compta amb un rosetó al transsepte.

A nivell de sistema constructiu, la totalitat de façanes (a excepció de la principal que es troba arrebossada i pintada) es troben acabades amb obra vista ressaltant-ne els emmarcaments de les obertures amb el mateix material i l'acurat ràfec.

Com elements remarcables en la imatge externa cal esmentar: les obertures amb arcs de mig punt, contraforts i pilastres.

La coberta de l'església és a dues vessants, amb carener perpendicular a la façana principal. Compositivament s'estableix una jerarquització a partir de la distinció de les cotes de la planta basilical, les capelles entre els contraforts, l'absis i el deambulatori. Externament, totes les cobertes són acabades en teula àrab.

Com element remarcable cal esmentar el ràfec perimetral, amb acurats treballs i nivells, realitzat amb obra vista.

A nivell de l'interior cal remarcar que l'església compta amb planta basilical, capelles entre els contraforts, absis semicircular amb deambulatori, transsepte i cimbori, trobant-ho cobriments amb volta de creueria i voltes per aresta.

El sistema constructiu es posa de manifest en els pilars d'obra vista sense revestiment i és reforçat en la seva imatge per les pintures murals. Com elements remarcables cal esmentar la volta de creueria i volta per aresta, així com els teginats de guix amb treballs

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

de relleu pintat.

Finalment, apareix com una construcció de referència el cimbori, de planta hexagonal, ubicat sobre el creuer. Aquest es troba compostat exteriorment pel basament de la pròpia església, ressaltant-ne el tractament d'acabat diferent. Compta amb un ritme de tres finestres arquejades de mig punt a cadascuna de les façanes, rematats per òculs i treballs de terracota. Constructivament, apareix un revestiment al seus panys generals que permeten visualitzar les impostes i ressalts en obra vista. Com elements remarcables cal esmentar les finestres arquejades de mig punt, òculs i ràfec de la coberta.

Ús actual Religios

Ús original/altres Religios

Estat conservació Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.

Façanes/Coberta Bon estat general de la façana, dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de seguir un pla de manteniment predictiu.

Entorn/Jardí La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.

Estructura/Interior La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal de l'església.

Entorn de protecció Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, força diferenciada entre la configuració de la nau principal, l'atri d'accés, el transsepte, l'absis i els dos campanars, com elements diferenciats en la imatge general externa i interna. S'afegeix, també, l'estructura funcional i la disposició d'elements referents atribuïbles a la concepció formal de la construcció a través dels elements annexats en les seves diverses parts constitutives. Altrament, es protegeix la configuració distributiva que emana de l'estructura portant, així com les característiques referents del projecte matriu, diferenciat de les parts afegides o transformades, en la definició d'espais i la tècnica constructiva utilitzada; els valors dimensionals i de proporció; el tipus de paràmetres emprats i les implementacions decoratives associades a la sobrietat d'un estil determinat. Totes aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric

Bé referent en el context de la història del barri de la Creu Alta per la seva monumentalitat que denota la lectura d'una època i un moment destacat en la disposició d'edificis o conjunts religiosos en llocs representatius de la ciutat.

☒ Valor urbanístic

Bé interessant per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana de la Creu Alta a partir de la implantació d'aquest edifici que conforma la plaça més reconeguda del barri.

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	El valor resideix en la tipologia representativa de l'edifici reflectida en la volumetria original i la imatge general externa. Destaquen l'estructura, la composició i la forma de les cobertes, així com l'articulació dels diversos volums.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i la religió, reflex d'un període determinat en la construcció de ciutat i, en concret, del barri de la Creu Alta.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé interessant, des del punt de vista ambiental, per la identificació singular que presenta ell mateix, com arquitectura diferenciada, envers l'entorn que es consolida al seu voltant conformant la plaça de la Creu Alta.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents a les seves característiques com a bé patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Intervencions plantejades amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals, si s'escau, que les configuren. En el cas de les cobertes hauran de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat. Per aquesta raó caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent. L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de les estructures referents en els seus valors tipològics i que són objecte de protecció física, excepte de les parts contràries al bé patrimonial i cossos o altres elements distorsionadors afegits.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element i les edificacions veïnes conformin o preservin el paisatge en coherència amb l'estructura urbana d'aquest barri o sector característic de la ciutat.

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

Gestió

Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològics en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions

Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixen una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos

Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits

Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica

L'església pertany a l'antic terme de Sant Vicenç de Jonqueres (la Creu Alta), el qual s'incorporà a Sabadell l'any 1904. El 1936 l'església va ser cremada, sent reconstruïda el 1945 per Josep Vila i Juanicó, i consagrada pel Dr. Narcís Jubany el 12 d'octubre de 1956. El 25 de maig de 1999 es va inaugurar la nova façana amb l'atri i l'acabament del campanar amb tres noves campanes i el rellotge actual.

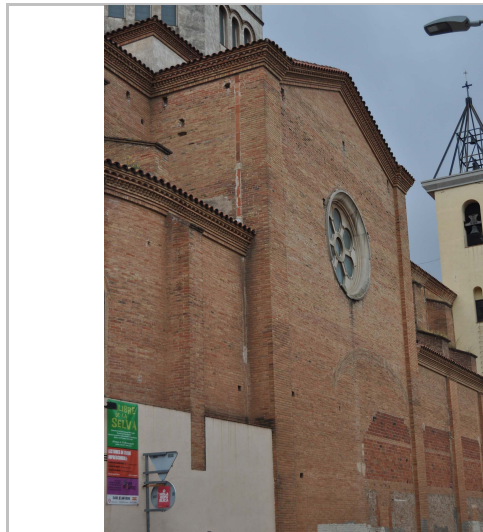
Vista aèria
ICGC

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda
(ER) Equip redactor

Església de la Creu Alta

AR.14.EA

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

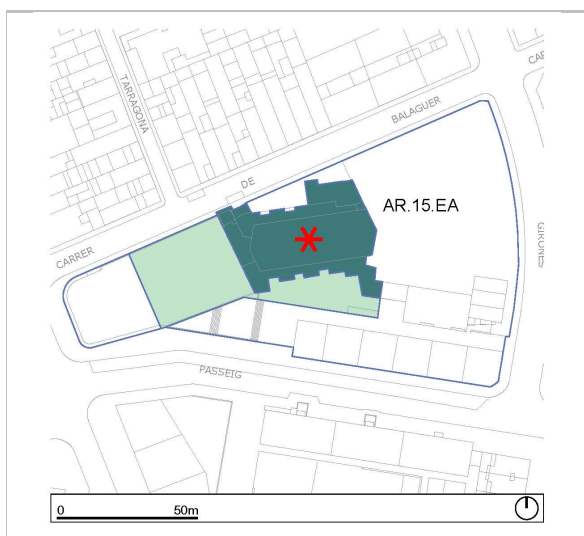
BN

BAMP

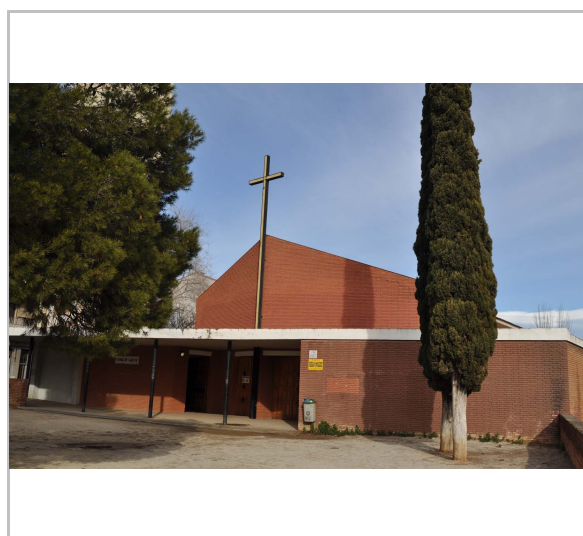
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	1.	Codi INE	187
Adreça/es	Passeig Sant Bernat, de, 46	Delimitació bé	
Coordenades UTM	x = 424231 ; y = 4601761	Identificació al plànol	Nd1-11
		Grafisme categoria	*

DADES CADASTRALS	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	4320601DG2042A	6.050	1.831	PB	

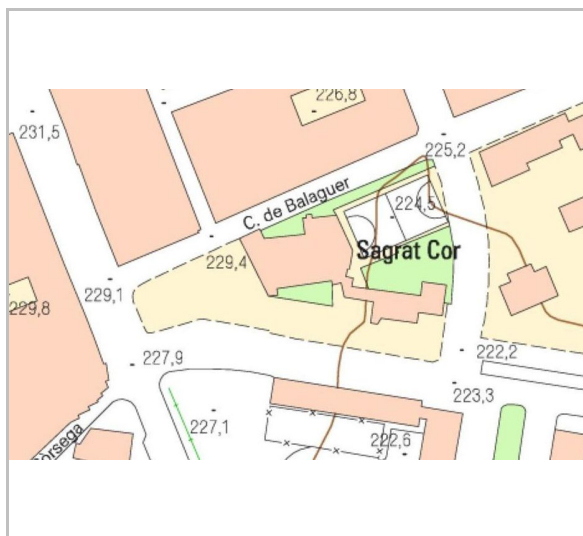
Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS)
Classificació	SUC (urbà consolidat)
Qualificació	c-9

Plànol emplaçament
ICGC

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 9.56
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 1. Integral

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Conjunt Església + Centre parroquial
<i>Estil i Època</i>	Racionalisme; Època contemporània. Segle XX
<i>Cronologia</i>	1964
<i>Autor/promotor</i>	Bracons i Singla, Gabriel
<i>Parcel·la</i>	Gran
<i>Context</i>	El conjunt es troba a l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, concretament al barri de Ca n'Oriac, on és un dels seus elements referenciadors.
<i>Elements</i>	Conjunt eclesiàstic aïllat, de caràcter racionalista, integrat per església i torre campanar de gran alçada. La façana principal de l'església, queda oculta rere una porxada d'accés formada per voladís de formigó i pilars metàl·lics, ressaltant-ne la gran creu al centre. Aquesta porxada, que abraça lateralment una de les façanes, forma la coberta de les dependències annexes. Façana principal no té obertures, en ressalta a l'accés principal el gran porxo amb volada de formigó. Façana lateral amb basament format per continuïtat de coberta de porxo i obertures a nau principal. Les façanes es troben acabades amb obra vista, amb porxo de formigó vist i pilars metàl·lics. Coberta de l'església a dues vessants, amb carener perpendicular a porxada d'accés. Coberta de la porxada i sales laterals, plana. Gran torre campanar, que domina el baix cos de l'església. Torre campanar de planta rectangular, amb les cares més estretes de similars dimensions a l'alçada de la porxada. Formigó vist pintat, amb espequejament les façanes laterals. Joc d'obertures a cresteria de façanes laterals. Gran obertura central partida per brancal amb rellotge superior.
<i>Ús actual</i>	Religiós
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entreveu la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en l'exterior. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
<i>Façanes/Coberta</i>	Bon estat general dels paraments verticals, tant dels seus revestiments, així com dels elements que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge expressada en la visió parcial del bé. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
<i>Entorn/Jardí</i>	La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
<i>Estructura/Interior</i>	La claredat tipològica d'aquesta construcció, un cop visitada interiorment, corrobora un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'edifici.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements

Edifici, construcció o bé de caràcter singular, de gran valor patrimonial (no únicament arquitectònic sinó en tota la seva dimensió). Representa un element referent d'un període i un estil determinat que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir íntegrament, amb respecte per les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, així com dels elements o parts que el componen. Altrament, s'han de mantenir les qualitats formals del bé/conjunt i, per tant, ha de garantir-se la seva conservació amb els mètodes propis de la restauració adequada.

CRITERI GENERAL DE PROTECCIÓ

Es protegeix la volumetria, llevat de casos excepcionals a valorar específicament i justificadament; la tipologia comprenent la forma i disposició de la caixa d'escala, dels patis, de les cobertes; els nivells definits pels forjats existents; la concepció formal dels espais interiors i de les dependències definides; les estances que preserven les seves decoracions originals o esdevingudes amb valors associats a la declaració del bé; la composició de les façanes, el ritme, proporció i forma de les obertures i tancament, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren; els béns mobles que formin part de l'element original, si existeixen, o els que revesteixin valors patrimonials associats al mateix.

Entorn de protecció

Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric

Bé referent per la seva representativitat en la lectura d'una època i un moment determinat amb la disposició de l'església de Ca n'Oriac que ha esdevingut una construcció significativa en la història del barri i la ciutat.

☒ Valor urbanístic

Bé emblemàtic per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana de Ca n'Oriac a partir de la formació de l'espai delimitat pels carrers de Balaguer, del Gironès i el passeig de Sant Bernat.

☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic

Bé d'especial interès el valor del qual resideix, principalment, en la seva tipologia emanada de corrents racionalistes de postguerra (1955-70) i reflectida en el campanar, els volums, les façanes i l'estructura, així com l'ordre compositiu general.

☒ Valor sociocultural i etnològic

Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Ca n'Oriac per les seves característiques representatives, especialment en la determinació per aixecar una dotació religiosa de rellevància sota la influència de l'arquitectura moderna.

☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic

Bé interessant, des del punt de vista ambiental, per la identificació singular que presenta el mateix, com arquitectura diferenciada, envers l'entorn que es consolida al seu voltant.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció

Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)

Regulació

No es permet la modificació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LA TOTALITAT DEL BÉ CATALOGAT
Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter monumental o com a bé que ha preservat els seus valors originals (tipològics, compositius, constructius, estructurals, decoratius i/o ornamentals, així com béns mobles o

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

altres elements complementaris i associats directament al bé. L'estudi constarà d'una memòria històrica, síntesi de l'evolució urbanística a l'entorn del bé, transformacions i canvis esdevinguts en el temps, aixecament de l'estat actual de la zona o àrea d'intervenció, recull de documentació complementària -estudi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

Les actuacions de restauració en cap cas no podran suposar aportacions de reinvençió o nou disseny.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

Especificacions d'intervencions admeses sobre la totalitat del bé catalogat:

Obres de manteniment i/o reparació: intervencions que tenen per objecte garantir l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant, coberta i escala sense modificar-ne la seva posició i mida, reparar, restaurar i/o reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat i ornament públic.

Obres de consolidació: intervencions que tenen per objecte reparar, restaurar o reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural.

Obres de reforma: intervencions que constitueixen una actuació parcial a l'edifici i que tenen per objecte reparar, restaurar, reforçar elements simples de l'estructura de l'edifici per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, restablir al seu estat originari els elements arquitectònics alterats, emparant la reconstrucció de les parts eventualment enderrocades, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de l'edifici i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que l'edifici hagi suportat en el temps, així com reposar a l'immoble catalogat les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició del bé, expressat en les façanes i les cobertes, s'haurà d'intervenir segons els criteris següents:

FAÇANES: les intervencions que es portin a terme hauran de respectar la geometria, el ritme, la proporció i la forma de les obertures i els tancaments associats al bé original; el tractament exterior (obra vista i/o revestiments) amb els seus materials constitutius; les fusteries originals (fins i tot revertint les parts o modificades en el temps), així com la totalitat de tots els elements ornamentals i decoratius que la conformen.

COBERTES: les intervencions hauran de preservar la forma, geometria i tipologia característica de la solució de coberta (plana, inclinada o mixta) originària del bé. Fins i tot revertint actuacions contràries i/o cossos o elements sobreposats.

En els casos on es constati una alteració que afecte les propietats i/o característiques de les façanes o cobertes del bé, caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i/o la coberta, així com al tractament específic de les mitgeres, si s'escau, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS), en el cas que sigui procedent. L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Sempre amb respecte per les qualitats ambientals i paisatgístiques de l'entorn, sense impedir la correcta visualització del bé catalogat.

Estructura/interior No es permet l'enderroc de cap de les estructures que són referents en els seus valors

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

tipològics (elements estructurals, forjats, caixa d'escala, així com estances nobles, etc.).

Sobre les divisions i els espais interiors que no afectin l'estructura general, es podrà intervenir mitjançant obres de Manteniment i/o reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Restauració, Remodelació o Rehabilitació. Excepte parts contràries al bé patrimonial que s'hauran d'enderrocar.

Entorn de protecció L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors urbanístics i paisatgístics d'aquest indret.

Gestió Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa.

En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològiques en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Altres intervencions Actuacions específiques derivades del manteniment predictiu i obres que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes tipològics i/o ornamentals significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història de la construcció protegida i es demostrin incoherents amb l'estructura originària i a les ampliacions orgàniques que el bé hagi suportat en el temps, així com reposar les condicions de salubritat, higiene, seguretat, ornament públic i l'adequació a les normatives sectorials d'accessibilitat i altres, preservant els valors patrimonials, d'acord amb el seu nivell de protecció.

Usos permesos Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Usos prohibits Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica La parròquia fou erigida per l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Gregorio Modrego el 18 d'abril de 1963 i l'altar major fou consagrat el 24 de setembre de 1964.

Vista aèria

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

ICGC

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

BCIN

BCIL

BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

NIVELL 1. INTEGRAL

NIVELL 2. CONSERVACIÓ

NIVELL 3. PARCIAL

NIVELL 4. AMBIENTAL

NIVELL 5. DOCUMENTAL

ESPAIS LLIURES PROTEGITS

Llegenda

(ER) Equip redactor

Parròquia de Ca n'Oriac

AR.15.EA

Ermita de la Mare de Déu dels Dolors

AR.16.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

Codi INE 187

Adreça/es

Camí Torre del Canonge i de Can Vilar, de la, 98

Delimitació bé

Entorn protecció

Coordenades UTM x = 425871 ;
y = 4602650

Identificació al plànol Nd1-08
Grafisme categoria *

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

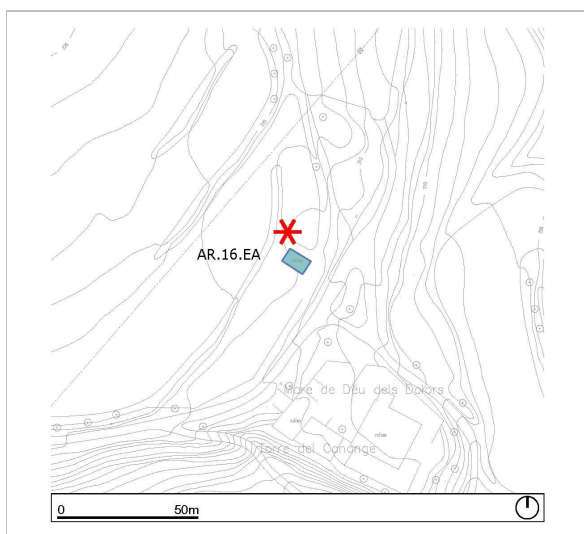
Titularitat

08186A00300013

185.785

-

PB

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

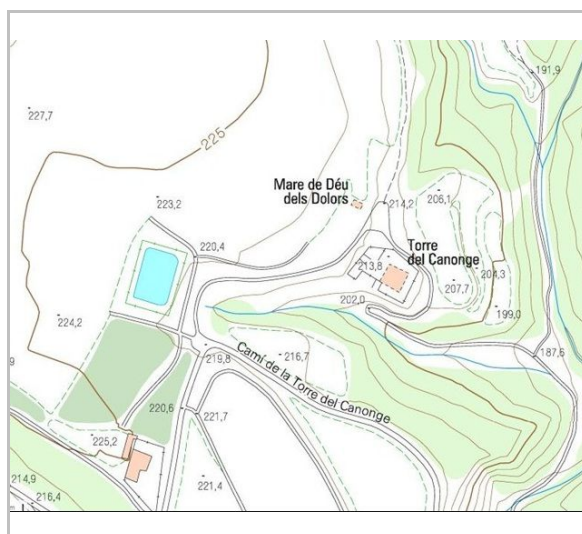
Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SNU (no urbanitzable)

Qualificació

7-2

Plànol emplaçament
ICGC

Ermita de la Mare de Déu dels Dolors

AR.16.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nº reg/cat.</i>	PEPBAMAS 1.23
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 2. Conservació

CATALOGACIÓ

<i>Tipus de bé</i>	Patrimoni arquitectònic
<i>Classificació</i>	Edificis
<i>Categoria</i>	BPU
<i>Nivell prot.</i>	Nivell 3. Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

<i>Tipologia funcional</i>	Arquitectura Religiosa (AR)
<i>Subtipologia funcio.</i>	Ermita
<i>Estil i Època</i>	Neoclassicisme; Època moderna (Segle XVII)
<i>Cronologia</i>	-
<i>Autor/promotor</i>	-
<i>Parcel.la</i>	Gran (SNU)
<i>Context</i>	L'antiga capella es troba al costat de la Torre del Canonge, una masia abandonada i en estat ruïnós, construïda al S.XII, època de la que en resten tres arcades de pedra. Dissortadament la vegetació i la seguretat no permet accedir-hi, però a l'interior del Mas hi ha diferents elements d'interès arqueològic com un conjunt de cups circulars de Vi (amb data inscrita 1775), forn de pa amb cambra i cendrer, parets de tàpia, finestres amb carreus treballats i una dovella amb inscripció 1854.
<i>Elements</i>	La capella resta totalment abandonada i només resten els paraments verticals. La coberta està esfondrada. Es pot contempla la façana principal, amb la porta d'accés i un òcul ovalat central seguint l'eix de composició vertical. Els murs són realitzats a base de mamposteria de pedra i les obertures són emmarcades i conformades a partir de maó ceràmic.
<i>Ús actual</i>	Abandonada
<i>Ús original/altres</i>	Religiós
<i>Estat conservació</i>	Dolent; Estat de conservació general molt dolent, amb perill d'esfondrament, especialment en la zona de coronament dels murs perimetrals de tancament, motivat per l'esfondrament previ de la coberta.
<i>Façanes/Coberta</i>	Tots els paraments, originàriament arrebossats en morter de calç, han perdut el revestiment en la seva pràctica totalitat.
<i>Entorn/Jardí</i>	Element aïllat, sense entorn proper edificat, a excepció del mas de la Torre del Canonge.
<i>Estructura/Interior</i>	No resten elements estructurals llevat dels murs perimetrals de tancament.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques arquitectòniques i posicionals del bé en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.
<i>Situació de risc</i>	Altres riscos; Ruïna

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Elements</i>	ES PRESERVA PARCIALMENT (NP.3) LA PART EXISTENT DE L'ESTRUCTURA PERIMETRAL DE L'ERMITA. A nivell general es tracta d'un bé d'especial interès arquitectònic, artístic o ambiental, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, reflectida en la volumetria original, i la imatge general externa i interna. Aquestes parts esmentades són aspectes que cal respectar i, per tant, són parts o conceptes a mantenir, sense perjudici de les actuacions de rehabilitació requerides, amb una restauració adequada de conservació de la tipologia que haurà de preservar i revaloritzar els esmentats elements d'interès.
<i>Entorn de protecció</i>	Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de

Ermita de la Mare de Déu dels Dolors

AR.16.EA

protecció concret.

☒ Valor històric	Bé referent en el context de la història sabadellenca per la seva representativitat en la lectura d'una època amb la disposició d'ermites, al rodal de la ciutat. Construccions significatives en la dimensió cultural del municipi.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic de Sabadell per les seves característiques representatives, especialment en la tradició i record de les activitats desenvolupades al voltant d'esglésies, capelles o ermites, al rodal de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Tot i el seu estat és un bé referent per la contribució en la preservació i el manteniment del caràcter harmònic i de simbiosi entre la construcció i el paisatge de l'entorn com a mostra representativa dels ambients del rodal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé); Ampliació

Regulació Cal adequació;

CRITERI PRINCIPAL D'INTERVENCIÓ SOBRE LES PARTS CATALOGADES

Restauració tipològica adequada a fi de preservar i revaloritzar totes les parts o elements protegits d'aquest bé.

Les intervencions d'ampliació, si el planejament general vigent ho permet i que, en tots els casos, hauran de preservar els valors tipològics i formals que han justificat la seva catalogació amb aquest nivell de protecció.

L'adequació a les normatives sectorials relatives específicament en el camp de la seguretat (evacuació) i accessibilitat, es resoldran, sempre que sigui factible, de la manera més compatible amb els valors acreditats del bé catalogat.

En el moment que es plantegi qualsevol intervenció i per tal de garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades, es requerirà un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica -anàlisi dels expedients d'obres per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes- i reportatge fotogràfic actual).

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.

No es permet la modificació de les parts protegides excepte les que siguin contràries al bé patrimonial, cossos afegits i/o volums disconformes, així com per l'adequació als requeriments determinats pel Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS).

Es contemplen de manera especial les actuacions dirigides al sanejament, restauració i rehabilitació d'elements inherents als valors tipològics i ambientals originals del bé.

Qualsevol proposta plantejada sobre aquest bé haurà de ser avaluada per la Taula de Patrimoni de Sabadell.

Façanes/Coberta Amb la voluntat de posar en relleu la tipologia i la composició de la/es façana/es protegides que identifiquen el bé, a través dels seus valors amb la totalitat dels elements referents. Caldrà procedir, al mateix temps, a una adequació que elimini els elements contraris als valors inherents de la façana i construir la coberta que identifica els valors del bé, d'acord amb les especificacions derivades del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent i el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell

Ermita de la Mare de Déu dels Dolors

AR.16.EA

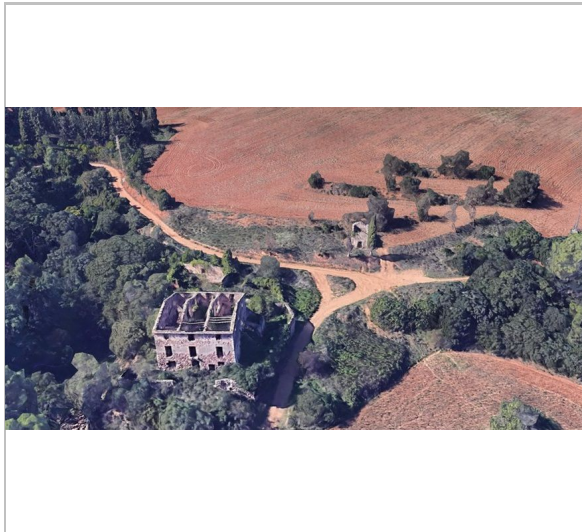
	(PEPS), en el cas que sigui procedent. L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà els elements objecte de conservació.
Entorn/Jardí	Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent; el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau amb la voluntat, en aquest cas de posar en relleu els valors arquitectònics amb els béns naturals i l'entorn paisatgístic.
Estructura/interior	Desapareguda. Cal intervenir en la recuperació del volum de l'ermita a partir, conceptualment, del model original d'aquest bé.
Entorn de protecció	L'entorn ve delimitat per l'espai físic que conforma el conjunt ambiental on se situa aquest bé, per tal de no malmetre ni les qualitats arquitectòniques del mateix, ni els valors naturals i paisatgístics d'aquest indret. Es tindrà cura que aquest element preservi el paisatge qualitatiu del rodal de Sabadell.
Gestió	Abans de qualsevol intervenció de Reparació, Consolidació, Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació que es realitzi sobre el bé catalogat, s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents als orígens i l'evolució de la construcció fins l'estat previ a la intervenció proposada amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològics en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	Intervencions que constitueixin una actuació parcial al bé catalogat i que tenen per objecte reparar, restaurar a partir d'una diagnosi -mitjançant l'estudi dels valors originals- aspectes patrimonials significatius, reforçar elements simples de l'estructura del bé per garantir i/o restablir les condicions de seguretat estructural, eliminar cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès per la història del bé i es demostrin incoherents amb l'estructura originària del mateix.
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Vista aèria
ICGC

Ermita de la Mare de Déu dels Dolors

AR.16.EA

*Fotografia del bé
Google*

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

 BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

*Llegenda
(ER) Equip redactor*

Parròquia de la Santa Creu

AR.17.EA

FITXES RELACIONADES:

CONJ. ARQUIT. ELEM. ARQUIT. BÉNS ARQUEOL. BÉNS SOCIOE. BÉNS NATURALS BÉNS AMBIENT-PAISAT

CA

EA

BARP

BSE

BN

BAMP

LOCALITZACIÓ

Indret / barri

Codi INE 187

Adreça/es

Plaça Triana, de, 9
Carrer Guerriler Alzina, del, s/n

Delimitació bé
Entorn protecció

Coordenades UTM

x = 426171 ;
y = 4597684

Identificació al plànol

Nd1-29

Grafisme categoria

DADES CADASTRALS

Número

Superfície

Sostre

N. plantes

Titularitat

6379001DF2967H

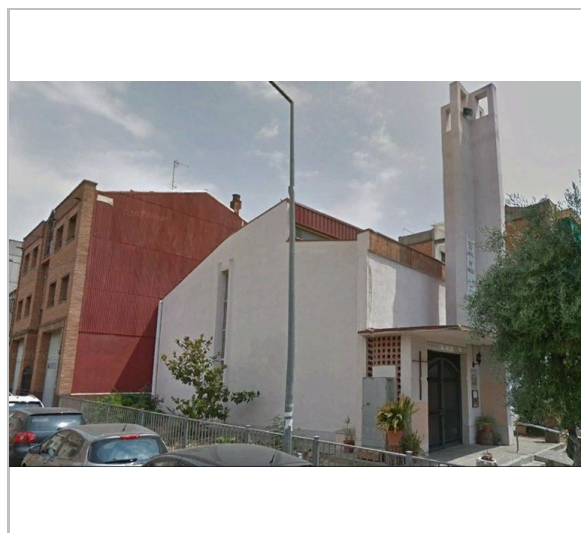
634

591

PB

Plànol normatiu
(ER) Equip redactor

Fotografia del bé
(ER) Equip redactor

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent

Pla General Municipal
d'Ordenació de Sabadell
(PGMOS)

Classificació

SUC (urbà consolidat)

Plànol emplaçament
ICGC

Parròquia de la Santa Creu

AR.17.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

Altres prot. Bé emergent.

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Classificació Edificis
Categoria BPU
Nivell prot. Nivell 5. Documental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia funcional Arquitectura Religiosa (AR)
Subtipologia funcio. Església
Estil i Època Neo-racionalisme tradicional; Època contemporània. Segle XX
Cronologia a.1950
Autor/promotor -
Parcel·la Conformava cantonada
Context L'església es troba situada i de fet conforma ambientalment la plaça de Triana, en el barri de la Creu de Barberà.
Elements L'església presenta dues construccions diferenciades: el cos principal per acollir el culte i el campanar exent exterior, com una estructura independent. Es tracta d'una construcció senzilla i modesta on el seu interès ve determinat més pels valors socioculturals i el context del període on es va construir i que determinà, en part, l'estructuració del barri al seu entorn.
Ús actual Religios
Ús original/altres Religios
Estat conservació Bo; Bon estat de conservació general en el seu aspecte exterior. Tot i que no s'entrevé la voluntat de seguir un pla de manteniment el bé no presenta lesions o patologies que facin entreveure la necessitat d'intervenir en la/es façana/es. En tot cas, podem afirmar que es fan les actuacions necessàries quan es produeixen lesions, desperfectes o alguna patologia derivada.
Façanes/Coberta Bon estat general de la façana, tant dels seus revestiments, així com dels elements decoratius i ornamentals senzills que la configuren. S'estima un bon estat general de la coberta a través de la imatge que dona l'estat actual de la/es façana/es. S'aprecia la voluntat de conservació encara que no disposi d'un pla de manteniment predictiu.
Entorn/Jardí La resta de les edificacions properes presenten característiques similars en l'estat de conservació.
Estructura/Interior La claredat tipològica d'aquesta construcció fa preveure un manteniment correcte de l'estructura principal i distributiva de l'edifici.
Entorn de protecció Per les característiques arquitectòniques i posicionals de l'edifici en relació a la contemplació exterior, no es considera la necessitat de delimitar un entorn de protecció determinat.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Aquest bé catalogat no té reconeguda una protecció física, llevat d'algun dels seus elements característics que li confereixen una particular imatge exterior o siguin susceptibles de ser recollits, específicament, en el present Catàleg: com escuts heràldics (BCIN), plaques històriques, baranes, reixes i altres elements de forja, així com peces significatives que podran ser objecte de recol·locació, desplaçament o conservació al Museu d'Història de Sabadell (MHS). En tots aquests casos s'indica, de forma concreta,

Parròquia de la Santa Creu

AR.17.EA

en la pròpia fitxa, la protecció específica de l'element en qüestió. L'objectiu de declarar "protegits documentalment" subjectes a justificació prèvia abans del seu enderroc (parcial o total) edificis, béns, construccions i altres elements simbòlics rau en la voluntat de reconèixer el seu rol específic, amb la finalitat que la seva possible desaparició (per un enderroc o altre motiu) no deixi en l'oblit la seva existència passada. Generalment es tracta d'immobles, com el que ens ocupa, que "no gaudint d'una protecció física", al no disposar de valors per la seva protecció física suficients: per motius urbanístics (afectacions, edificabilitat, etc...); per l'estat que presenta la pròpia construcció o d'altres, han de ser recollits en una memòria i un informe patrimonial que els immortalitzi. Aquests elements són associats a la memòria del lloc; molt d'ells han estat testimoni en diferents moments de la història i, especialment en el record de les activitats industrial tèxtil (llanera) o d'un període concret en la implantació d'un llenguatge o estil determinat remarcable a la ciutat.

Entorn de protecció Per les característiques inherents del bé i donada la seva posició on es garanteix la contemplació adequada del mateix no es considera, específicament, un entorn de protecció concret.

☒ Valor històric

Conjunt referent per la seva representativitat en la lectura d'una època i un moment determinat amb la disposició d'edificis de culte que han esdevingut construccions significatives en la història del barri de la Creu de Barberà i, de la ciutat en general

☒ Valor sociocultural i etnològic

Bé referent en el context sociocultural i etnològic del barri per les seves característiques representatives i la dimensió social de l'església i la religió, reflex d'un període determinat en la formació del barri de la Creu de Barberà.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació; Restauració; Reconstrucció; Ampliació (sempre que el planejament general ho permeti); Inclusió; Substitució; Eliminació; Desplaçament; Enderroc

Regulació El bé catalogat es sotmet a les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent, el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau.;

Es protegeix documentalment de manera justificada el bé existent per les seves característiques formals i tipològiques que va tenir originàriament o pel respecte als valors històrics, socials associats a la memòria de la ciutat.

Es podrà procedir a la desconstrucció, parcial o total, del bé catalogat. Caldrà, però, justificar mitjançant un estudi patrimonial que en el moment que es plantegi una actuació sobre el mateix, aquest no disposa de valors acreditats. L'estudi recollirà, també, els aspectes i detalls inherents al bé (aixecament actual, documentació i imatges històriques, reportatge fotogràfic actual, anàlisi de l'evolució urbanística del sector, així com l'estudi dels expedients d'obres) per tenir documentades totes les modificacions o transformacions sofertes.

L'estudi patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció precisarà, si s'escau, els elements objecte de conservació.

Façanes/Coberta -

Entorn/Jardí Les intervencions que determina el Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent, el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. Per exemple, mesures de regulació sobre el tractament específic de mitgeres amb materials concrets, eliminació d'antenes parabòliques i/o convencionals, eliminació de cadiretes i línies elèctriques, ubicació correcta d'aparells d'aire condicionat, etc...

Estructura/interior Abans de procedir a qualsevol enderroc interior i, paral·lelament a la redacció de l'estudi patrimonial, s'estudiarà la totalitat de la construcció per veure si hi ha restes d'elements susceptibles de ser preservats i de fer-los compatibles amb la intervenció que es proposi.

Parròquia de la Santa Creu

AR.17.EA

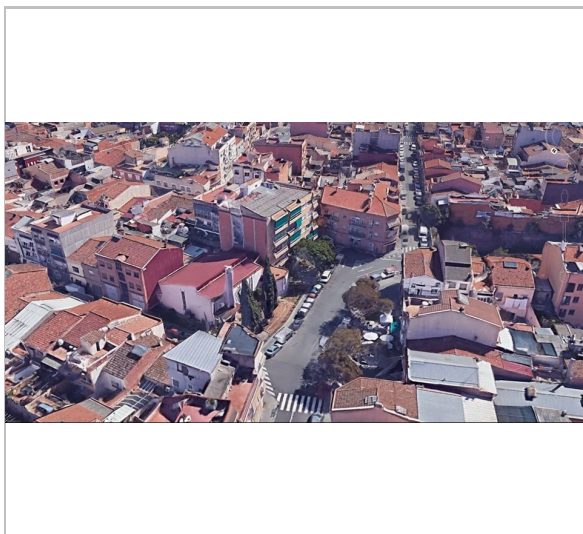
Entorn de protecció	Per les característiques del conjunt i la seva escala caldrà preveure que les futures actuacions que s'en derivin, encaixin en els plantejaments ambientals i paisatgístics exigibles en el planejament.
Gestió	Tractament específic de les mitgeres, d'acord amb les especificacions del Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (PGMOS) o POUM vigent, el Pla Especial Urbanístic de Patrimoni de Sabadell (PEPS) i el planejament sectorial derivat, si s'escau. La construcció o part de la mateixa podrà ser enderrocada justificativament. Això vol dir que prèviament s'haurà de redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls inherents al bé amb el contingut mínim establert a l'article 30 de la normativa. En els béns que estan associats a Àrees d'Expectativa Arqueològica i/o Paleontològica (NP.6) reconeguts en aquest pla requerirà la realització d'un control arqueològic en el seguiment dels treballs de condicionament. Davant l'aparició fortuïta de restes arqueològics en el curs d'obres, el propietari queda obligat a comunicar-ho, immediatament, als serveis tècnics municipals i a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Altres intervencions	-
Usos permesos	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.
Usos prohibits	Els que determina el PGMOS o POUM vigent i el planejament sectorial derivat, si s'escau.

Vista aèria
ICGC

Parròquia de la Santa Creu

AR.17.EA

*Fotografia del bé
Google*

BÉNS ARQUITECTÒNICS

CATEGORIA DE PROTECCIÓ:

 BCIN BCIL BPU

NIVELL DE PROTECCIÓ:

- NIVELL 1. INTEGRAL
- NIVELL 2. CONSERVACIÓ
- NIVELL 3. PARCIAL
- NIVELL 4. AMBIENTAL
- NIVELL 5. DOCUMENTAL
- ESPAIS LLIURES PROTEGITS

*Llegenda
(ER) Equip redactor*

